

TEM-analyyseja

48 /2013

Maakuntien suhdannekehitys 2011 - 2013

Ilkka Mella – Laura Pouri

ISSN 1797-5271
ISBN 978-953-227-707-7

MAAKUNTIEN SUHDANNEKEHITYS 2011 - 2013

Ilkka Mella – Laura Pouri

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Employment and the Economy
Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki, Finland
Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, maaliskuu 2013

ILKKA MELLA – LAURA POURU: MAAKUNTIEN SUHDANNEKEHITYS 2011- 2013

Tiivistelmä: Raportissa tarkastellaan maakuntien viimeaikaista kehitystä. Keskeisinä selvityskohteina ovat väestö, muuttoliike, työvoima, työllisyys ja yritystoiminnan liikevaihto. Tarkasteluajankohtana ovat vuodet 2011 - 2013, mutta tehtyjen ennusteiden pohjalta on kuvattu myös ennakoitua kehitystä vuoteen 2016 saakka. Aluetasona on pääasiassa maakunta. Seutukuntakohtaisia tarkasteluja on esitetty lähinnä väestönkehityksen osalta.

Kansantalouden tuotanto väheni taantuman seurauksena yli 8 prosenttia vuonna 2009, mikä heikensi kaikkien alueiden kehitysmahdollisuuksia. Vuosina 2010 – 2011 päästiin jo lähes 3 %:n kasvurallalle ja kasvua tapahtui kaikissa maakunnissa. Työttömyys nousi vuoden 2010 keväällä lähelle 10 %:n tasoa, mutta on sen jälkeen kääntynyt laskuun ja on ollut alle 8 % vuosina 2011-2012. Vuoden 2012 aikana talouskasvu on jälleen hidastunut lähelle nollassa, minkä johdosta alueiden talouksien arvioidaan heikkenevän ja työttömyyden nousevan lähitulevaisuudessa.

Samaan aikaan talouskasvun hidastumisen kanssa voimistuu väestön ikääntymisestä johtuva työvoiman siirtyminen eläkkeelle, mikä vähentää alueiden työvoimaresursseja. Tämä kehityssuunta voimistuu edelleen 2010-luvun aikana. Tällä hetkellä työikäisten määrä kasvaa noin 25 seutukunnassa ja väestöennusteen mukaan vuonna 2020 enää 15 seutukunnassa. Alueiden kyky ottaa vastaan epävarman talouskasvun ja voimistuvan rakennemuutoksen haasteet vaihtelee voimakkaasti. Heikoimmilla ovat väestö- ja työvoimaresursseiltaan vähäiset sekä elinkeinorakenteeltaan yksipuoliset alueet.

Asiasanat: alueellinen kehitys, väestön muutos, työllisyys, ikääntyminen, tuotanto

Abstract: This paper analyses the recent economic development and population changes in the regions of Finland. The focus is in population, migration, labour force, employment and production. The analysis addresses the years 2011-2013 but it also presents forecasts until 2016. The analysis is mainly presented in the region level.

The global economy turned down in 2008, and continued in a downward trend to the first half of 2010. In 2009, the Finnish domestic production decreased by almost 8 %, which deteriorated the development possibilities in all regions. During the years 2010-2011 the production grew about 3 % per year and the growth came true in every region. The level of unemployment grew to circa 10 % by the spring of 2010, but entered a downtrend as the year progressed. In December 2012, the unemployment rate was 7, 8 %, which was 0,4 % lower than year before. During the year 2012 the production growth became slower and was near the zero growth.

The growing number of pensioners decreases the labour force resources in the regions, which in turn weakens the possibilities to advance business activity. Even by now, aging and migration losses have decreased the number of working-aged population in many regions and this development will continue in the 2010's. The number of working-aged population is, at the moment, growing in 25 subregions but, according to population forecasts, in will grow only in 15 subregions by 2020. The regional capability to face the challenges caused by the weak economic growth and strong structural change is diverse. The situation is worse in the regions with small population and labour force resources and biased industrial structure.

Key words: regional development, population change, employment, aging, production

SISÄLTÖ

1. YHTEENVETO	1
2. TUOTANNON JA TYÖLLISYYDEN KEHITYS KOKO MAASSA	7
3. ALUEELLINEN KEHITYS	11
3.1. Tuotanto ja työllisyys maakunnittain	11
3.2. Yritysten liikevaihto ja vienti	17
3.3. Alueiden väestönkehitys ja muuttoliike	24
LÄHTEET	29
TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt	67

1. YHTEENVETO

ALUEIDEN TALOUSKASVU HIDASTUU JÄLLEEN

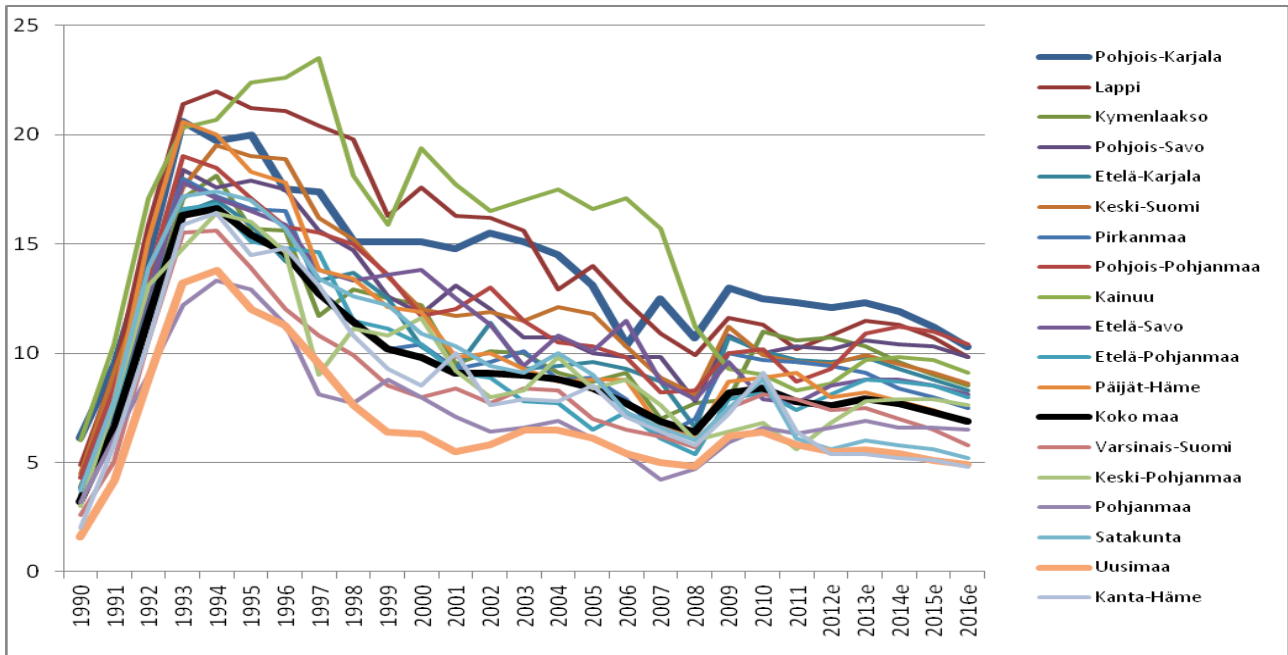
Vuoden 2008 aikana puhjennut talouden maailmanlaajuinen taantuma on ollut eräänlainen käänne-
piste, jonka jälkeen on ajauduttu useimmissa kehittyneissä maissa hitaan talouskasvun ajanjaksoon.
Tuolloin tapahtunut tuotannon voimakas lasku ja työttömyyden kasvu heikensivät kaikkien alueiden
kehitysnäkymiä myös Suomessa. Hidas talouskasvu ja uusi lievempi taantuma vuosina 2012-2013
piinaa erityisesti euroalueen maita. Vuonna 2012 tuotannon arvo laski useissa Euroopan maissa
syvenevän finanssikriisin ja julkisen talouden velkaantumisen takia. Pahimmissa kriisimaissa kuten
Kreikka, Irlanti, Portugali ja Espanja tuotannon määrän odotetaan laskevan myös tänä vuonna, sen
sijaan talous kasvaisi niukasti Saksassa, Suomessa ja Ruotsissa. Suuremmat kasvuodotukset onkin
siirretty vuodelle 2014 ja sen jälkeiseen aikaan.

Työttömyys kasvaa vientipainotteisilla kaupunkiseuduilla

Talouden laskusuhdanteen myötä työttömyys alkoi nousta syksyllä 2008 kaikissa maakunnissa ja
lähes kaikissa seutukunnissa. Työttömyyden kasvu koetteli erityisesti niitä alueita, joissa vientiyri-
tysten osuus elinkeinotoiminnasta on merkittävä. Myös julkisen sektorin talousongelmat erityisesti
kuntatalouden osalta vaikeuttivat työllisyystilannetta. Työttömyys oli alkuvuodesta 2010 koko
maassa korkeimmillaan lähes 10 %, mutta kääntyi sen jälkeen laskuun ja on pudonnut vuosina
2011-2012 alle 8 % tason. Tuotannon hiipumisesta huolimatta työttömyys ei juurikaan noussut
vuoden 2012 aikana, mutta sen odotetaan hieman kasvavan tänä vuonna. Tammikuussa 2013 työt-
tömien määrä nousi prosenttiyksikön verran edelliseen vuoteen verrattuna ja työttömyysaste oli
tilastokeskuksen mukaan 8,7 %. Maakuntien osalta korkein työttömyysaste oli vuona 2012 Pohjois-
Karjalassa 11,7 % ja alin Keski-Pohjanmaalla 4,9 % ja Uudellamaalla 6,3 %.

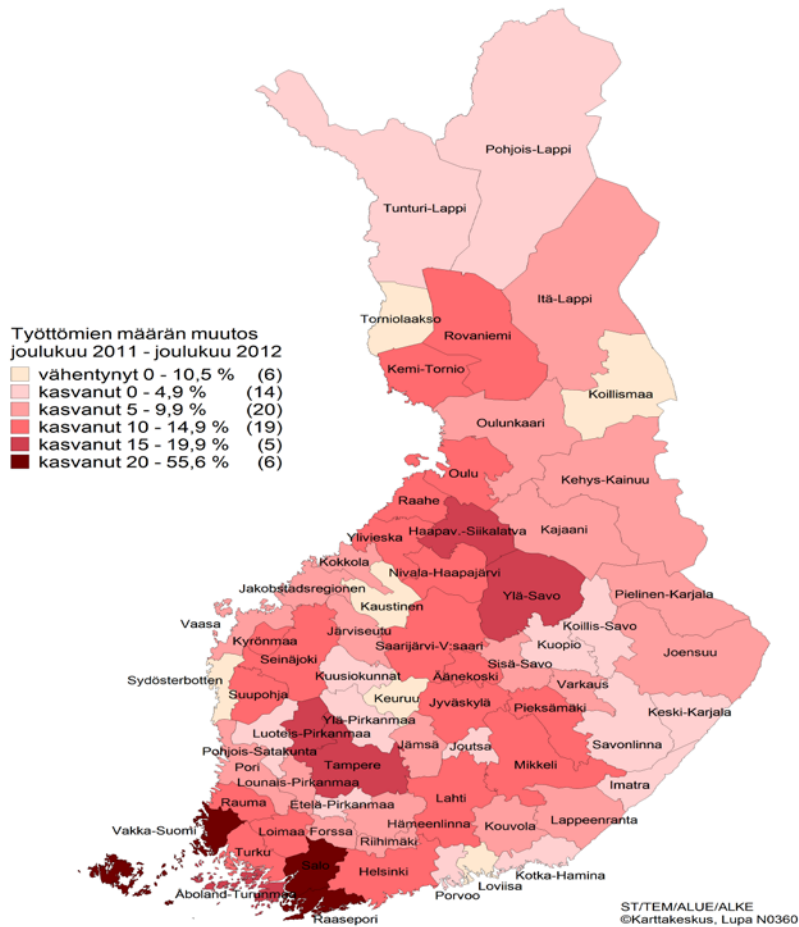
Vuonna 2012 alkaneen lievän taloustaantumalla vallitessa on toistumassa vuoden 2009 taantumassa
koettu ilmiö, jolloin työttömyys kasvoi voimakkaimmin vientipainotteisilla kaupunkialueilla. Tam-
pereen, Oulun, Jyväskylän, Salon ja Raaseporin seutukunnissa työttömyyden kasvu oli vuonna 2012
koko maan tasoa nopeampaa. Maakunnista työttömyyden kasvu on ollut nopeinta Varsinais-
Suomessa, Pirkanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Uudellamaalla. Sen sijaan Kymenlaaksossa,
Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla työttömien määrä pysyi lähes ennallaan Monilla korkean työt-
tömyyden seutukunnilla kuten Koillismaa, Torniolaakso ja Keuruu työttömien määrä jopa laski
hieman. Seutukunnissa, joissa jokin suuryritys on lopettanut toimintansa, on työttömäksi joutunut
yleensä satoja työntekijöitä ja alueen työttömyys on noussut nopeasti. Näitä äkillisen rakennemu-
toksen alueita on vuosina 2010-2012 ollut toista kymmentä mm. Salon, Kouvolan, Kajaanin ja Var-
kauden seutukunnat. Alueiden väliset erot työttömyyden muutoksissa johtuvat pääasiassa alueiden
yritysrakenteesta ja erityisesti vientiyrittäjien merkityksestä alueen elinkeinotoiminnalle. Vientipai-
notteisilla alueilla työttömyys nousee nopeasti, mutta alkaa myös laskea nopeasti kun tuotanto kään-
tyy kasvuun ja vienti vetää jälleen.

Kuvio 1. Työttömyysaste maakunnittain 1990–2012 ja 2013–2016 *)

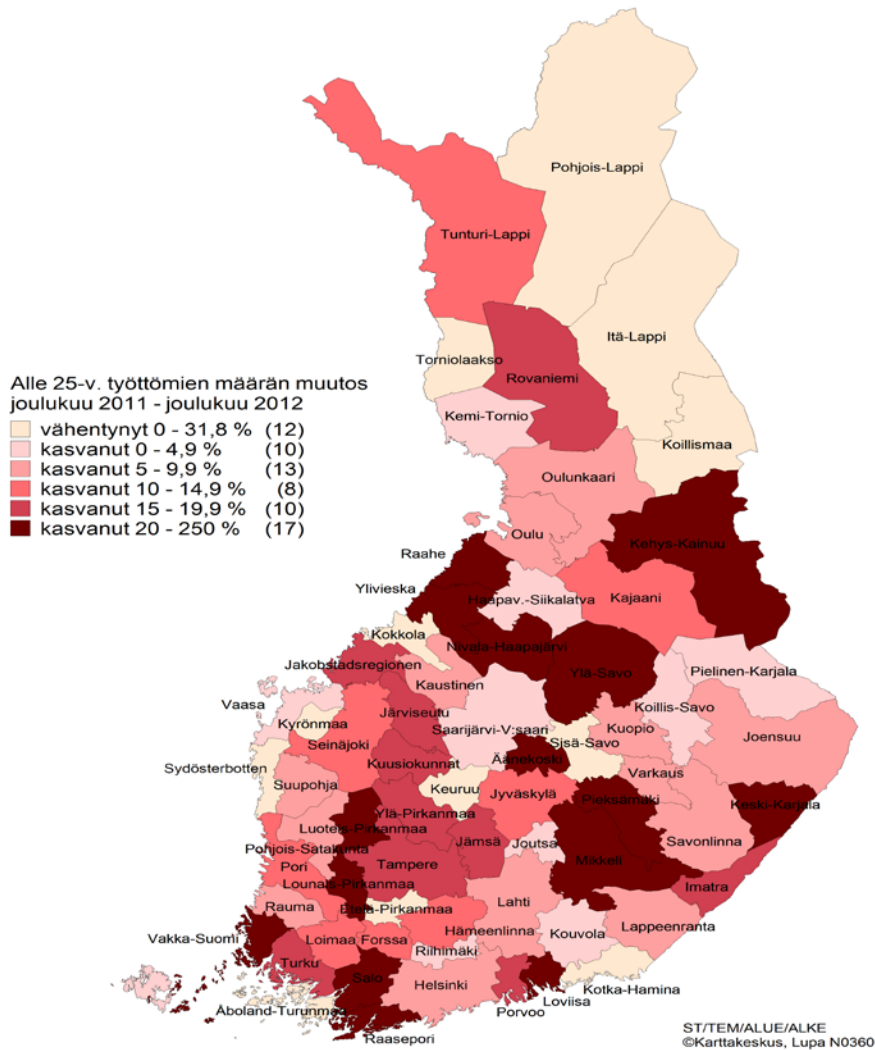

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus 1990-2012; *)Etila:n maakunnittainen ennuste 2013-2016

Kuvio 2. Työttömien määrän muutos (%) seutukunnittain 2011-2012, joulukuu

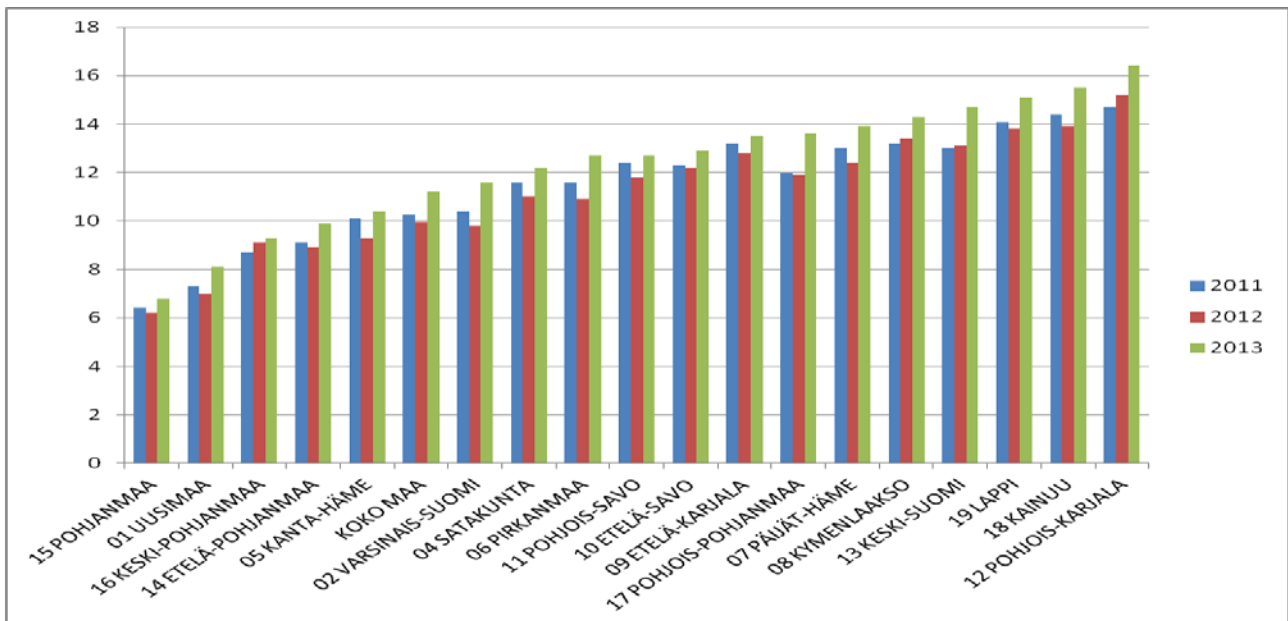

Kaikki työttömät

Alle 25-vuotiaat työttömät

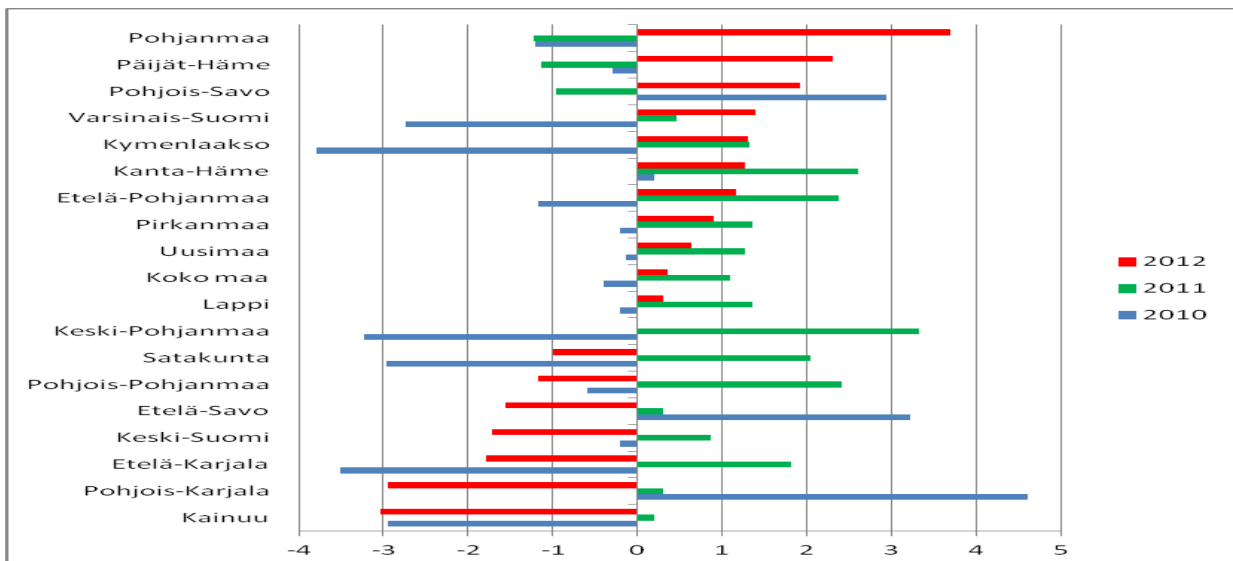
Taantuman voimistuessa työvoiman kysyntä vähenee ja tällöin kasvaa erityisesti nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys, joka lähes kaksinkertaistui useilla alueilla vuonna 2009. Talouden kääntyesä kasvuun työnsaanti helpottui ja nuorten työttömyys aleni vuosina 2010-2011 kaikissa maakunnissa. Vuoden 2012 aikana myönteinen kehitys kuitenkin pysähtyi ja vuoden 2012 lopussa alle 25-vuotiaita työttömiä oli 47 000, mikä on noin 2000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Eniten nuorten työttömien määrä kasvoi vuonna 2012 Etelä-Savossa, Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla. Suomessa nuorisotyöttömyys on pysynyt alle 20 %:n tason, kun Espanjassa on jo ylitetty 50 %:n raja. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski edellisen taantuman alkuvaiheessa vuosina 2008–2009 kaikissa maakunnissa, mikä johtui voimistuneesta eläkkeelle siirtymisestä. Työttömyyden pitkittyessä pitkäaikaistyöttömien määrä alkoi kasvaa vuosina 2010-2011. Vuonna 2012 kasvua oli kaikissa maakunnissa ja nopeimmin määrä lisääntyi Pohjois-Karjalassa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Kuvio 3. Työttömien osuus työvoimasta (%) maakunnittain 2011-2013*

Lähde: TEM, työnvälitystilastot, vertailuajankohtana tammikuun tiedot

Työllisten määrän kasvu pysähtyi vuoden 2012 lopulla

Vuoden 2009 lopussa työllisiä oli tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan noin 100 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin ja työllisyysaste laski 70 %:n tasolta 67 %:n tasolle. Vuoden 2010 aikana kasvu-uralle palannut tuotanto paransi vähitellen myös työllisyyden kehitystä, mutta vasta vuoden 2011 aikana työllisten määrä kasvoi useimmissa maakunnissa. Vuoden 2012 loppupuolella työllisten määrän kasvu pysähtyi ja alkoi laskea muutamissa maakunnissa kuten Kainuu, Etelä-Karjala, Keski-Suomi ja Pohjois-Pohjanmaa. Työllisten määrään vähentävästi vaikuttaa jo nyt voimakkaasti kasvava poistuma työvoimasta suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle.

Kuvio 4. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2010-2012

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus,

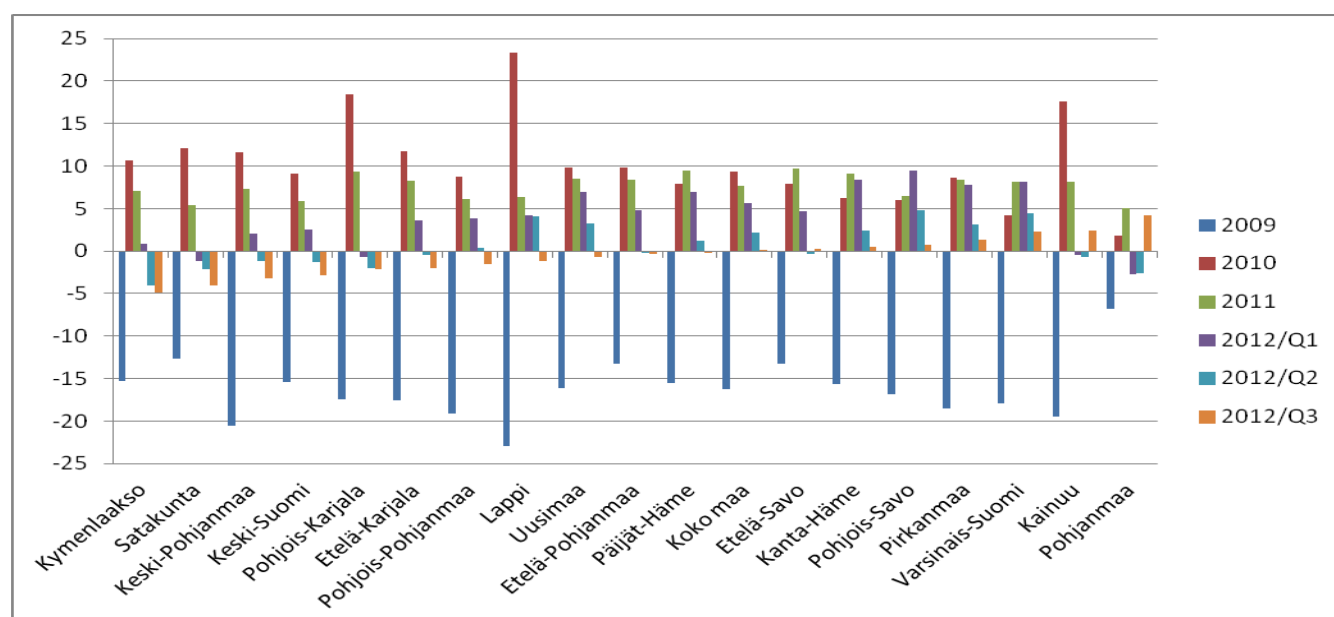
Useimmilla toimialoilla työllisten määrä kääntyi nousuun vuoden 2010 aikana, mutta lasku jatkui edelleen teollisuudessa sekä maa- ja metsätaloudessa. Tuotannon kasvun pysähtyessä vuonna 2012

työllisten määrä alkoi vähentyä myös monilla muilla toimialoilla kuten rakentaminen, kuljetus, kauppa ja julkinen hallinto.

Yritystoiminnan liikevaihto kääntyi laskuun useissa maakunnissa

Yritystoiminnan liikevaihto alkoi laskea voimakkaasti pitkän kasvujakson jälkeen vuoden 2008 lopussa ja syöksy kiihtyi vuoden 2009 aikana useimmilla alueilla. Toimialoista erityisesti teollisuuden liikevaihdon ja viennin lasku oli nopea ja syvä. Pohjalukemista päästiin kasvu-uralle jo vuosina 2010-2011, mutta liikevaihdon kasvu on jälleen hiipunut vuoden 2012 lopussa. Erityisesti teollisuuden, rakentamisen ja myös kaupan liikevaihto on laskenut vuoden 2012 aikana. Maakunnista parhaiten ovat vuoden 2012 aikana pärjänneet Pohjanmaa ja Kainuu ja heikoimmin Kymenlaakso ja Satakunta.

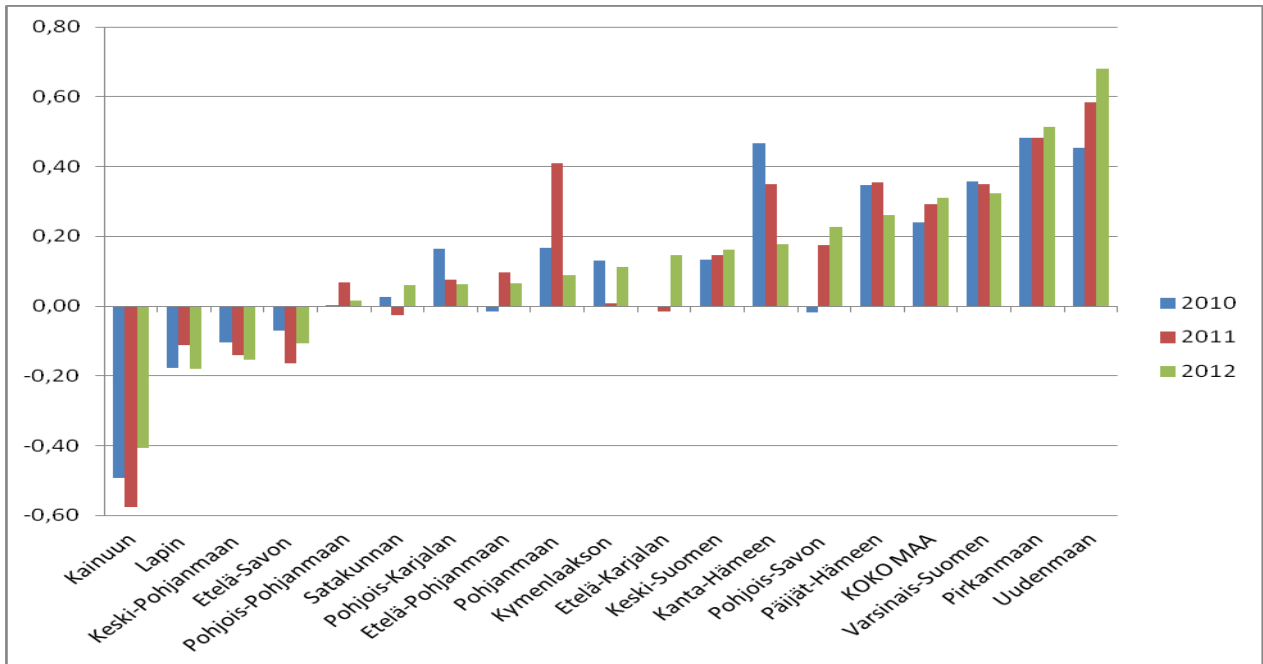
Kuvio 5. Kokonaisliikevaihdon muutos maakunnissa, 2009-2012

Lähde: Tilastokeskus

Alueiden välinen muuttoliike ja maahanmuutto voimistuivat

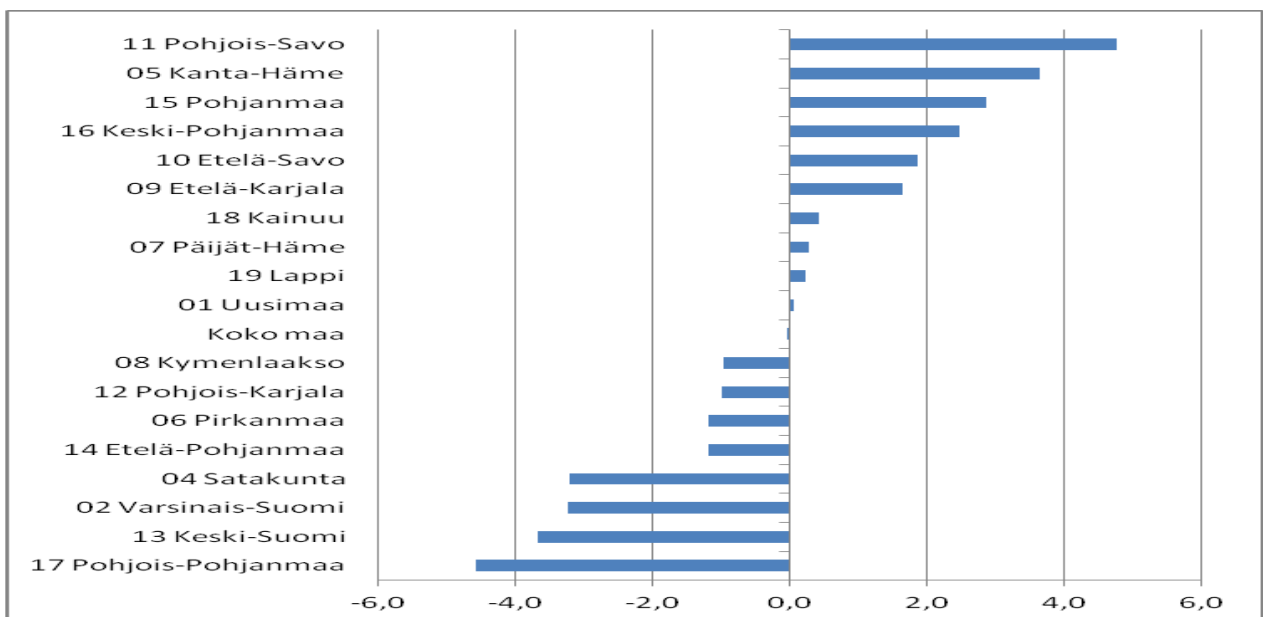
Suomen väkiluvun kasvunopeus on ollut viime vuosina Euroopan kärkitasoa. Luonnollisen kasvun ohella yhä merkittävämpi tekijä on lisääntyvä maahanmuutto, joka oli noin 30 000 henkeä vuonna 2012. Muuttovoitto oli 16 800 henkeä, mikä on lähes tuhat henkeä suurempi kuin edellisellä vuonna. Määrällisesti väestönkasvu on suurinta Uudellamaalla, jossa luonnollinen kasvu, maassamuutto ja maahanmuutto kasvattivat väkilukua 17400 henkilöllä, kun kasvu oli 16 400 henkeä vuonna 2011. Pirkanmaalla, Itä-Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä väestö kasvaa pääasiassa maassamuuton ja Pohjois-Pohjanmaalla korkean syntyvyyden ansiosta. Taantuma hidasti työvoiman kysyntää ja liikkuvuutta vuosina 2009-2010, jolloin alueiden välinen muuttoliike väheni. Maassamuutto voimistui jälleen vuosien 2011-2012 aikana, mutta pysyi suhteellisen tasapainoisena. Lähes puolet seutukunnista sai vuonna 2012 muuttovoittoa, kun osuus oli 1990-luvun lopulla noin neljännes. Maakuntien sisällä muuttoliike kohdistuu voimakkaimmin maakuntien keskuksiin ja suuret kesukset kuten Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun seutu kasvavat edelleen nopeasti.

Kuvio 6. Muuttoliikkeen nettomäärän osuus väestöstä (%) maakunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Savon, Kanta-Hämeen ja Pohjanmaan kehitys myönteisintä vuonna 2012

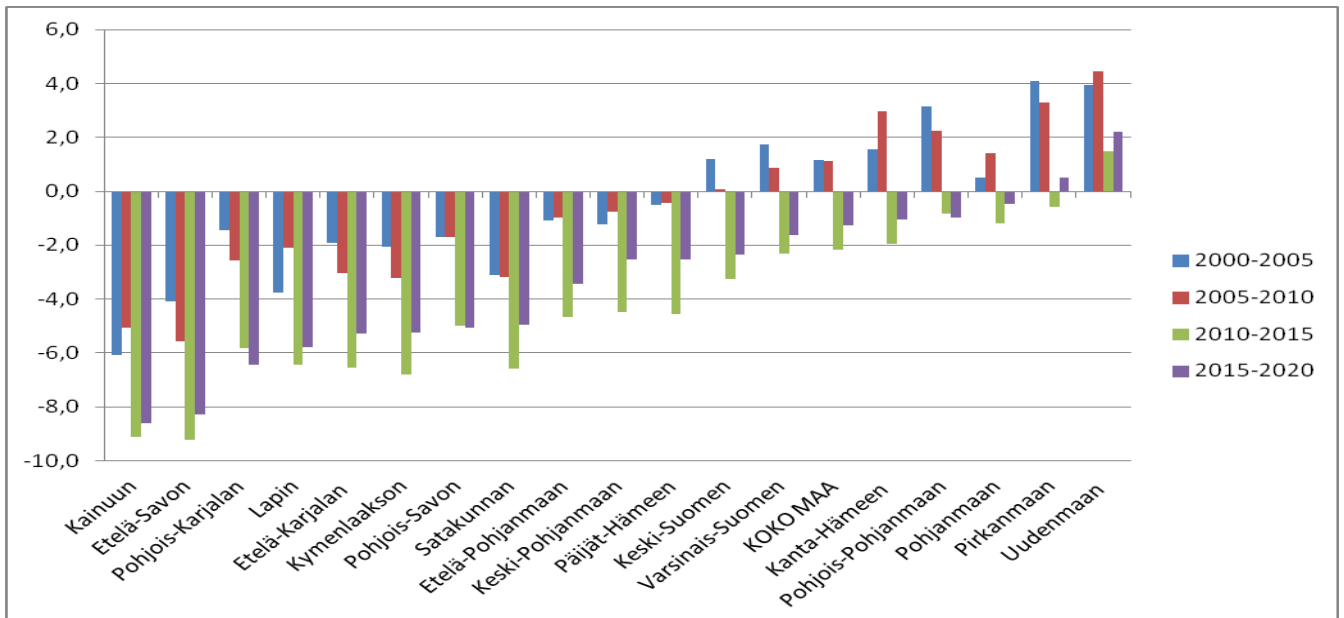
Maakuntien keskinäistä kehitystä voidaan verrata eri tekijöiden kokonaisvaikutusta kuvaavalla btv-indikaattorilla, jossa osatekijöinä ovat bkt, työllisyys ja väestö. Ongelmana ovat kuitenkin kaksi vuotta vanhat tilastotiedot tuotannon ja työllisyyden osalta. Jos osatekijöiksi otetaan liikevaihto, työttömyys ja nettomuutto, saadaan mahdollisimman tuoretta tietoa alueiden kehityksestä. Parhaiten liikevaihdon kasvun, työttömyyden alenemisen ja nettomuuton muutoksen perusteella pärjäsivät vuonna 2012 Pohjois-Savo, Kanta-Häme ja Pohjanmaa sekä huonoiten Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Suomi ja Varsinais-Suomi.

Kuvio 7: Suhdanneindikaattori maakunnittain vuonna 2012

Väestö ikääntyy ja alueiden työvoimaresurssit vähenevät

Vuosien 2012-2013 aikana hidastuva talouskasvu ja julkisen talouden velkaantuminen heikentävät alueiden kehittämismahdollisuuksia tulevina vuosina. Lisäksi samanaikaisesti voimistuva suurten ikäluokkien siirtyminen työvoimasta eläkkeelle vähentää alueiden työvoimaresursseja ja hidastaa mahdollisuuksia elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Useilla alueilla työikäisen väestön määrä on laskeutunut jo pitkään ikääntymisen ja muuttotappioiden vuoksi ja tämä kehityssuunta voimistuu edelleen. Tällä hetkellä työikäisten määrä kasvaa ainoastaan pääkaupunkiseudulla ja suurimmissa aluekeskuksissa. Alueiden kyky vastata talouden taantumun vaikutuksiin, globalisaation ja voimistuvan rakennemuutoksen haasteet vaihtelee voimakkaasti. Monet alueet erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa ovat riippuvaisia julkisen sektorin kehityksestä ja rahoituskyvystä, mitä heikentää valtion ja kuntien voimakas velkaantuminen taantumun aikana. Toisaalta liiallinen riippuvuus yhden tai kahden suuren yrityksen menestyksestä maailmanmarkkinoilla saattaa horjuttaa äkillisesti myös suurten keskusalueiden taloutta.

Kuvio 8. Työikäisten (15–64 v.) määrän muutos maakunnittain vuosijaksolla 2000–2005, 2005–10, 2010–2015 ja 2015–2020

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot ja väestöennuste

2. TUOTANNON JA TYÖLLISYYDEN KEHITYS KOKO MAASSA

Vuosina 2008-2009 vallinneen maailmanlaajuisen taantumun jälkeen talous kääntyi useimmissa maissa nousuun vuosina 2010-2011. Kasvu kuitenkin heikkeni vuoden 2012 aikana ja useissa Euroopan maissa jouduttiin jälleen taantumaan johtuen euroalueen finanssikriisin jatkumisesta. Vuonna 2013 euroalueen tuotannon odotetaan edelleen laskevan ja erityisesti pahimpien kriisimaiden kuten Kreikan, Portugalin, Espanjan ja Italian talouden ennustetaan supistuvan. Johtavissa talousmaissa talouskasvun arvioidaan pääsevän selkeälle kasvu-uralle vasta vuoden 2014 aikana. Työttömyys on Euroopassa ja myös USA:ssa korkealla tasolla ja sen pelätään kasvavan kuluvan vuoden aikana. Suomessa tuotannon pudotus vuonna 2009 oli yksi voimakkaimpia Euroopassa, mutta vuosina 2010–2011 kasvu on ollut euroalueen keskiarvoa nopeampaa. Talouskasvu hidastui vuoden 2012 aikana ja lievä taantuma on vallinnut myös Suomessa viimeisen puolen vuoden aikana. Tästä huolimatta Suomen talouden kasvu ennakoitaan olevan euroalueen keskiarvon yläpuolella myös vuosina 2012-2013.

Taulukko 1. Kansainväliset tuotannon kasvuarviot (%) ja työttömyysaste 2012–2014

	Tuotannon kasvu *)			Työttömyysaste**)		
	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
<u>Venäjä</u>	3.6	3.7	3.8			
<u>Kiina</u>	7.8	8.2	8.5			
<u>Euroalue</u>	-0.4	-0.2	1.0	11.1	11.9	12.0
<u>Yhdysvallat</u>	2.3	2.0	3.0	8.1	7.8	7.5
<u>Japani</u>	2.0	1.2	0.7	4.4	4.4	4.3
<u>OECD</u>	1.4	1.4	2.3	8.0	8.2	8.0
<u>Suomi</u>	0.2	0.1		7.7	8.0	7.8
<u>Saksa</u>	0.9	0.6	1.4	5.3	5.5	5.6
<u>Ranska</u>	0.2	0.3	0.9	9.9	10.7	10.9
<u>Espanja</u>	-1.4	-1.5	0.8	25.0	26.9	26.8

Lähde: *)IMF, World economic Outlook, tammikuu 2013

***) OECD, Economic outlook 2012, marraskuu

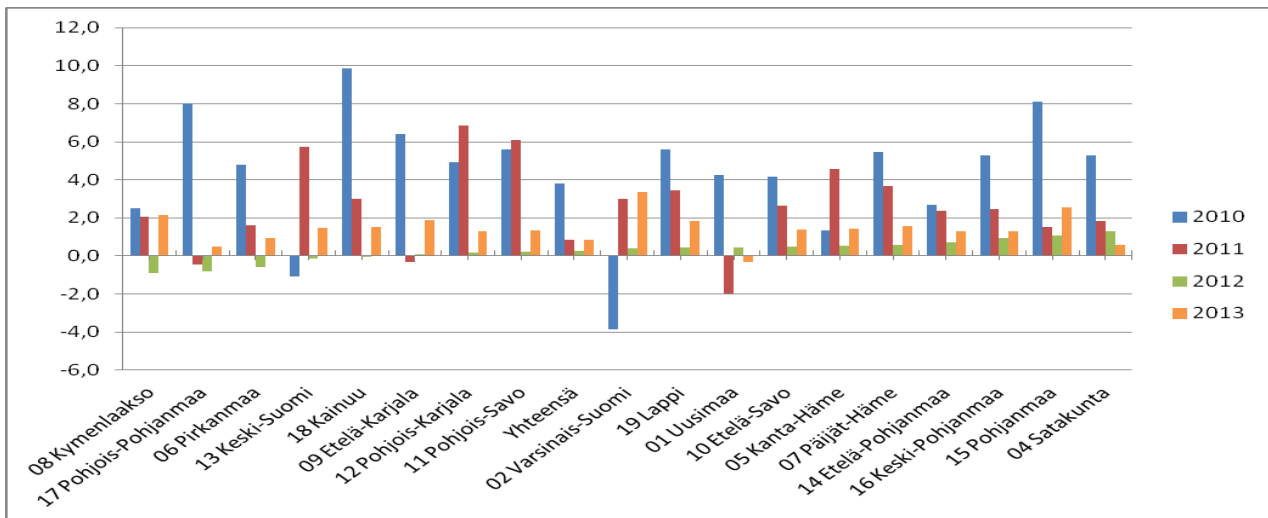
Kotimaiset tutkimuslaitokset arvioivat kasvun putoavan lähes nollassa vuonna 2012 ja hieman voimistuvan tänä vuonna, mutta jäävän puolen prosentin paikkeille. Vasta vuonna 2014 talouskasvu pääsisi nopeammalle uralle. Hitaasta talouskasvusta huolimatta työttömyys ei juurikaan noussut vuoden 2012 aikana, mutta sen ennustetaan hieman nousevan vuosina 2013-2014 ja olevan tällöin yli 8 %.

Taulukko 2. Tuotannon kasvuarviot (%) ja työttömyysaste Suomessa 2010–2012

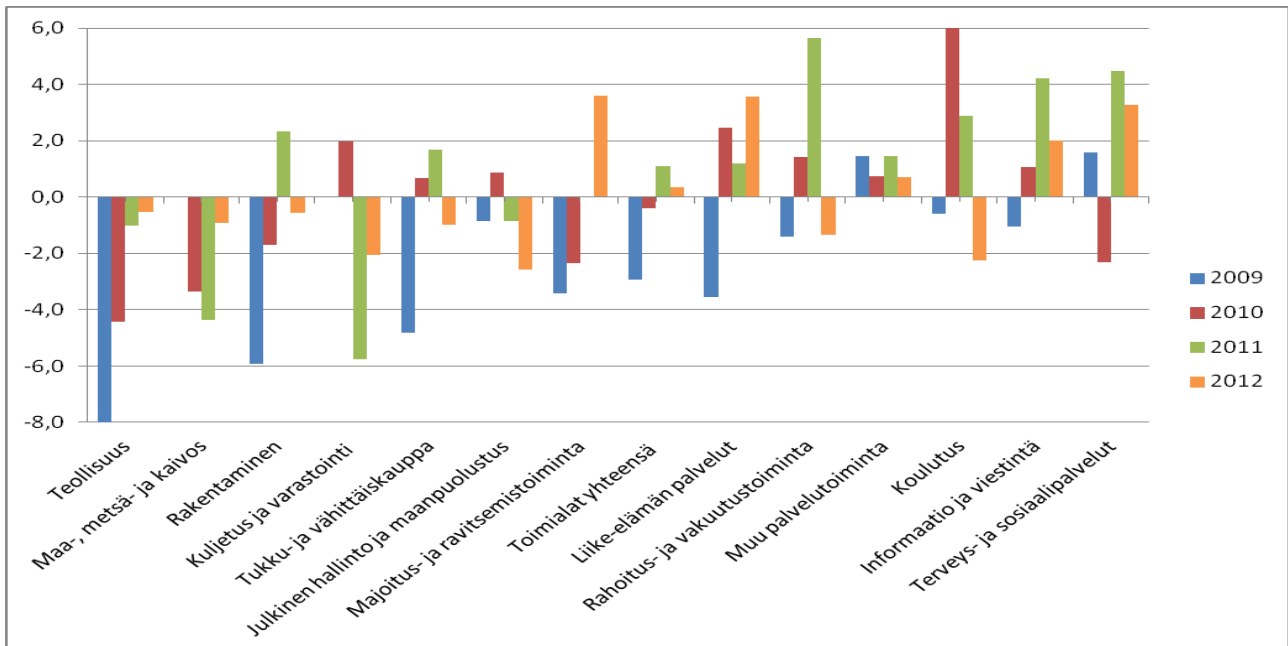
	Tuotannon kasvu			Työttömyysaste		
	<u>2012*)</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
<u>VM 12/2012</u>	-0.1	0.5	1.7	7.7	8.1	8
<u>Suomen pankki 12/2012</u>	0.3	0.4	1.5	7.8	8.4	8.2
<u>Aktia 2/2013</u>	-0.2	0.2	1.6	7.8	8.2	8.0
<u>Nordea 12/2012</u>	0.5	1.0	2.7	7.7	8.2	8.0
<u>Handelsbanken 12/2012</u>	0.8	1.7	2.8	7.7	8.0	7.4
<u>OP-Pohjola 1/2013</u>	0.2	0.8	1.7	7.7	8.1	8.0

*) Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan tuotanto laski 0.2 % vuonna 2012

Etlan maakunnittaisen ennusteen mukaan tuotanto kasvoi taantumien jälkeen vuosina 2010-2011 lähes kaikissa maakunnissa. Vuosille 2012-2013 arvioitu hidaskasvu toteutuisi tasaisesti lähes kaikissa maakunnissa ja tuotanto supistuisi hieman Kymenlaaksossa ja Pohjois-Pohjanmaalla.

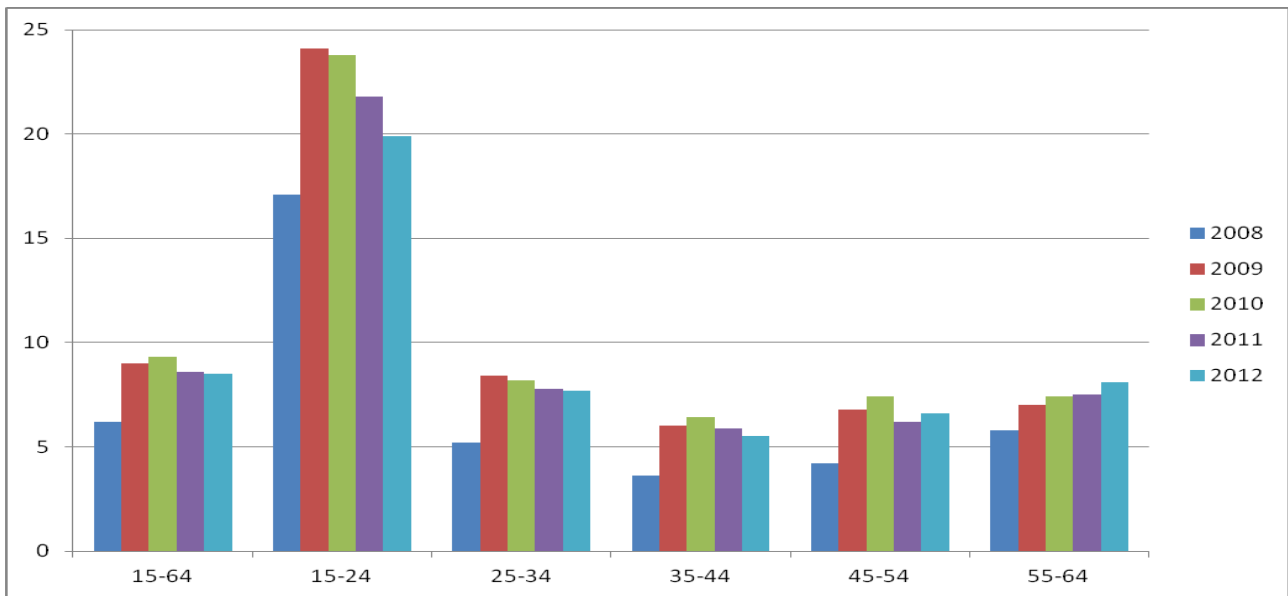
Kuvio 9: Tuotannon kasvu maakunnittain 2010 ja arvio (%) vuosille 2011- 2013

Lähde: Etila:n maakunnittain ennuste 11/2012

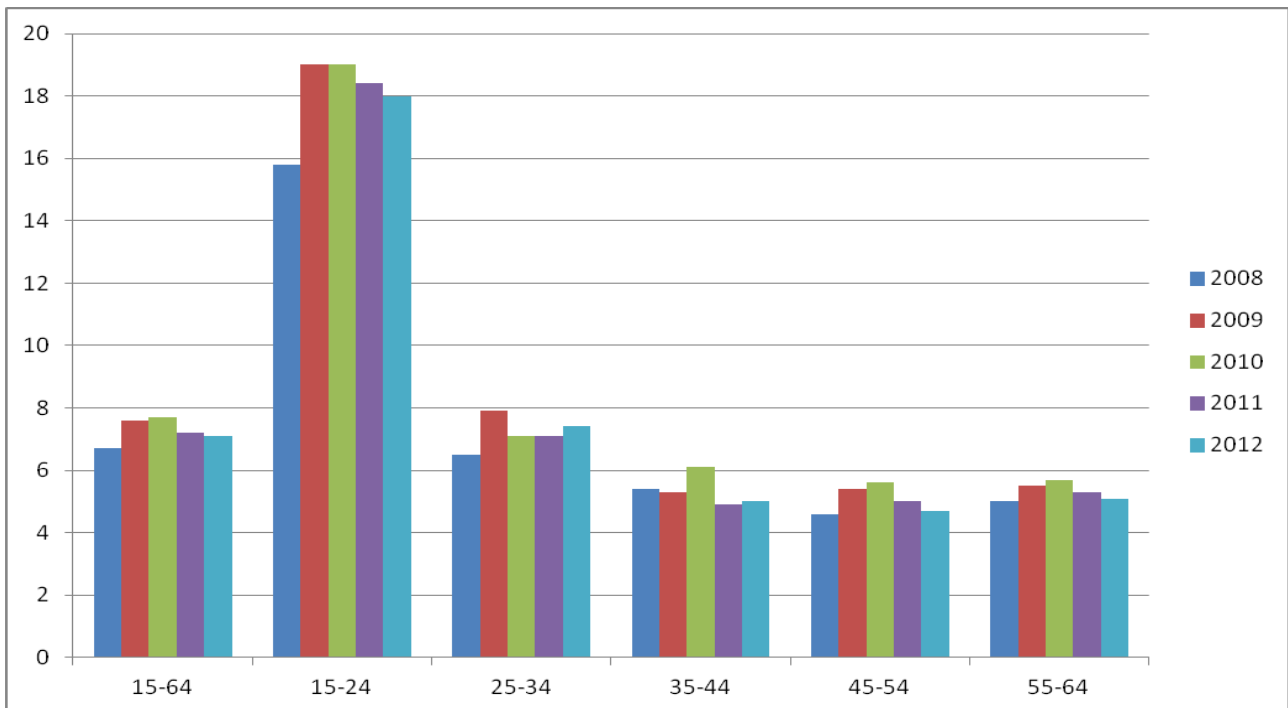
Kuvio 10. Työllisten määrän muutos (%) toimialoittain 2009-2012

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työllisten määrä kääntyi taantuman jälkeen lievään nousuun keväällä 2010 useimmilla toimialoilla, mutta lasku jatkui edelleen vuonna 2011 teollisuudessa, maa- ja metsätaloudessa sekä kuljetussektorilla. Vuoden 2012 aikana työllisten määrä lisääntyi eniten terveys- ja sosiaalipalveluissa, liike-elämän palveluissa sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnassa. Sen sijaan teollisuudessa, julkisessa hallinnossa, kuljetussektorilla sekä maa- ja metsätaloudessa tapahtui edelleen vähenemistä. Työttömyys nousi vuoden 2009 taantuman aikana nopeimmin nuorissa ikäluokissa, mutta on tasaisesti laskenut vuosina 2010-2012. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömyys pysyi vuonna 2012 edellisen vuoden tasolla ja on selvästi kasvanut vain miesten vanhemmissa ikäluokissa.

Kuvio 11 a. Työttömyysaste ikäryhmittäin 2008 – 2012, miehet

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Kuvio 11 b. Työttömyysaste ikäryhmittäin 2008 – 2012, naiset

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

3. ALUEELLINEN KEHITYS

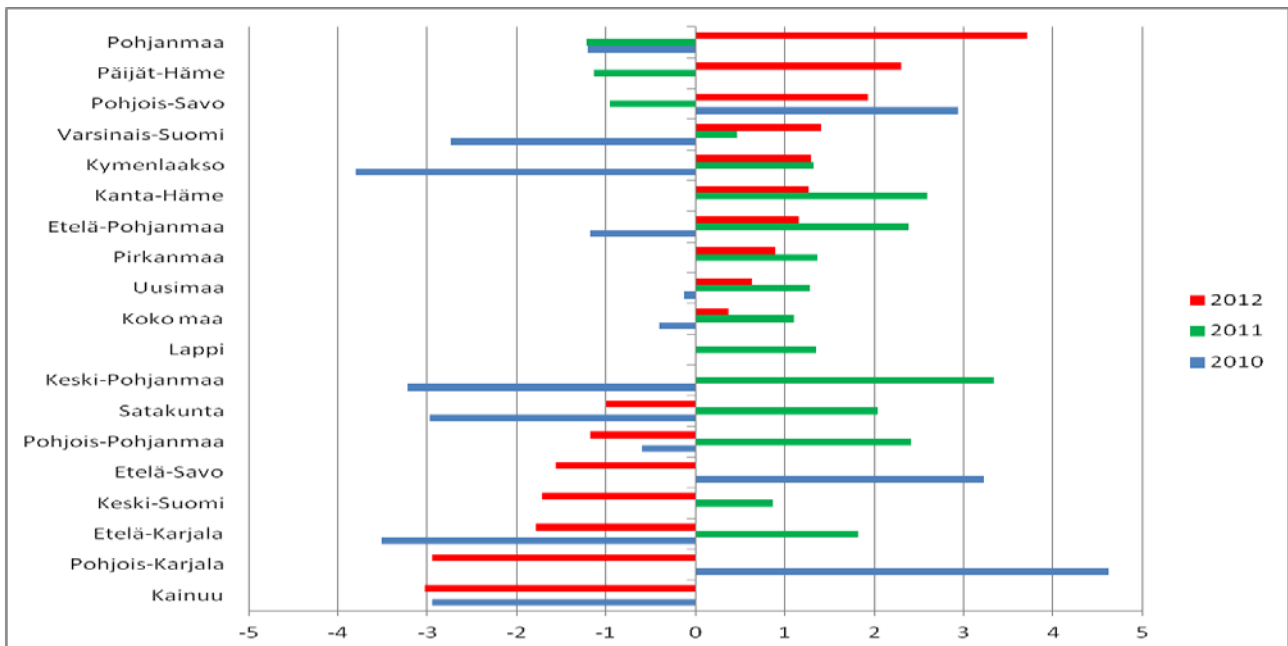
3.1. Tuotanto ja työllisyys maakunnittain

Taantumaa edeltäneen pitkän nousukauden aikana työllisten määrä kasvoi koko maassa vuosina 2004 - 2008 yli 170 000 henkeä ja työvoima lähes 100 000 henkeä. Samanaikaisesti työttömien määrä laski noin 70 000 henkeä. Vuosien 2008-2009 taantumien myötä pudottiin työllisyydessä vuoden 2005 tasolle, sillä työllisten määrä väheni vuosina 2008-2010 lähes 100 000 henkeä ja työttömien määrä kasvoi noin 60 000 henkeä. Vuosina 2011-2012 työllisyys jälleen hieman parani ja työllisten määrä kasvoi noin 40 000 henkeä.

Työttömyyden kasvu koetteli vuosien 2008-2009 taantumassa erityisesti monia keskusalueita, joissa vientiyriytysten osuus elinkeinotoiminnasta on merkittävä. Nämä alueet myös toipuivat nopeasti tuotannon kasvaessa ja viennin alkaessa vetää vuosina 2010-2011. Työttömyys oli koko maassa vuonna 2010 korkeimmillaan 9,7 %, mutta kääntyi sen jälkeen laskuun ja on pysytellyt alle 8 %:n tasolla ollen joulukuussa 2012 enää 7,7 %. Työttömien määrä kasvoi vuoden 2012 aikana määrällisesti eniten Uudellamaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla. Korkein työttömyysaste oli vuonna 2012 Pohjois-Karjalassa (11,7 %) ja Kainuussa (11,4 %) ja alin Keski-Pohjanmaalla (4,9 %) ja Pohjanmaalla (6,0 %).

Maakunnittain tarkasteltuna työllisten määrän muutos oli vuonna 2012 kaksijakoista siten, että puolessa maakunnista työllisten määrää kasvoi ja puolessa väheni. Kasvua tapahtui selvimmin Pohjanmaalla, Päijät-Hämeessä ja Pohjois-Savossa ja laskua Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Etelä-Karjalassa.

Kuvio 12. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2010-2012

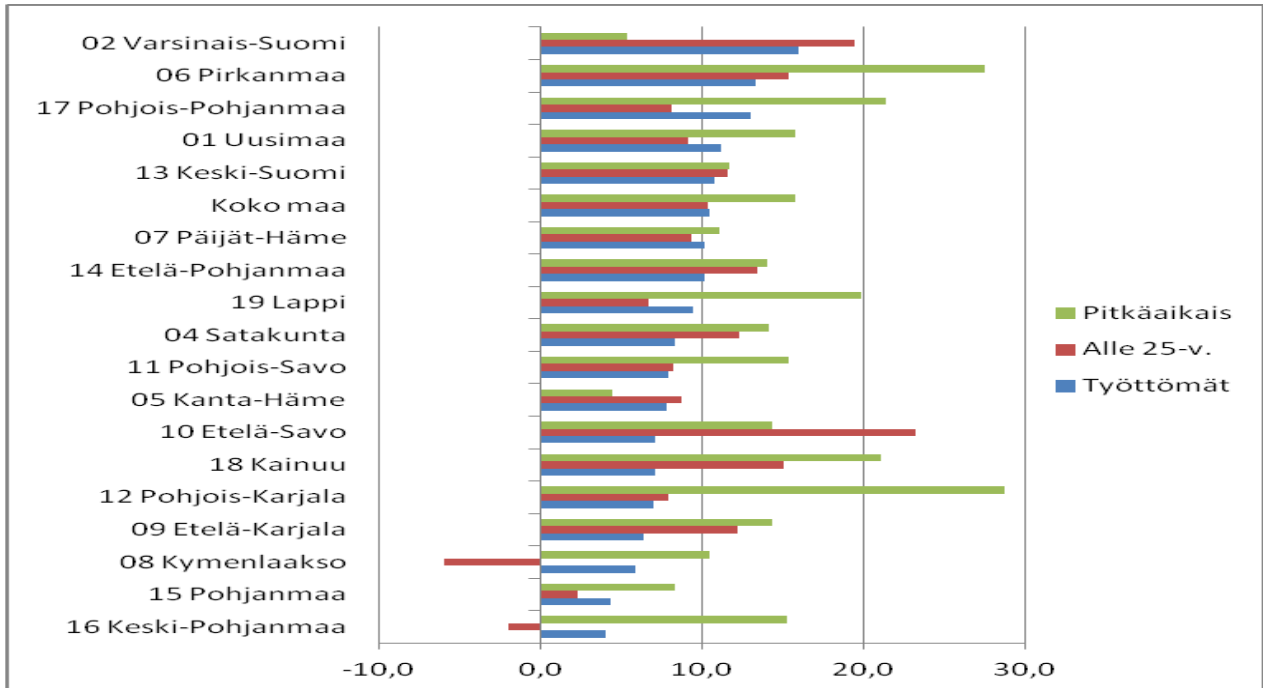

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Avoimia työpaikkoja oli tilastokeskuksen mukaan vuonna 2012 keskimäärin 48 600, mikä on noin kolme tuhatta enemmän kuin vuotta aiemmin. SAK:n tekemän seurannan mukaan irtisanottujen määrä kasvoi voimakkaasti vuonna 2012 ja oli lähes 16 000, kun se oli 11 000 vuonna 2011. Myös

lomautettujen määrä kasvoi viime vuonna hieman ja oli noin 17 000. Määrä jää kuitenkin pieneksi, kun sitä verrataan edellisen taantumaa 2009, jolloin lomautettuja oli noin 100 000.

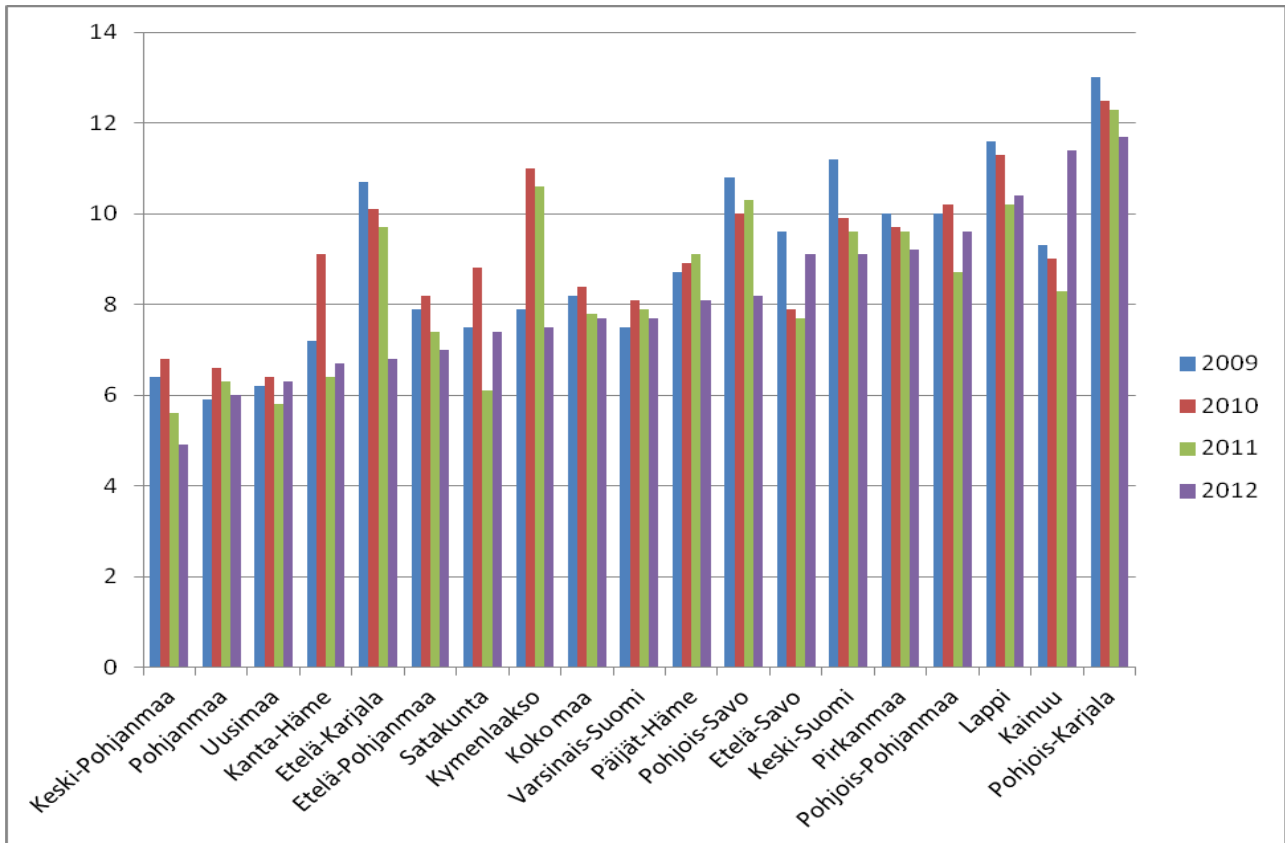
Kuvio 13. Työttömien työnhakijoiden, alle 25-vuotiaiden työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrän muutos (%) maakunnittain 2011–2012*)

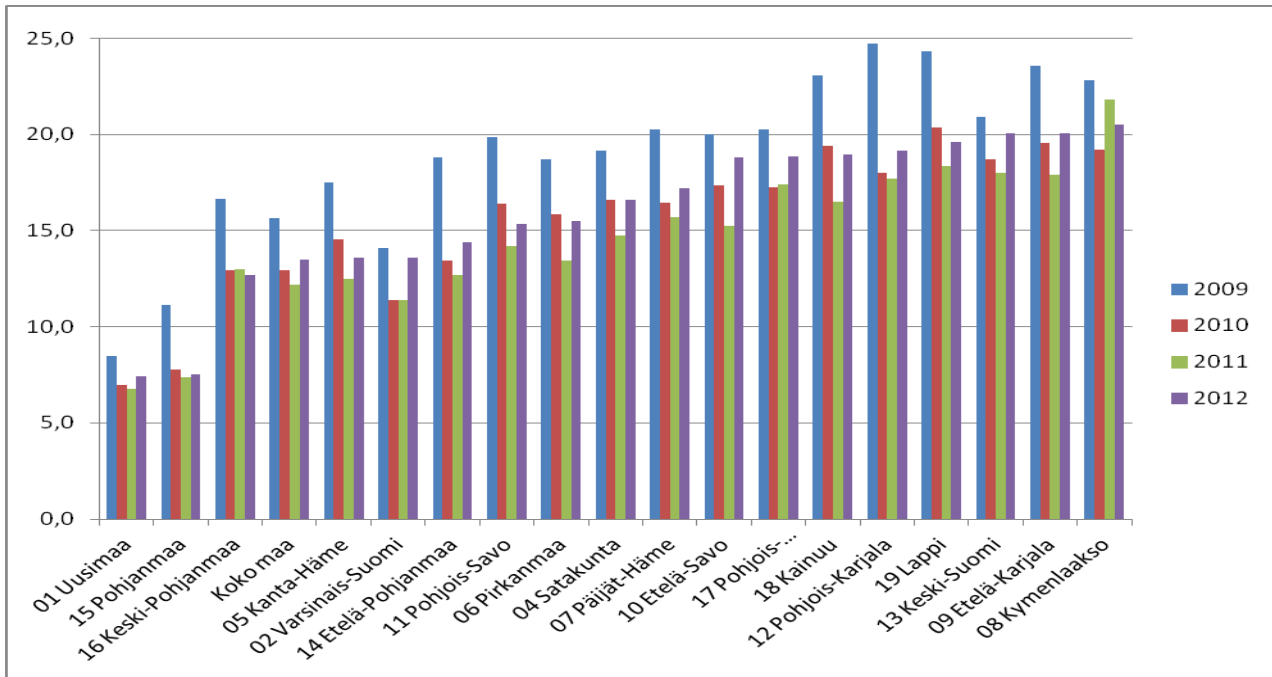
Lähde: TEM työttömyystilastot, *) vertailukohtana joulukuun tiedot

Vuoden 2009 taantumana aikana voimakkaasti kasvanut nuorisotyöttömyys laski vuonna 2010, mutta myönteinen kehitys pysähtyi vuoden 2011 aikana. Joulukuussa 2012 alle 25-vuotiaita työttömiä oli tilastokeskuksen mukaan 47 000, mikä on noin 2 000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Nuorisotyöttömyys on korkeinta, noin 20 % Kymenlaaksossa, Keski-Suomessa ja Etelä-Karjalassa, kun se on Uudellamaalla ja Pohjanmaalla alle 10 % ja koko maassa 16 %. Pitkäaikaistyöttömien, yli vuoden työttömänä olleiden, määrän kasvu pysähtyi vuoden 2011 aikana, mutta voimistui jälleen vuonna 2012 ja määrä oli joulukuussa noin 66 000, mikä on 9 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi eniten Pirkanmaalla ja Pohjois-Karjalassa ja vähiten Pohjanmaalla ja Kanta-Hämeessä.

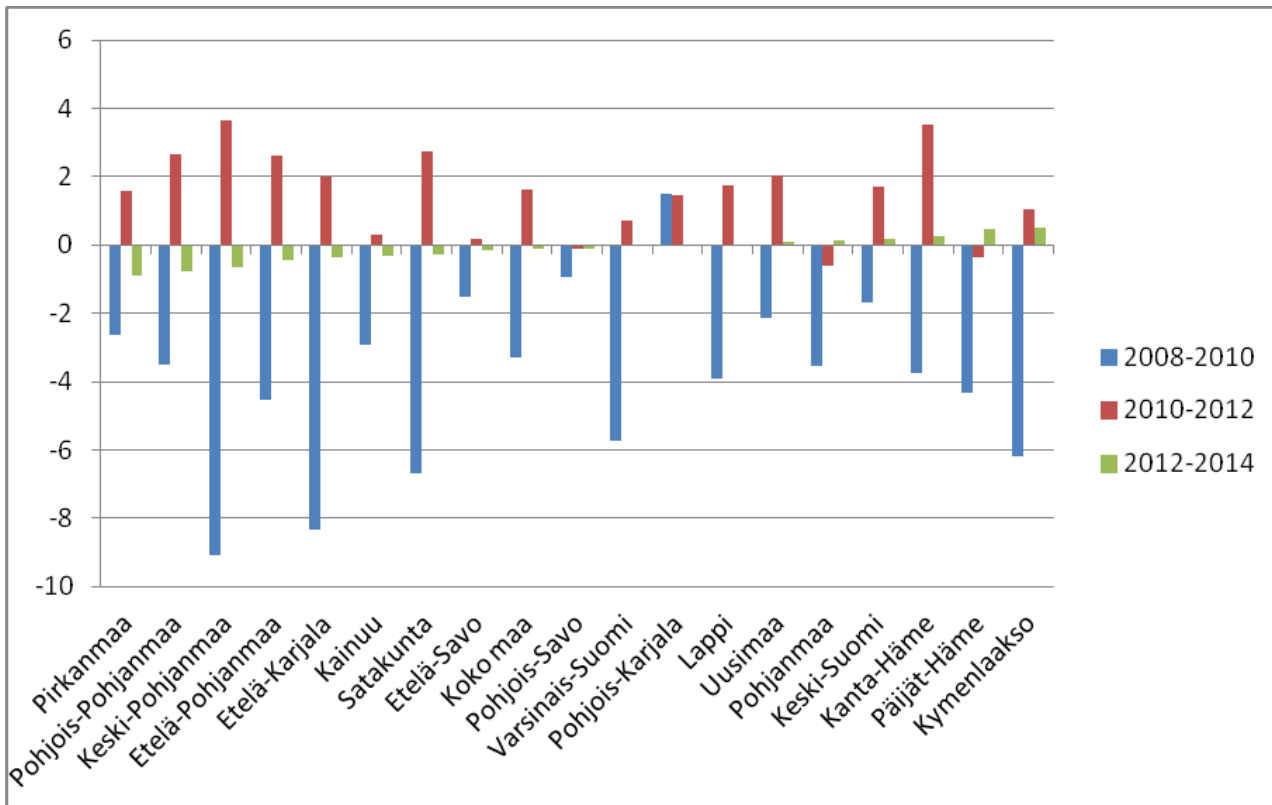
Kaiken kaikkiaan työttömyys on tasoittunut alueiden välillä viime vuosina, sillä Itä- ja Pohjois-Suomen korkean työttömyyden alueilla työttömyys ei noussut kovinkaan paljon vuoden 2009 taantumana aikana. Uuden taantumana painaessa päälle 2012-2013 työttömyys näyttää jälleen nousevan nopeimmin monissa kaupunkikeskuksissa, joissa on paljon vientiin perustuvaa yritystoimintaa. Poistuma työelämästä kasvaa kaikilla alueilla, kun suuret ikäluokat ovat siirtymässä eläkkeelle. Vuonna 2012 lopussa työttömyysaste oli matalin Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Uudenmaan maakunnissa ja korkein Pohjois-Karjalan, Kainuun ja Lapin maakunnissa.

Kuvio 14. Työttömyysaste maakunnittain vuosina 2009–2012

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

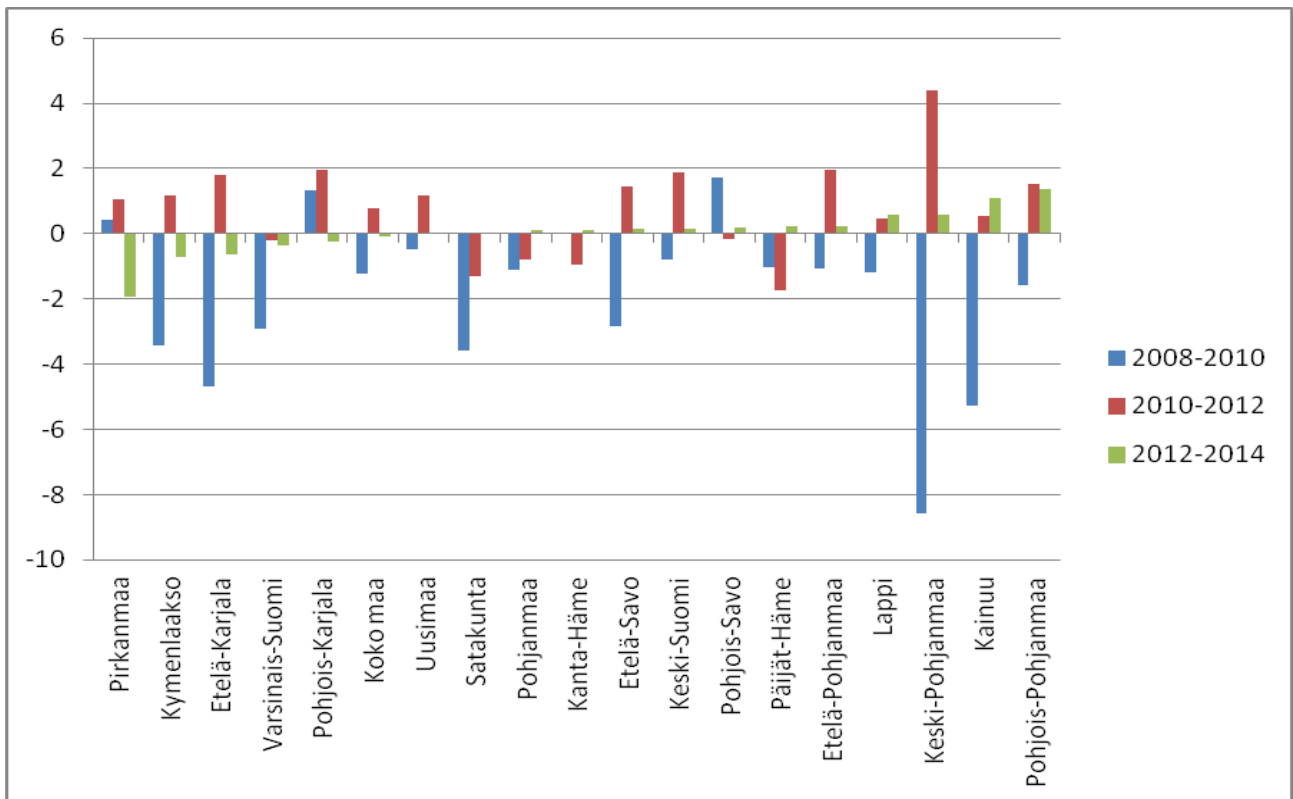
Kuvio 15: Nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömyys maakunnittain vuosina 2010 – 2012

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

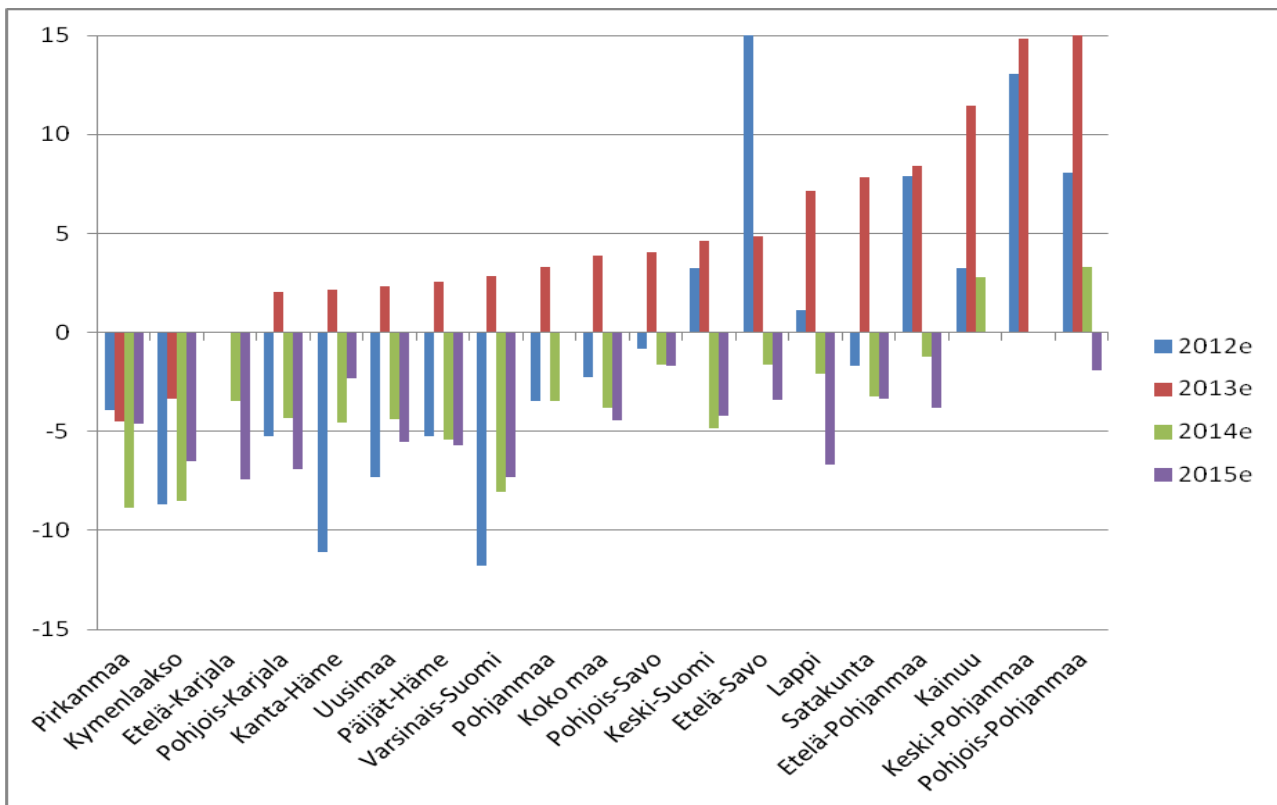
Kuvio 16. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2008–2010, 2010–2012 ja 2012–2014

Lähde: Tilastokeskus, Etlan maakunnittain ennuste 11/2012

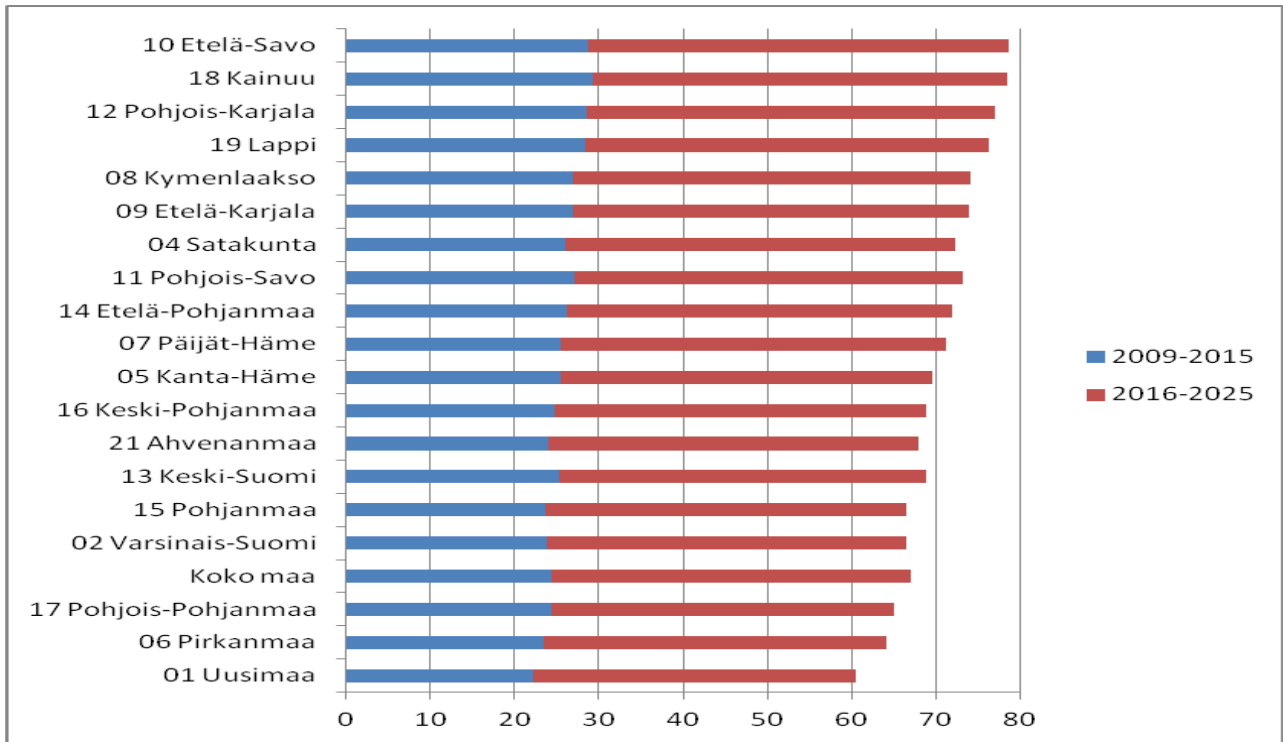
Etlan ennusteen mukaan työllisten määrä ei kasvaisi enää lähivuosina hitaan talouskasvun oloissa, vaan kääntyisi lähes kaikissa maakunnissa laskuun. Syynä on myös ikääntymisestä johtuva kasvava poistuma eläkkeelle ja työvoiman väheneminen kaikissa maakunnissa.

Kuvio 17. Työvoiman määrän muutos (%) maakunnittain 2008–2010, 2010–2012 ja 2012–2014

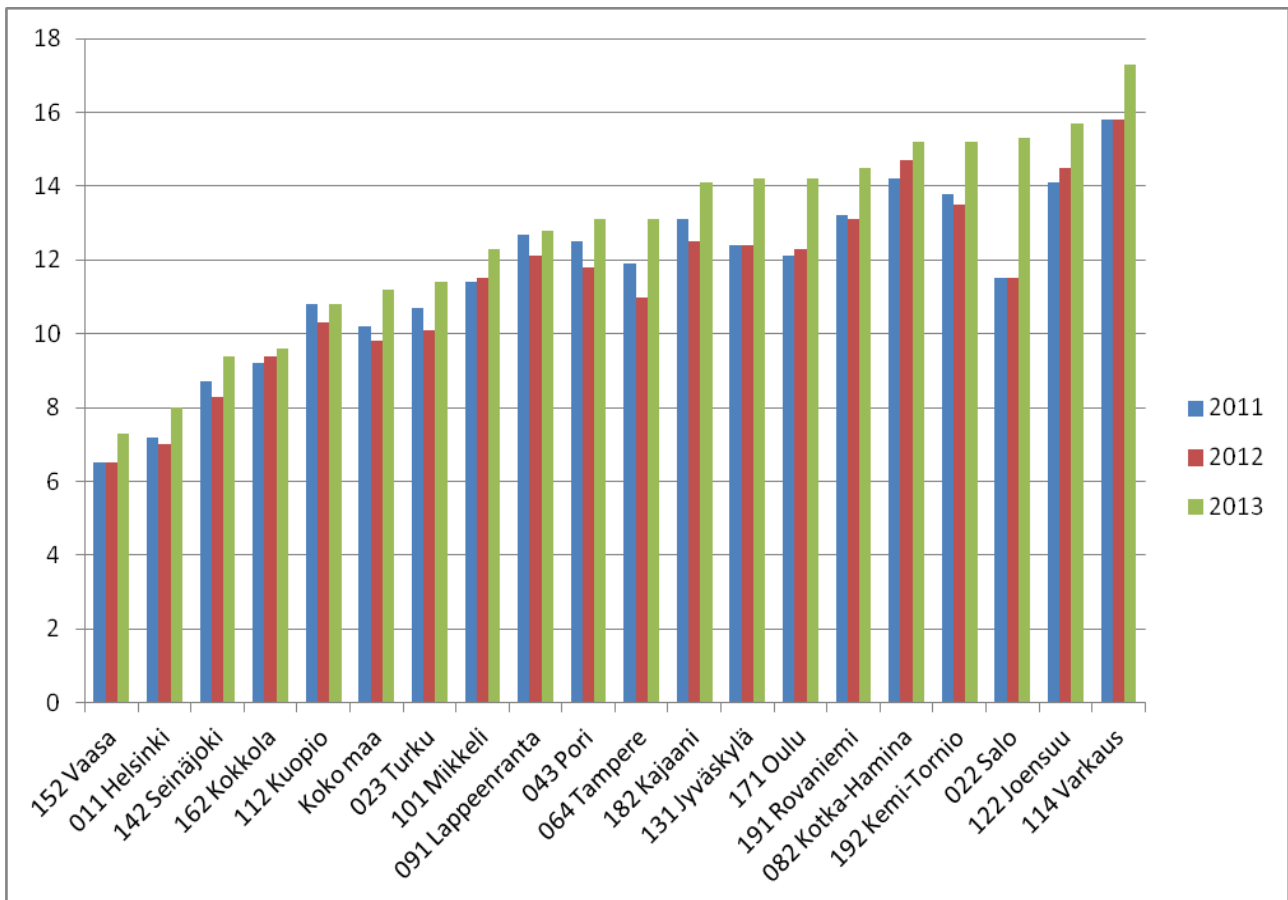
Lähde: Tilastokeskus, Etl:n maakunnittain ennuste 11/2012

Kuvio 18. Työttömien määrän muutos (%) maakunnittain 2012–2015

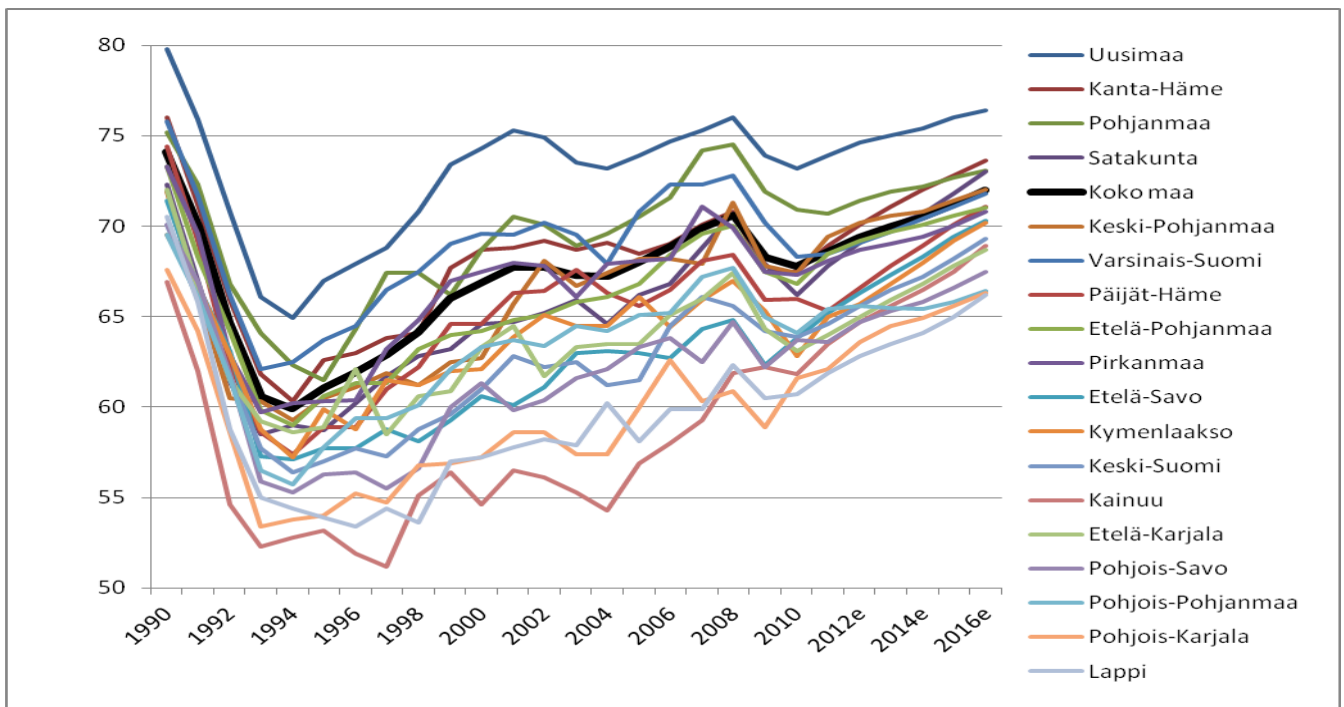
Lähde: Tilastokeskus, Etl:n maakunnittain ennuste 11/2012

Kuvio 19. Poistuma työvoimasta (%) maakunnittain 2009-2015 ja 2016-2025

Lähde: Foredata, poistumaennuste, Toimiala online

Kuvio 20. Työttömyysaste eräissä seutukunnissa 2011 – 2013, tammikuun tiedot

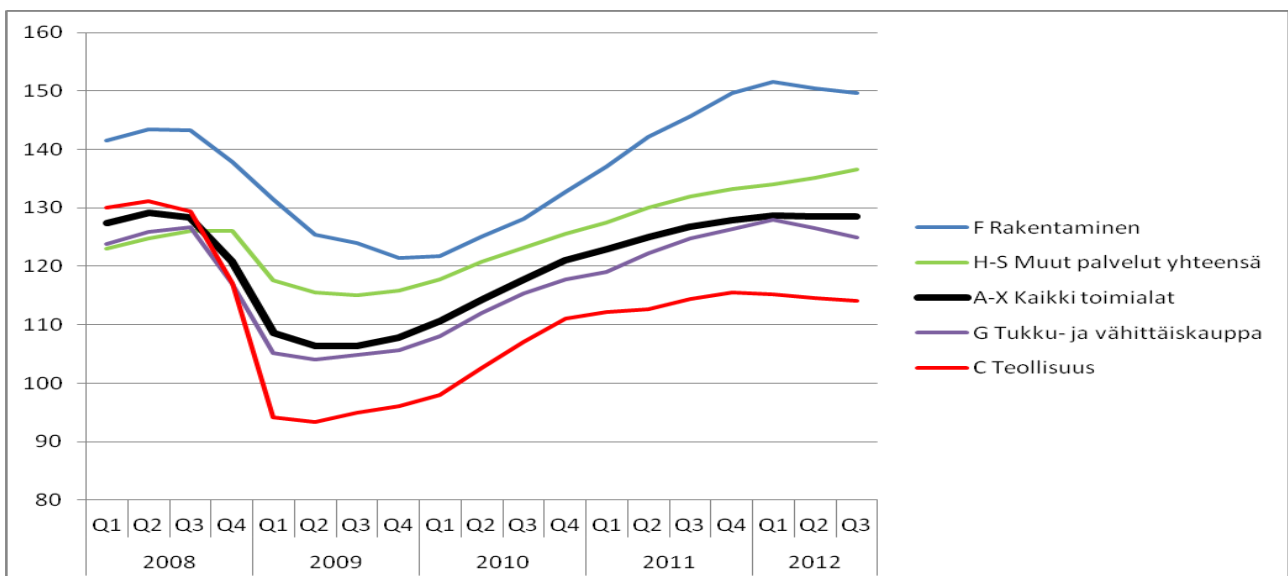
Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Kuvio 21. Työllisyysaste maakunnittain 1990–2012 ja 2012–2015*)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) Etlä, maakunnittain ennuste 11/2012

3.2. Yritysten liikevaihto ja vienti

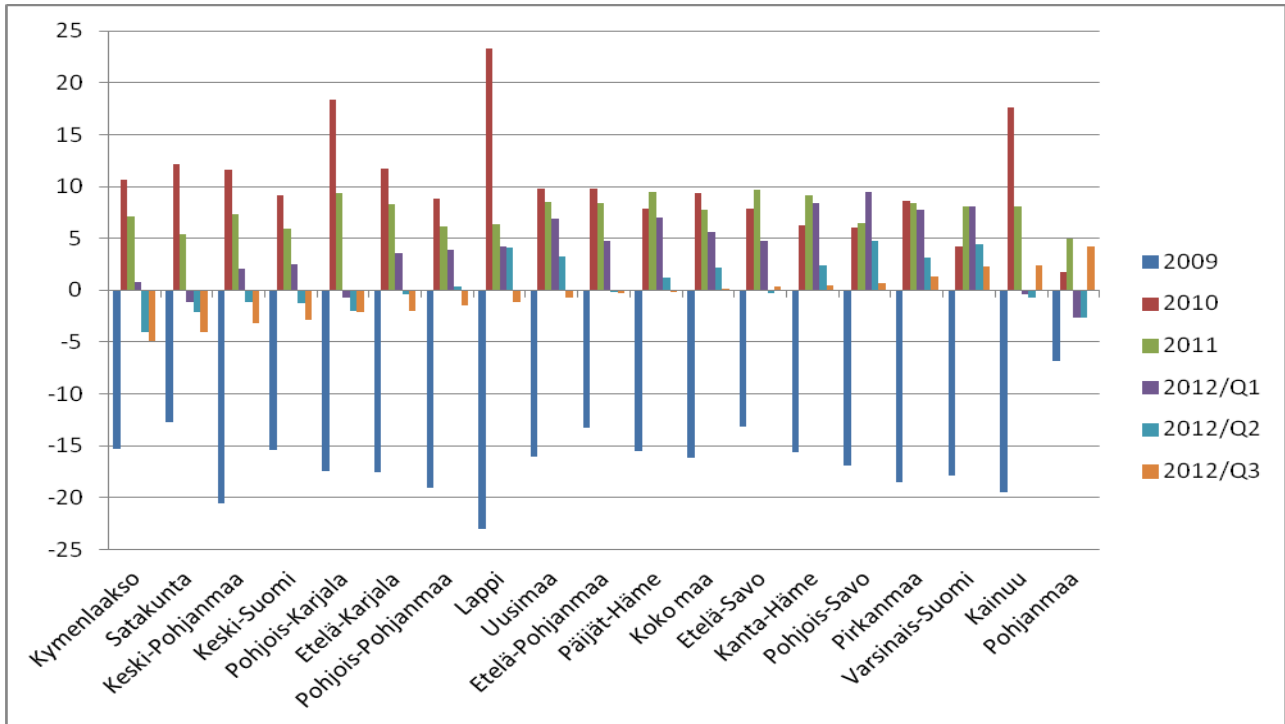
Talouden taantuessa yritystoiminnan liikevaihto kääntyi vuonna 2009 jyrkkään laskuun kaikilla päätoimialoilla. Erityisesti teollisuuden liikevaihdon ja viennin pudotus oli nopea ja syvä. Vähittäinen toipuminen alkoi kuitenkin yllättävän pian ja kasvu on voimistunut vuosina 2010-2011. Nopeinta kasvu oli rakentamisen, palvelujen ja kaupan alalla. Sen sijaan teollisuuden kasvu alkoi hidastua vuoden 2011 aikana ja liikevaihto kääntyi lievään laskuun vuonna 2012. Samoin rakentamisen ja kaupan liikevaihto alkoi laskea vuoden 2012 lopussa.

Kuvio 22. Liikevaihdon kehitys (trendi) toimialoittain vuosina 2008–2012

Lähde: Tilastokeskus

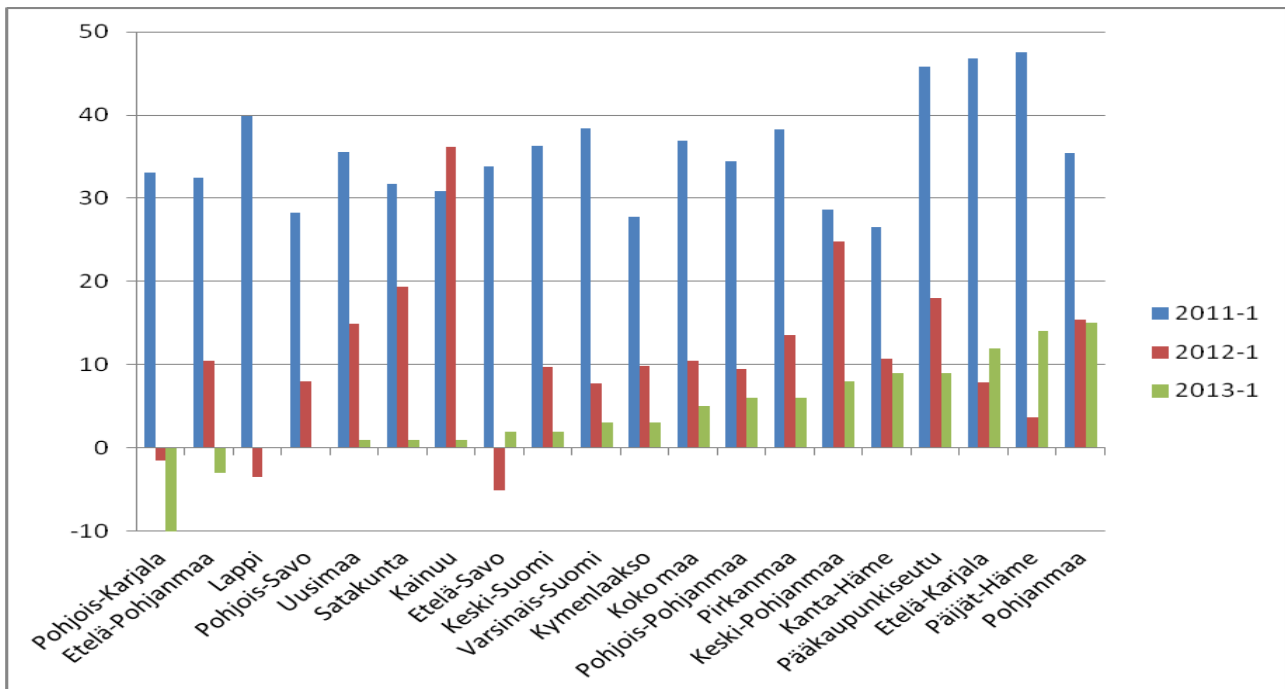
Yritystoiminnan liikevaihto kasvoi vuoden 2009 pudotuksen jälkeen kaikissa maakunnissa vuosina 2010-2011. Vuonna 2012 kasvu hidastui talouskasvun hiipumisen myötä ja monissa maakunnissa kuten Kymenlaakso, Satakunta, Keski-Pohjanmaa ja Keski-Suomi liikevaihdon määrä alkoi laskea vuoden loppuun mennessä. Pohjanmaalla, Kainuussa ja Varsinais-Suomessa liikevaihto kasvoi vielä hitaasti vuoden 2012 lopulla.

Kuvio 23. Liikevaihdon muutos maakunnittain 2009-2012

Lähde: Tilastokeskus

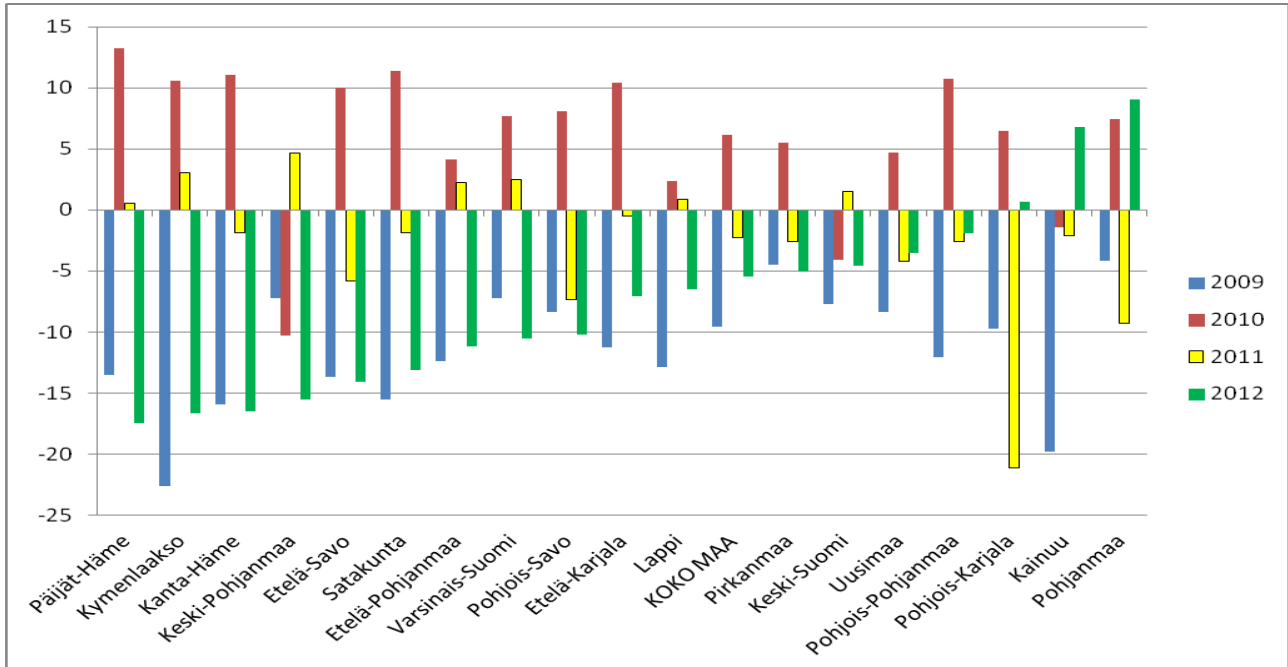
Kuvio 24. Pk-yritysbarometrin arvio yleisestä suhdannetilanteesta edelliseen vuoteen verrattuna maakunnittain 2010–2012, saldo

Lähde: Suomen Yrittäjät, Finnvera, TEM

Pk-yritysbarometrin mukaan vuoden 2013 suhdannetilanteen arvioitiin jonkin verran heikkenevän useimmissa maakunnissa verrattuna edelliseen vuoteen. Myönteisimmän kehitysnäkymiä arvioitiin Pohjanmaalla, Päijät-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa. Heikointa suhdannekehityksen uskotaan olevan Pohjois-Karjalassa, Etelä-Pohjanmaalla ja Lapissa.

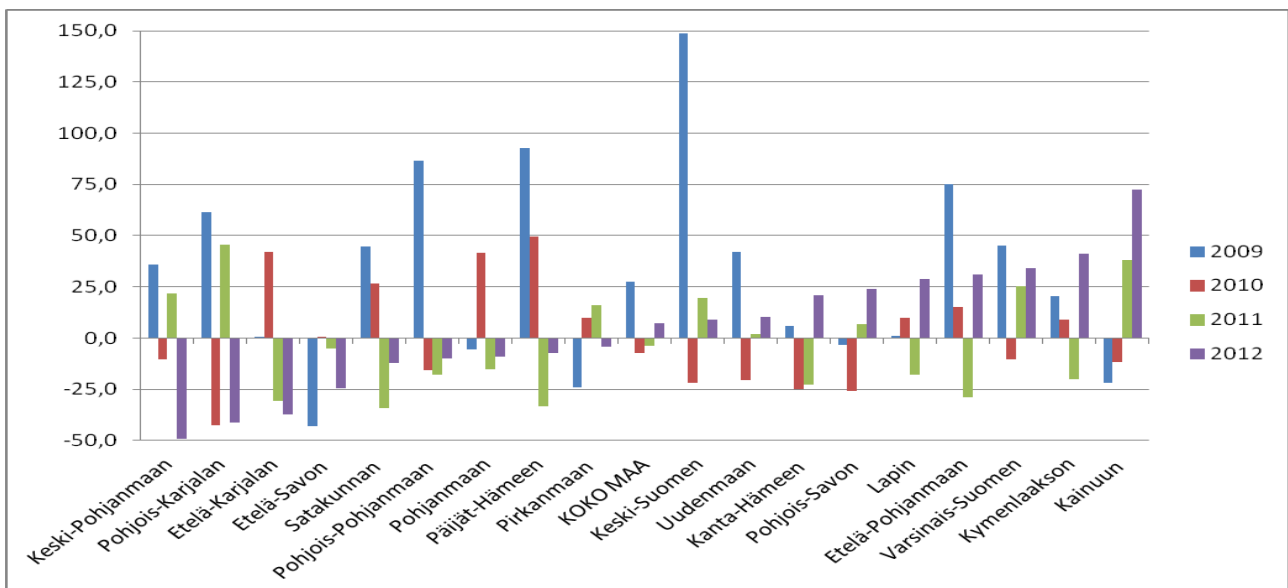
Kuvio 25. Aloittaneiden yritysten määrän muutos maakunnittain 2009–2012

Lähde: Tilastokeskus

Vuoden 2009 voimakkaan laskun jälkeen aloittaneiden yritysten määrä kasvoi vuoden 2010 aikana lähes kaikissa maakunnissa. Vuoden 2011 aikana määrä kääntyi kuitenkin jälleen laskuun ja väheneminen on jatkunut vuoden 2012 aikana. Suhteellisesti eniten uusien aloittavien yritysten määrä väheni vuonna 2012 Päijät-Hämeessä, Kymenlaaksossa ja Kanta-Hämeessä. Lievää nousua tapahtui ainoastaan Pohjanmaalla ja Kainuussa.

Kuvio 26. Konkurssiin joutuneiden yritysten määrän muutos maakunnittain 2009–2012

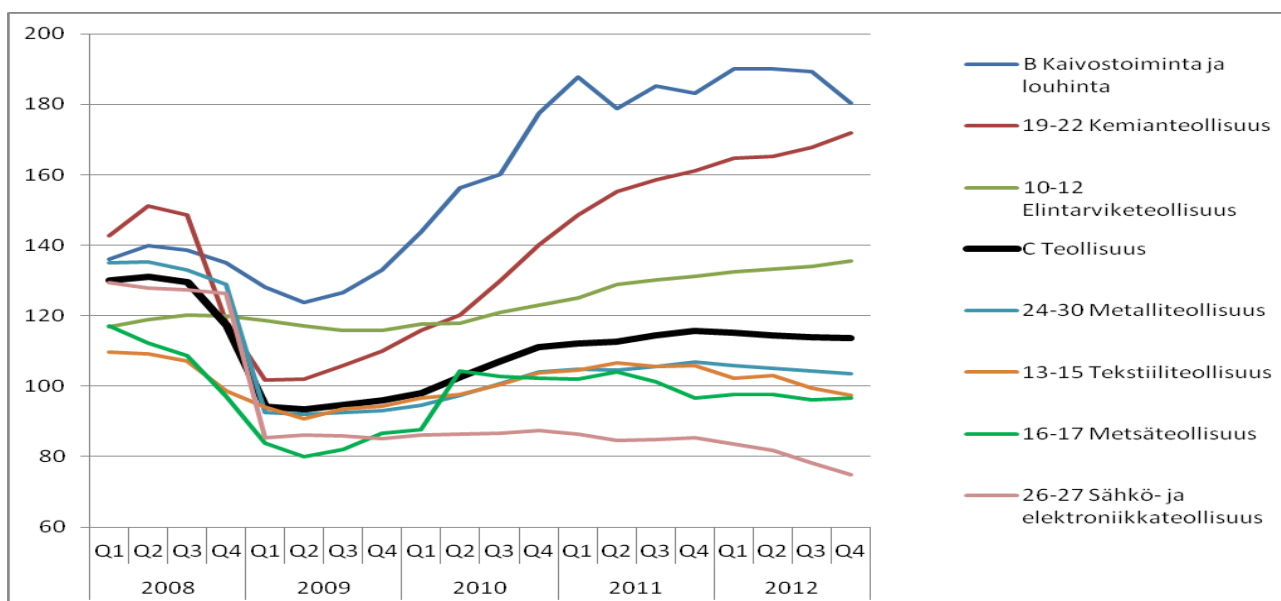

Lähde: Tilastokeskus

Konkurssiin joutuneiden yritysten määrä väheni lähes kaikissa maakunnissa vuosina 2010-2011 vuoden 2009 konkurssiaallon jälkeen. Konkurssien määrä kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2012 aikana ja voimakkaimmin määrä kasvoi Kainuussa, Kymenlaaksossa ja Varsinais-Suomessa ja laski Keski-Pohjanmaalla, Pohjois-Karjalassa ja Etelä-karjalassa.

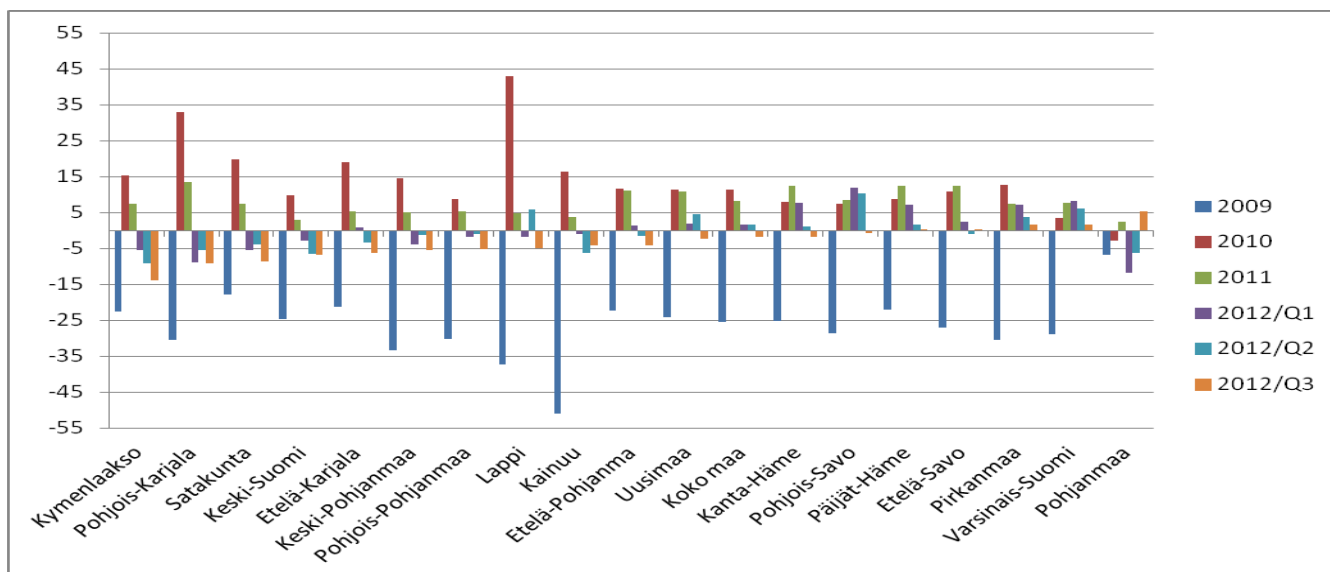
Teollisuuden ja viennin liikevaihto alkoi supistua vuoden 2008 lopussa ja varsinainen romahdus tapahtui vuoden 2009 alussa. Suurinta pudotus oli tuolloin sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa, metalliteollisuudessa sekä kemianteollisuudessa. Toipuminen tapahtui melko nopeasti ja varsinkin kaivostoiminta ja kemianteollisuus lähtivät uuteen nousuun vuonna 2010. Kasvu jatkui vuoden 2011 aikana, mutta alkoi selvästi hidastua vuoden 2012 lopulla. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden liikevaihto kääntyi jälleen laskuun vuoden 2012 aikana ja myös metsäteollisuuden orastanut kasvu näyttää pysähtyvän.

Kuvio 27. Teollisuuden liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2008–2012*)

Lähde: Tilastokeskus, vuodelta 2012 tammi-marraskuun tiedot

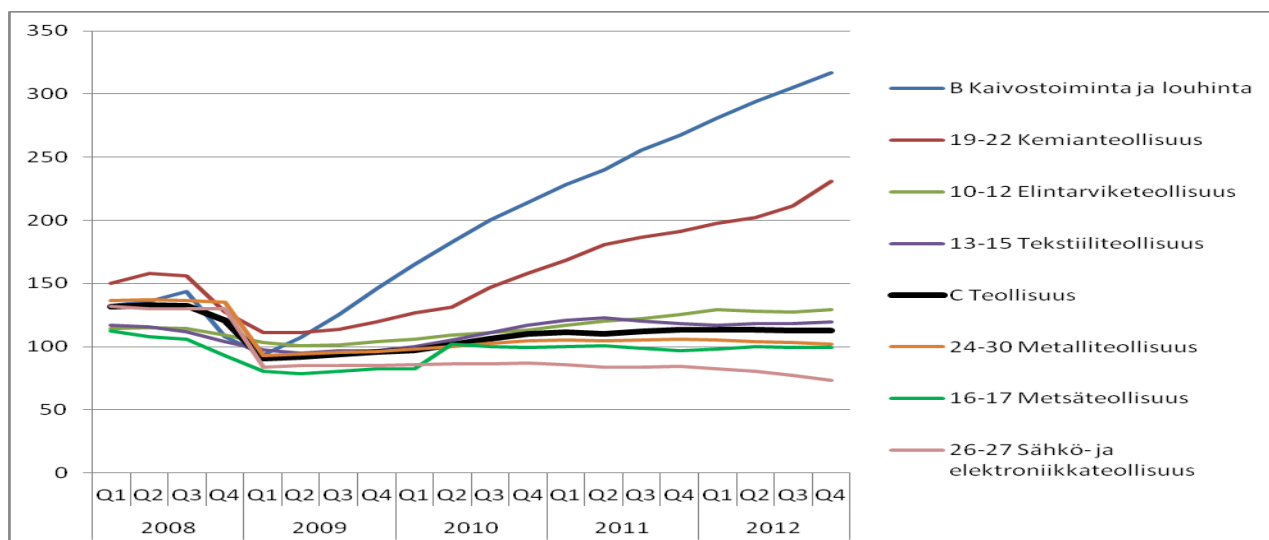
Kuvio 28. Teollisuuden liikevaihdon vuosimuutos maakunnissa, neljännesvuosittain 2009–2012

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuuden liikevaihto väheni vuoden 2009 aikana kaikissa maakunnissa, mutta kasvu-uralle päästiin jo seuraavana vuonna. Vuoden 2011 aikana liikevaihdon kasvu hidastui ja kääntyi lievään laskuun useimmissa maakunnissa vuonna 2012. Eniten laskua tapahtui Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan ja Satakunnan maakunnissa. Lievää nousua oli nähtävissä Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa.

Kuvio 29. Teollisuuden viennin muutos (trendi) sektoreittain 2008–2012*)

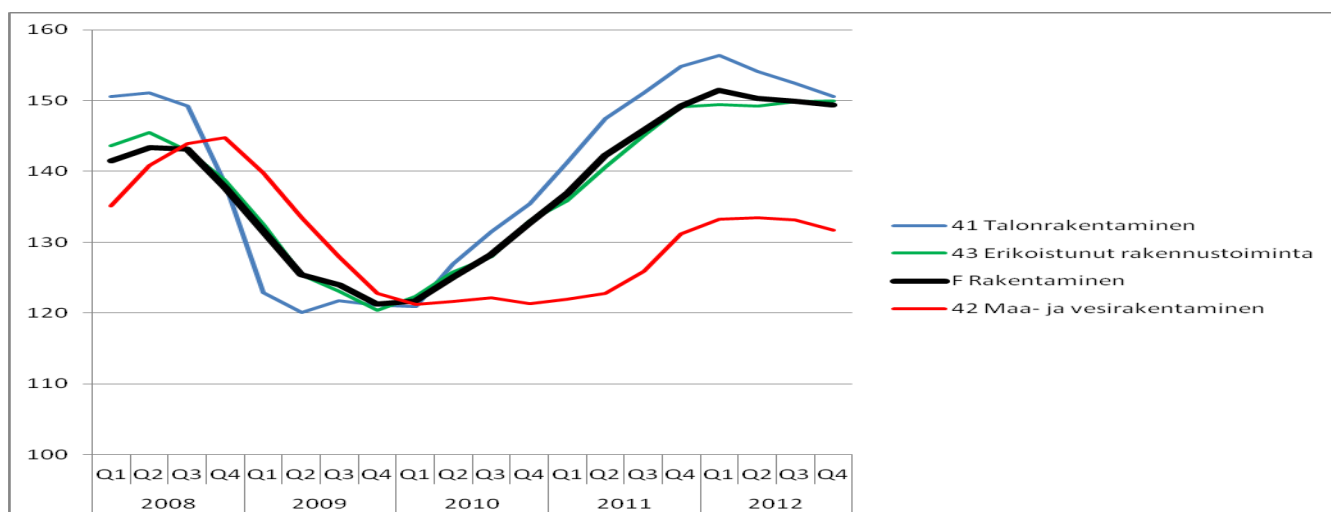

Lähde: Tilastokeskus, vuodelta 2012 tammi-marraskuun tiedot

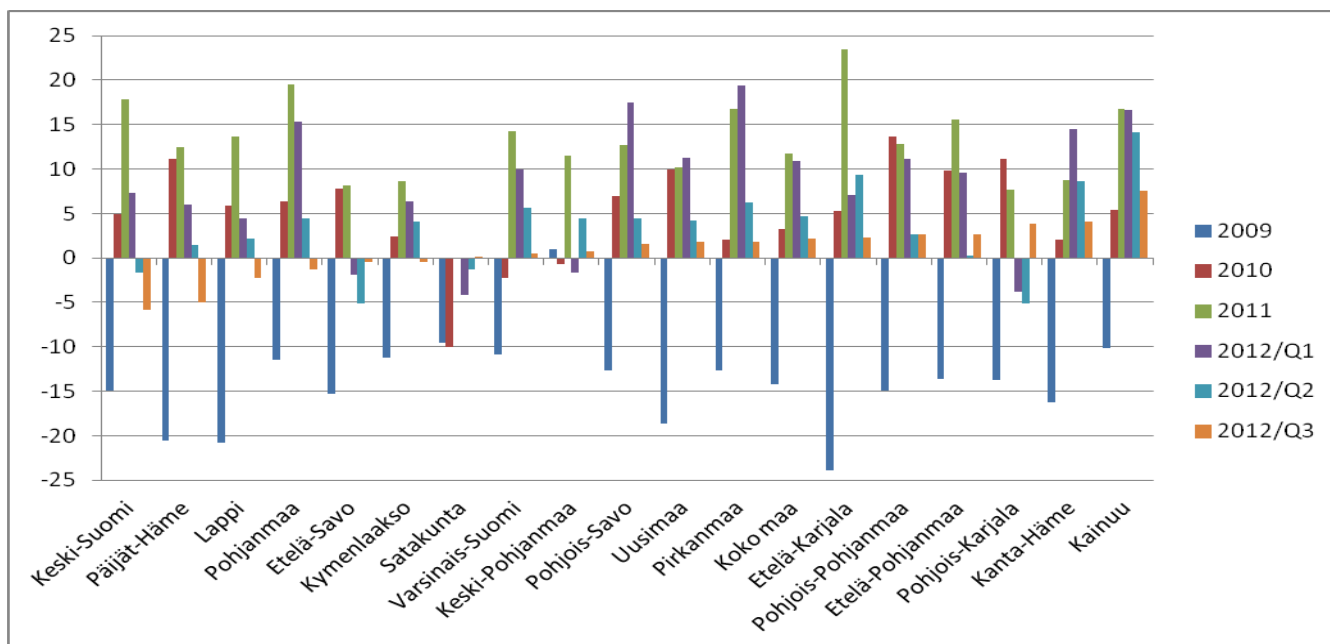
Teollisuuden viennin kehitys heijastelee liikevaihdon näkymiä. Kaivostoiminnan ja kemian teollisuuden vienti on yhä kasvanut ja muilla aloilla viennin kasvu on hidastunut ja kääntynyt laskuun.

Rakentamisen sektorilla yritysten liikevaihdon kasvu kääntyi voimakkaaseen laskuun talouden taantuessa vuoden 2008 lopulla. Kasvu-uralle päästiin vasta talvella 2010 ja kasvu jatkui vuoden 2011 aikana, jolloin myös maa- ja vesirakentamisen liikevaihto alkoi kasvaa. Vuoden 2012 aikana rakentamisen liikevaihdon kasvu hidastui ja kääntyi laskuun Keski-Suomessa, Päijät-Hämeessä ja Lapissa. Lievää kasvua tapahtui vielä Kainuussa, Kanta-Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa.

Kuvio 30. Rakentamisen liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2008–2012*)

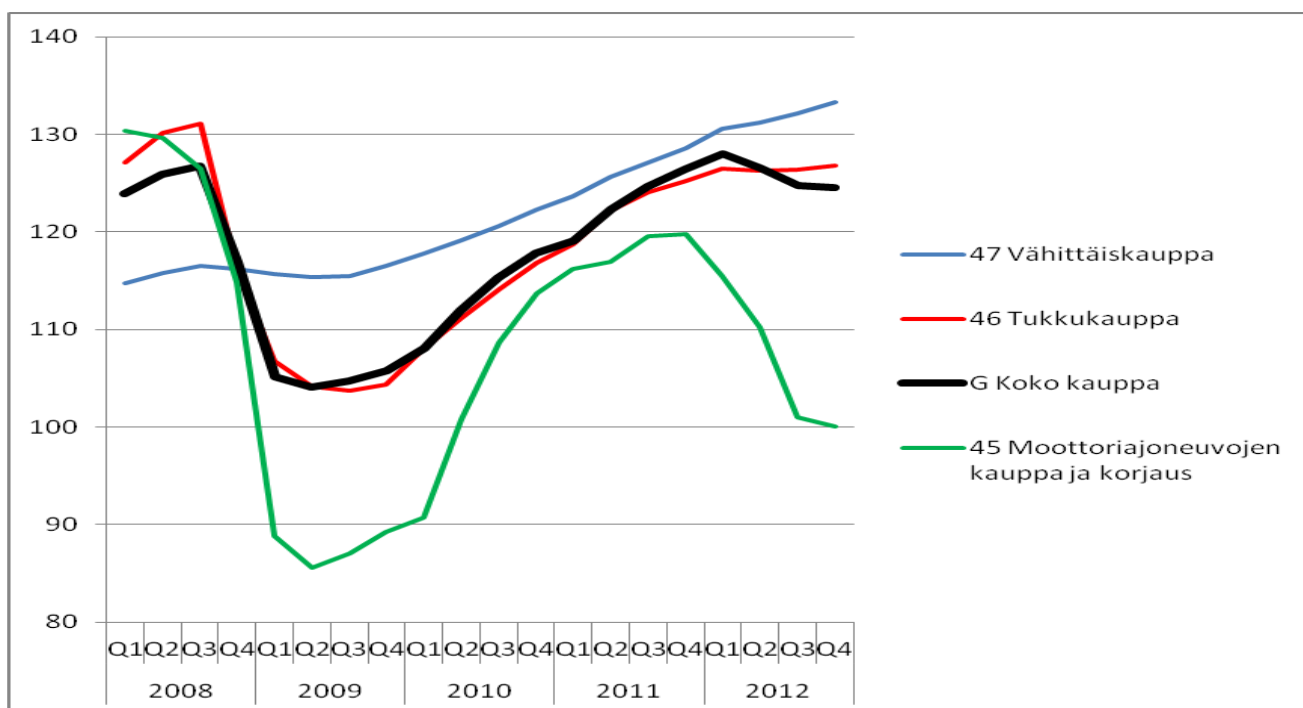
Lähde: Tilastokeskus, *) vuodelta 2012 tammi-marraskuun tiedot

Kuvio 31. Rakentamisen liikevaihdon muutos maakunnissa 2009-2012

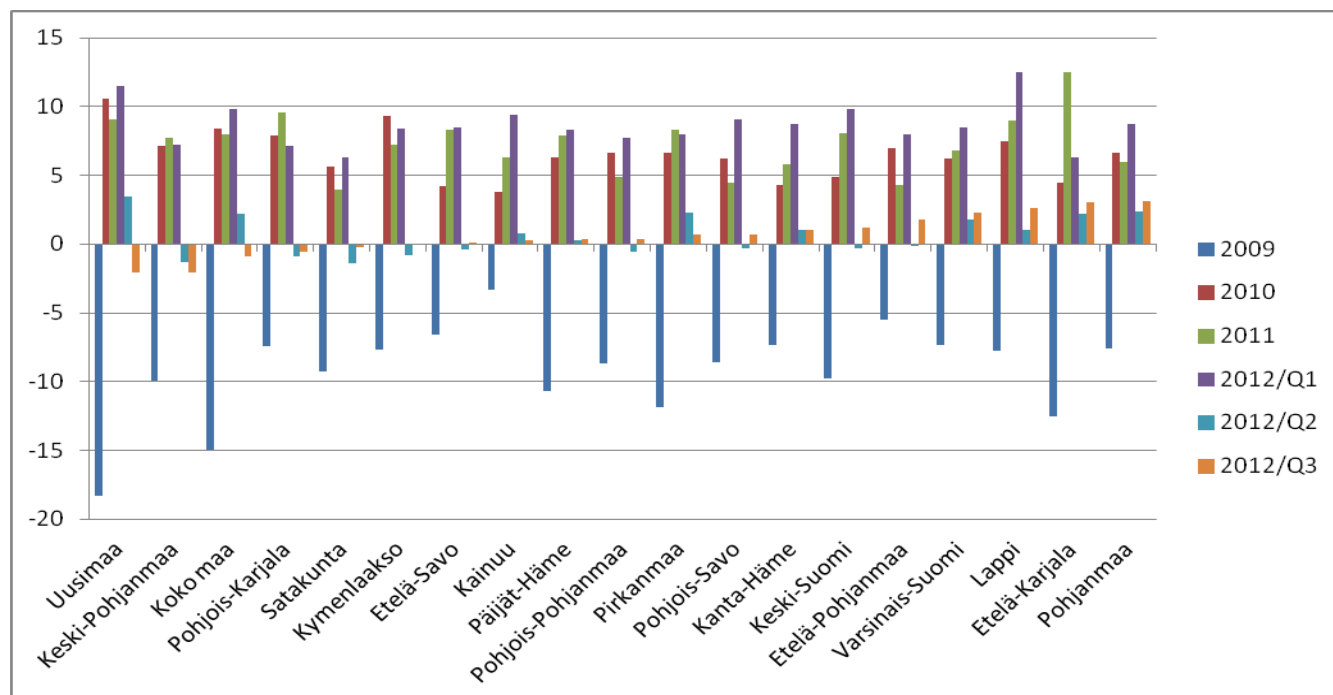
Lähde: Tilastokeskus

Myös **kaupan liikevaihto** kääntyi laskuun vuoden 2009 aikana, mutta se selvisi taantumasta kohtuullisen hyvin ja sektorin toipuminen olit nopeaa vuosina 2010-2011. Vuoden 2012 aikana kaupan liikevaihto alkoi jälleen laskea ja erityisen voimakasta lasku on ollut moottoriajoneuvojen kaupassa.

Kaupan liikevaihto kasvoi kaikissa maakunnissa vuosina 2010-2011, mutta vuoden 2012 lopussa alkoi liikevaihto laskea muun muassa Uudellamaalla ja Keski-Pohjanmaalla. Lievää kasvua tapahtui vielä Pohjanmaalla, Etelä-Karjalassa ja Lapissa.

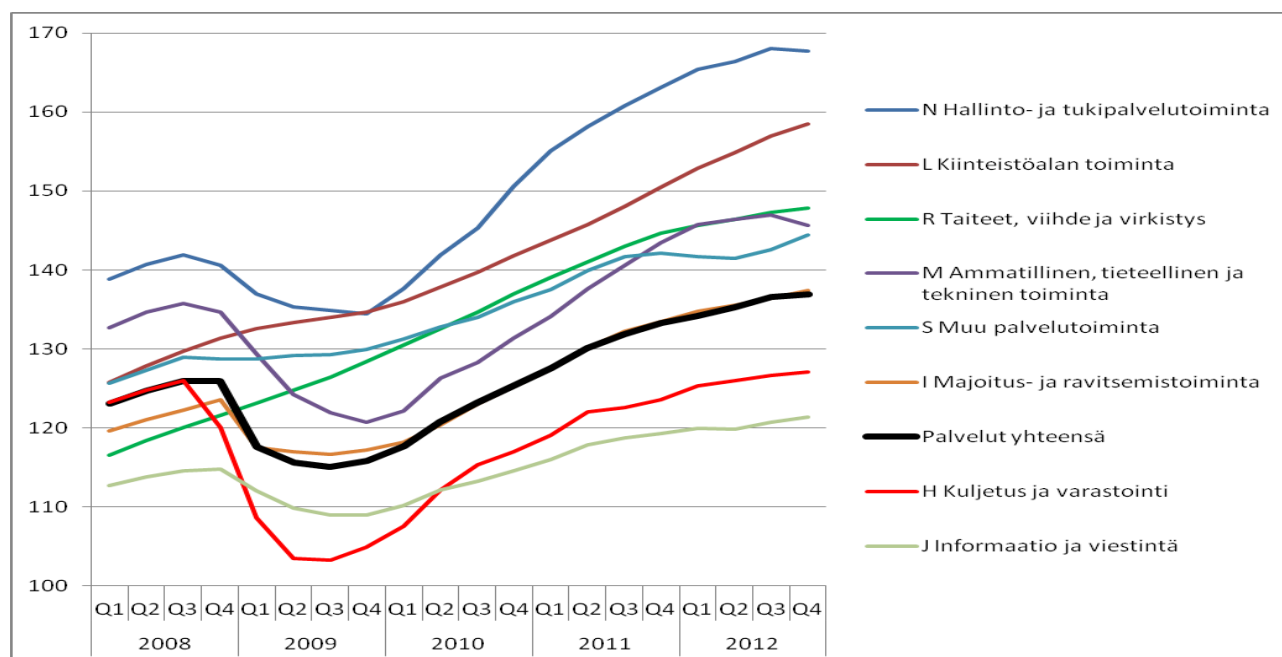
Kuvio 32. Kaupan liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2008-2012

Lähde: Tilastokeskus

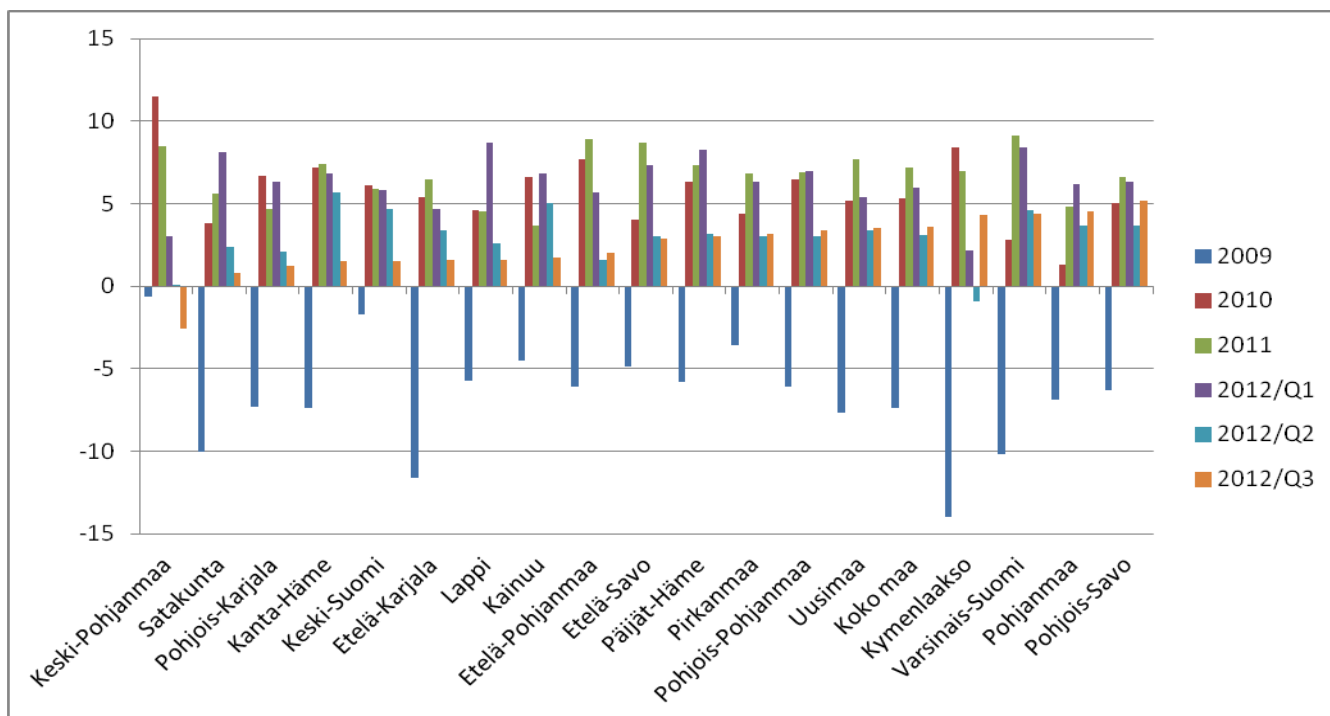
Kuvio 33. Kaupan liikevaihdon muutos maakunnissa, neljännesvuosittain 2009–2012

Lähde: Tilastokeskus

Palvelusektorin liikevaihdon pitkäaikainen kasvu notkahti vuoden 2009 taantuman aikana, mutta ei niin voimakkaasti kuin muilla toimialoilla. Vuonna 2010 uudelleen alkanut kasvu jatkui tasaisena vuoden 2011 aikana hidastuen hieman vuonna 2012. Nopeimmin ovat kasvaneet hallinto- ja tukipalvelut, kiinteistöala sekä taiteet, viihde ja virkistys. Selvästi hitainta kasvu on ollut informaatio ja viestintä – sektorilla. Palvelujen liikevaihto kasvoi kaikissa maakunnissa vuosina 2010–2012. Voimakkainta kasvu oli viime vuoden aikana Pohjois-Savossa, Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa.

Kuvio 34. Palvelujen liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2008–2012*)

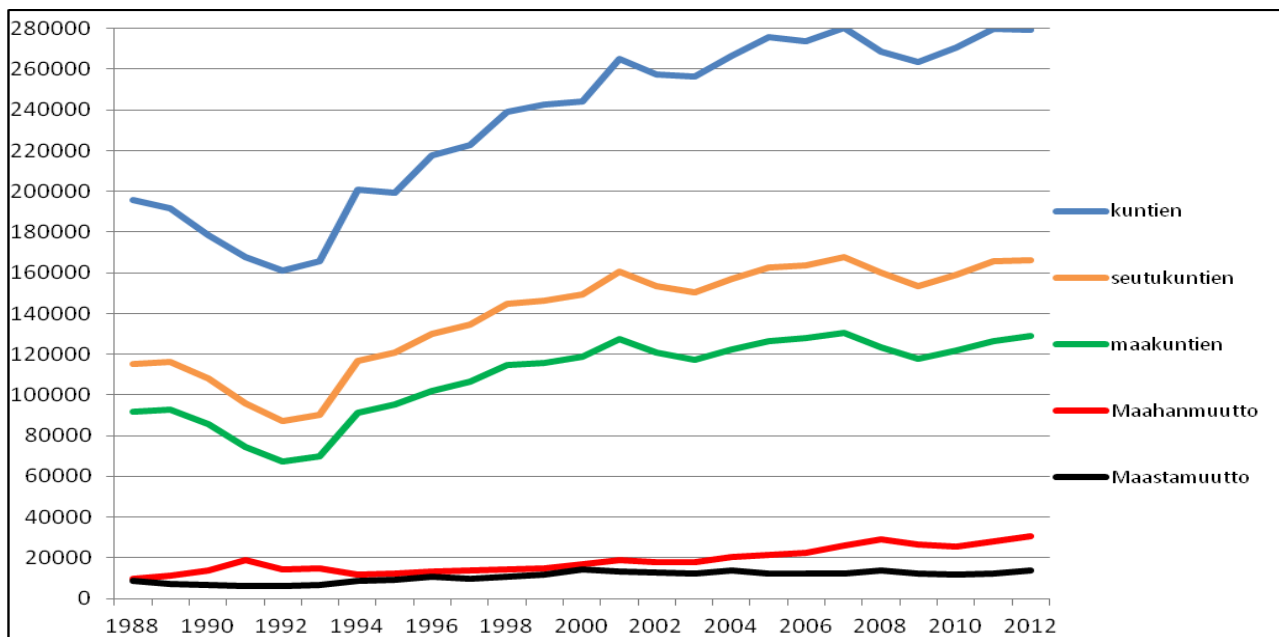
Lähde: Tilastokeskus, *)vuodelta 2012 tammi-marraskuun tiedot

Kuvio 35. Palvelujen liikevaihdon muutos maakunnissa 2009-2012

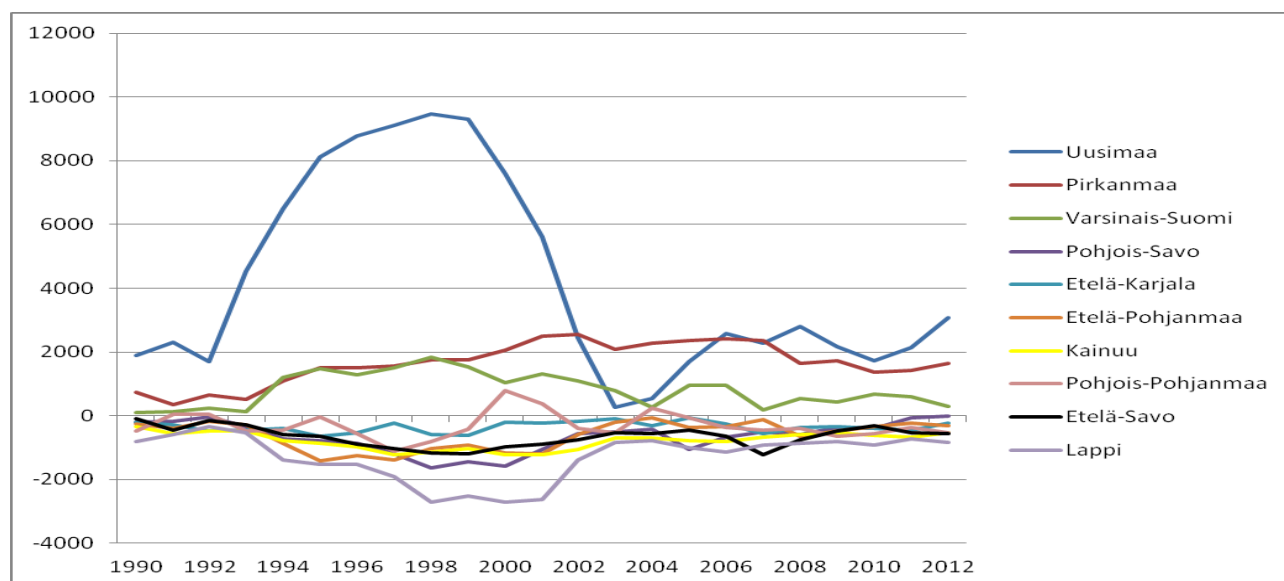
Lähde: Tilastokeskus

3.3. Alueiden väestönkehitys ja muuttoliike

Alueiden välinen muuttoliike on pysynyt viime vuosina suhteellisen tasapainoisena, vaikkakin keskittyminen alueiden keskuksiin jatkui. Talouden taantuessa maassamuutto hieman hidastui vuonna 2009, mutta on vuosina 2010-2012 jälleen voimistunut niin kuntien välisen, seutukuntien välisen kuin maakuntienkin välisen muuttoliikkeen osalta.

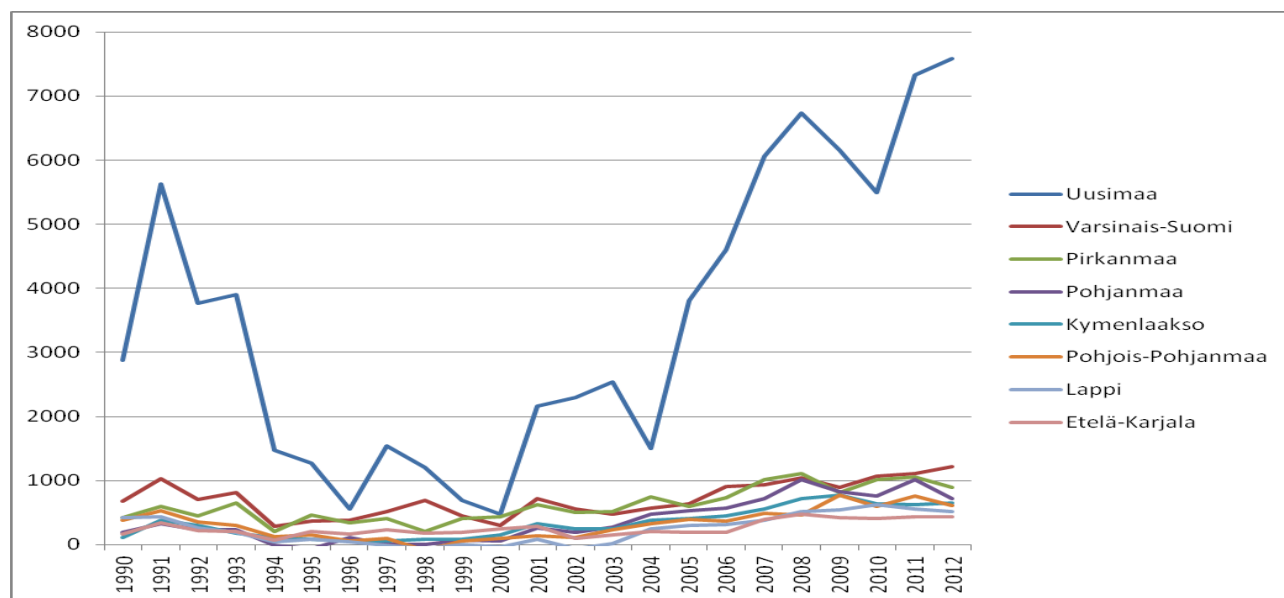
Kuvio 36. Alueiden välinen muuttoliike, maahanmuutto ja maastamuutto 1988–2012

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 37. Maan sisäisen muuttoliikkeen nettomuutto vuosina 1990-2012 eräissä maakunnissa

Lähde: Tilastokeskus

Uudenmaan osalta maan sisäisen muuttoliikkeen muuttovoitto on viime vuosina pysytellyt alle 3000 hengen, kun se oli huippuvuonna 1998 lähes 10 000 henkeä. Muuttovoitot ovat viime vuosina jakautuneet usealle maakunnalle ja erityisesti Pirkanmaan muuttovoitto on määrällisesti lähes Uudenmaan tasolla. Myös Varsinais-Suomi ja Päijät-Häme ovat selkeästi muuttovoittoa saavia maakuntia. Suurimpien tappioalueiden kuten Kainuu, Lappi ja Etelä-Savo muuttotappiot ovat vaihdelleet viime vuosina, mutta pysyneet selvästi pienempinä kuin 1990-luvun lopulla. Maahanmuuton nettovoitto on vuosien 2009-2010 pienen vähenemisen jälkeen jälleen noussut ja oli vuonna 2012 16 800 henkeä. Maahanmuuton osalta nettovoittoa saavat kaikki maakunnat, mutta on huomattava että Uudenmaan osuus on ollut jatkuvasti yli 40 %.

Kuvio 38. Maahanmuuton nettomäärä eräissä maakunnissa 1990-2012

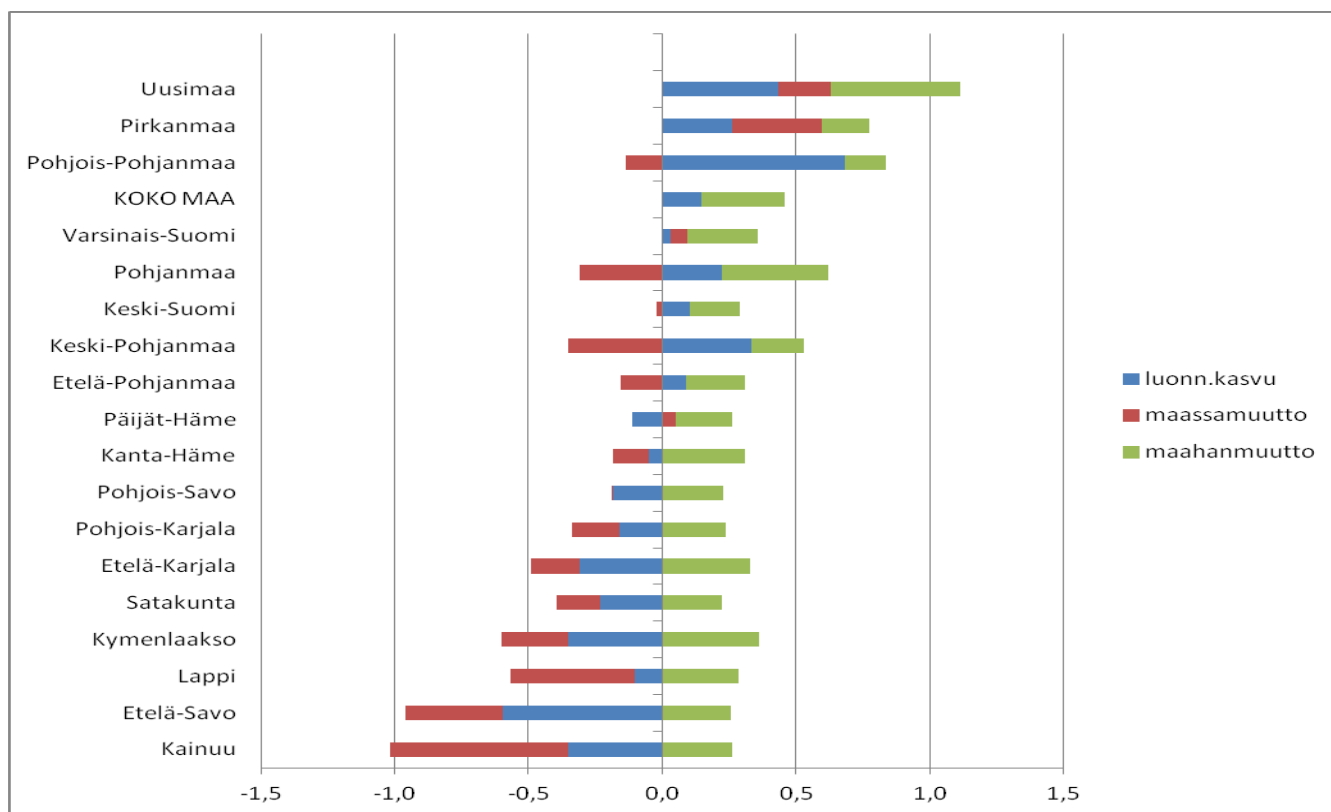
Lähde: Tilastokeskus

Parin hitaamman vuoden jälkeen väestönkasvu on jälleen hieman voimistunut vuosina 2011-2012. Syynä on ollut lähinnä maahanmuuton ja sen nettovaikutuksen kasvu, mikä oli vuonna 2012 16 800

henkeä ja vuotta aiemmin 15 800 henkeä. Väestön luonnollinen kasvu hieman hidastui vuoden 2012 aikana, minkä vuoksi väestönkasvu jäi hieman edellisvuotta pienemmäksi. Manner-Suomen maakunnista väestönkasvu oli määrällisesti ja suhteellisesti suurinta Uudellamaalla, joissa kaikki kasvun osatekijät olivat positiivisia. Maahanmuuton voimistuminen nosti Uudenmaan väestönkasvua vuonna 2012 yli 1 000 hengellä edelliseen vuoteen verrattuna. Kun tarkastellaan suhteellista kasvua niin Pohjois-Pohjanmaa on korkean syntyvyyden ja nuoren ikärakenteen ansiosta luonnollisen väestönkasvun kärkimaakunta. Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi ovat maassamuuton muuttovoiton osalta kärkimaakuntia, vaikkakin niiden muuttovoitto on hieman supistunut. Useimmissa väestötappiomaakunnissa väestön väheneminen on jossain määrin hidastunut, mutta ikääntymisen vuoksi luonnollinen kasvu heikkenee jatkuvasti ja väestön kasvua on enää vaikea saavuttaa. Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala, Satakunta ja Lappi ovat perinteisiä muuttotappiomaakuntia, mutta viime vuosina niiden muuttotappiot ovat selvästi vähentyneet johtuen maahanmuuton pienestä muuttovoitosta sekä muuttoaktiivisten ikäluokkien (18 – 34-vuotiaat) pienenemisestä.

Vuoden 2012 aikana muuttovoitto käänsi väestönkasvun positiiviseksi Pohjois-Savossa, mutta Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa maahanmuutto ei riittänyt korvaamaan luonnollisen kasvun ja maassamuuton aiheuttamaa väestön vähenemistä. Maakuntien sisällä muuttoliike on kohdistunut viime vuosina yhä voimakkaammin maakuntien keskuksiin. Erityisesti pääkaupunkiseudun, Tampereen, Turun ja Oulun seutu kasvavat nopeasti.

Kuvio 39. Väkiluvun muutos osatekijöittäin (%) maakunnissa vuonna 2012

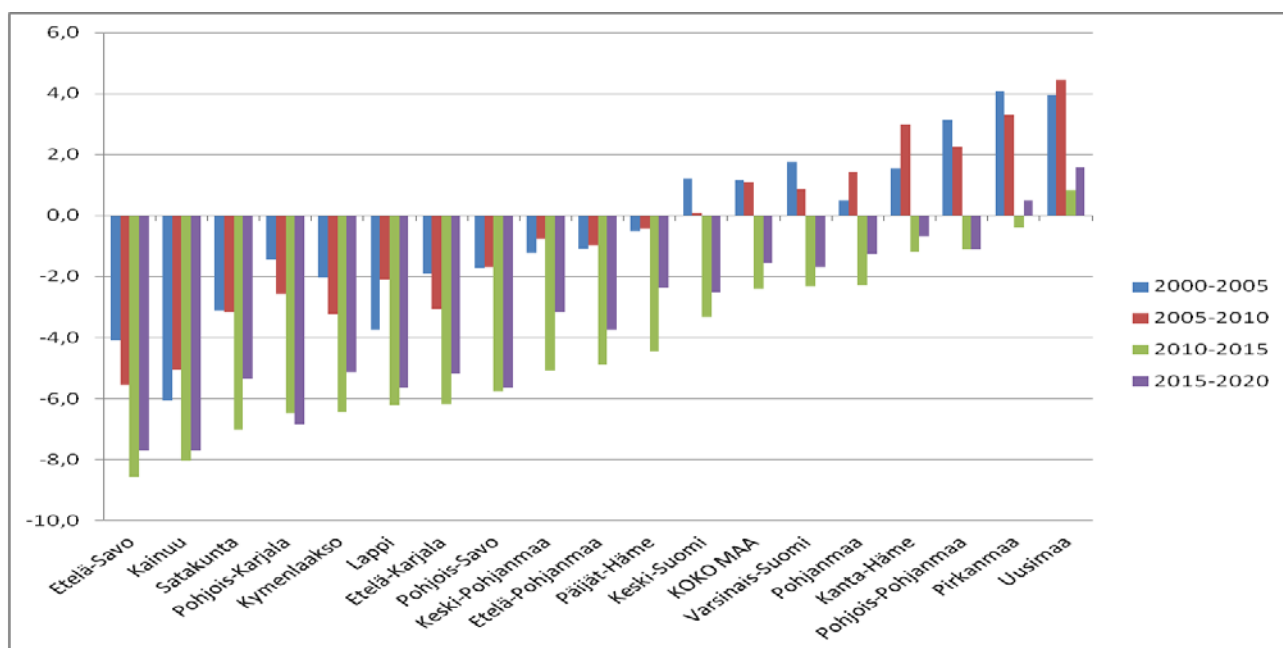

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Monilla alueilla työikäinen väestö on vähentynyt ja vanhusväestö kasvanut jo usean vuoden ajan. Eläkkeelle siirtyminen voimistuu koko ajan ja saavuttaa huippunsa 2010-luvun alkupuolella suurten ikäluokkien tullessa eläkeikään. Työikäisen väestön väheneminen merkitsee yleensä myös työvoiman määrän vähenemistä, mikä heikentää työvoiman saatavuutta ja hidastaa talouskasvua. Yli 64-vuotiaiden määrän kasvunopeus kiihtyy kaksinkertaiseksi kaikissa maakunnissa seuraavan neljän

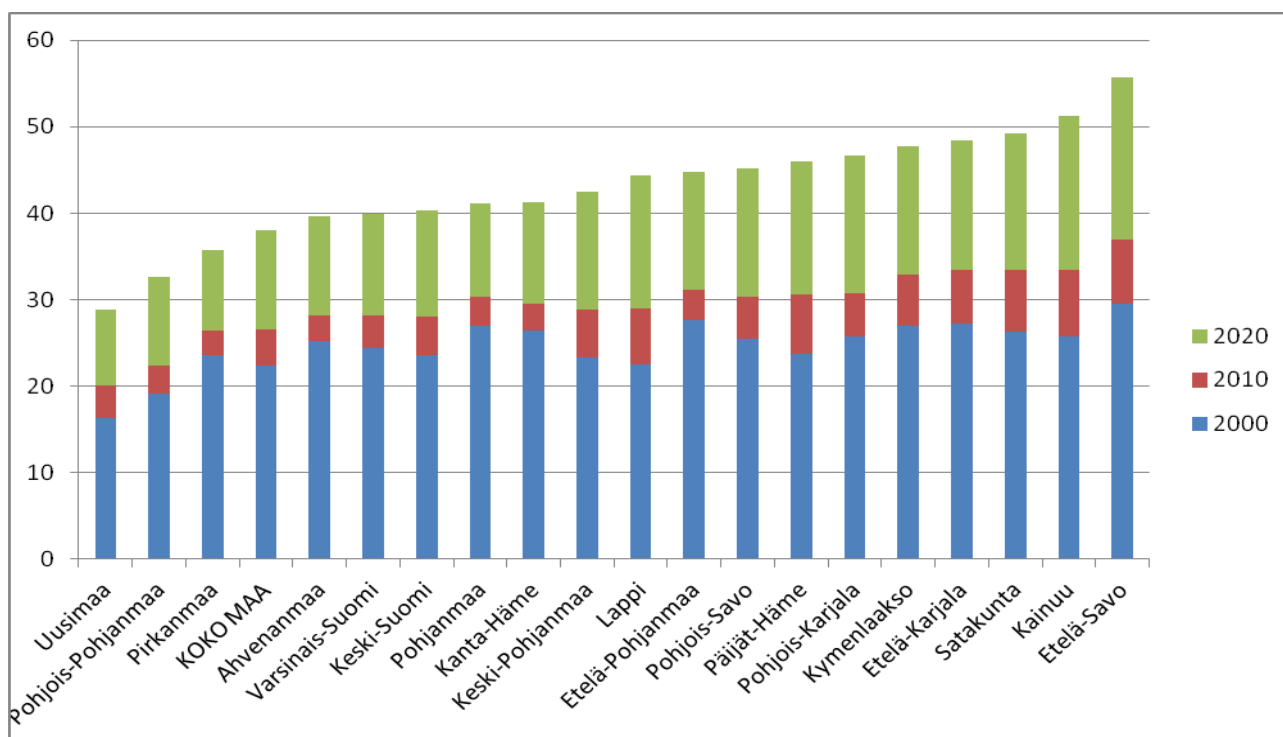
vuoden aikana. Erityisen voimakasta kasvu on alueilla, joissa osuus on ollut alhainen kuten Uusimaa ja Pohjois-Pohjanmaa. Itä-Suomen maakunnissa vanhusten osuus väestöstä on jo tällä hetkellä niin korkea, että määrän kasvu on puolet hitaampaa kuin Uudellamaalla. Korkeimmillaan vanhuushuoltosuhte (yli 64-vuotiaiden osuus työikäisestä väestöstä, 15-64 v.) on yli 30 % Etelä-Savossa ja Kainuussa ja alimmillaan Uudellamaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla noin 20 %. Vanhuushuoltosuhte nousee keskimäärin 10 prosenttiyksikköä vuosina 2010-2020 kaikissa maakunnissa.

Kuvio 40. Työikäisten (15–64 v.) määrän muutos maakunnittain vuosijaksoilla 2000–2005, 2005–2010, 2010–2015 ja 2015–2020

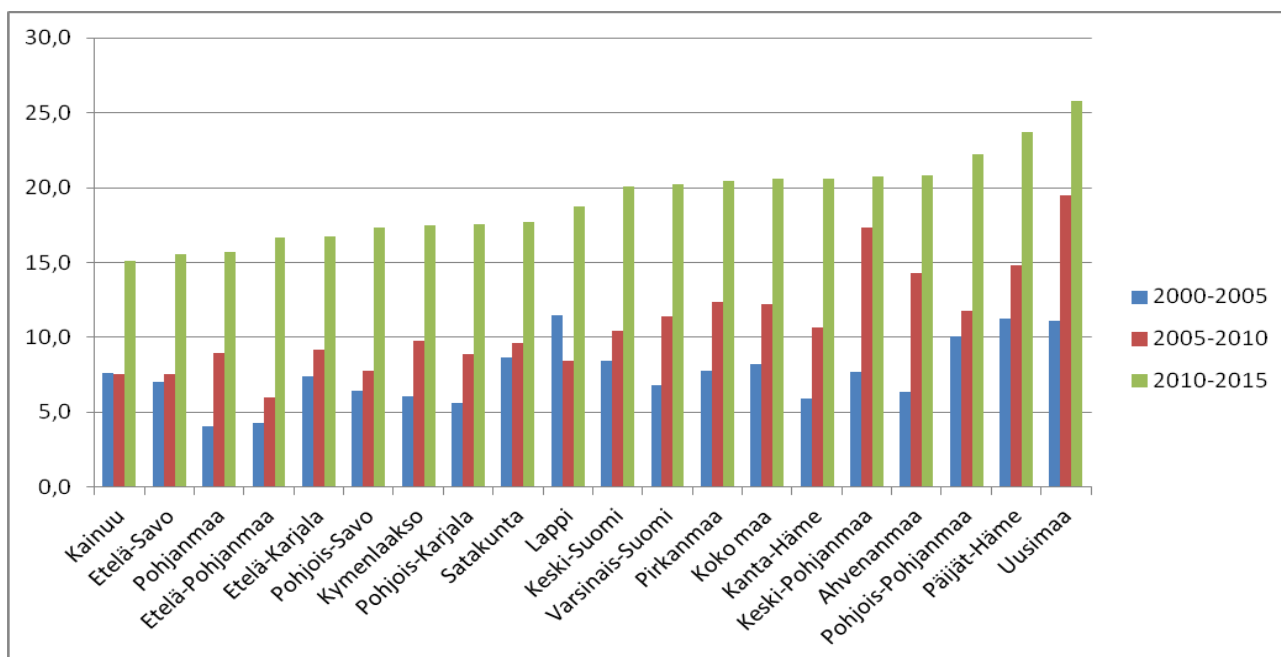
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 41. Vanhuushuoltosuhte (yli 64 - / 15-64 v.) maakunnittain vuosina 2000, 2010, 2020

Lähde: Tilastokeskus

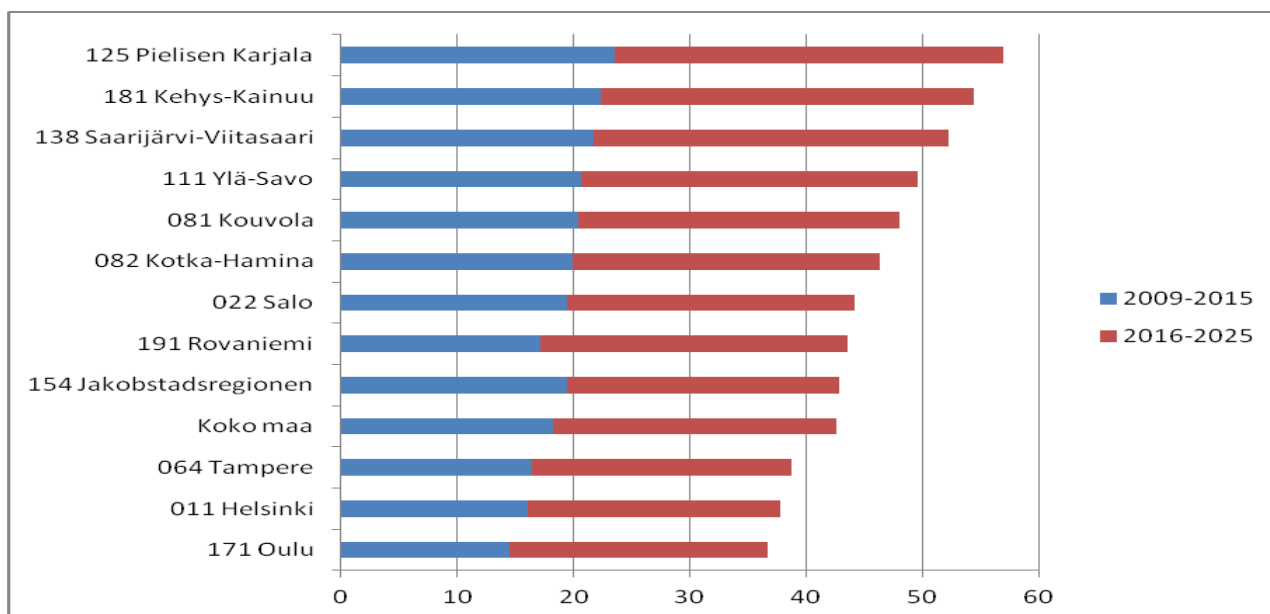
Kuvio 42. Yli 64-vuotiaiden määrän muutos maakunnittain vuosijaksoilla 2000–2005, 2005–2010 ja 2010–2015

Lähde: Tilastokeskus

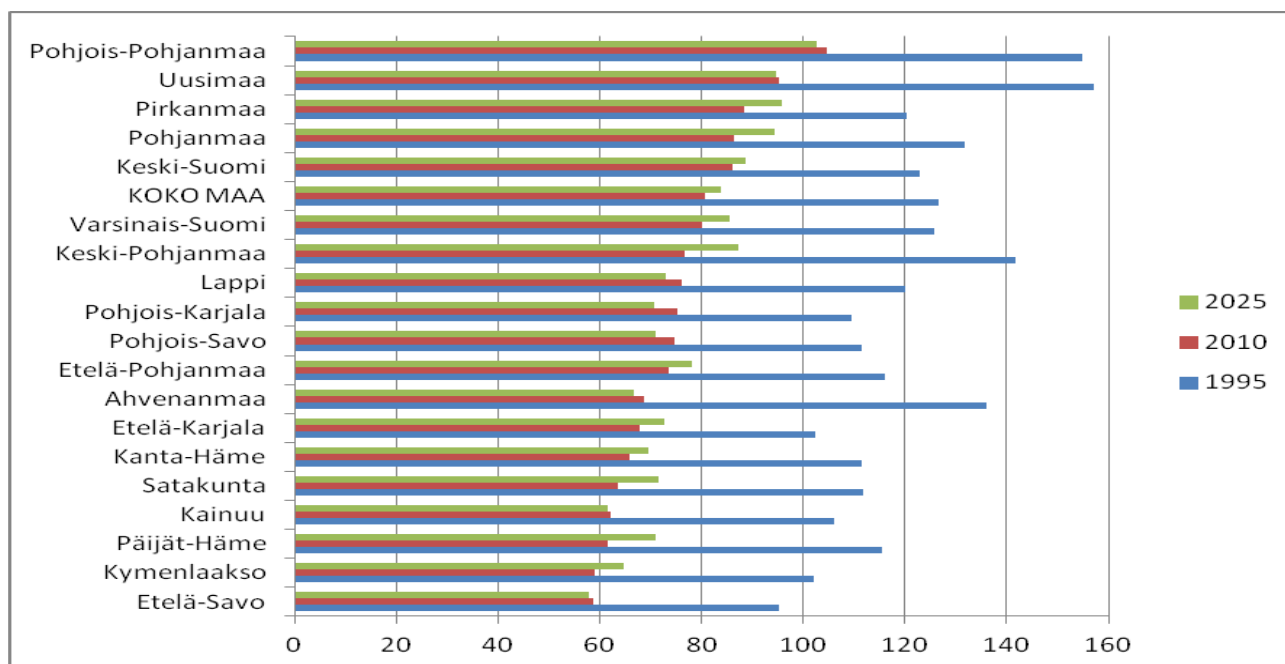
Suurten ikäluokkien siirtyminen eläkkeelle on huipussaan vuosina 2010-2014, mikä näkyy kaikilla alueilla työvoiman kasvavana poistumana eläkkeelle. Alueelliset erot ovat tässä suhteessa melko suuria, sillä Itä-Suomen maaseudulla kuten Pielisen-Karjalan seutukunnassa poistuman osuus työvoimasta arvioidaan olevan vuosina 2009-2025 lähes 60 % ja vastaavasti suurilla kaupunkiseuduilla kuten Oulun seudulla alle 40 %. Huolestuttavaa on että poistuman kasvaessa työmarkkinoille tuleva ikäluokka ei riitä määrällisesti korvaamaan työmarkkinoilta lähtevää ikäluokkaa, vaan osuus putoaa Etelä-Savossa, Kainuussa ja myös Kymenlaaksossa 60 %:n tasolle. Ainoastaan Pohjois-Pohjanmaalla osuus pysyisi 100 %:n yläpuolella.

Kuvio 43. Poistumaosuus (%) työvoimasta eräissä seutukunnissa 2009-2015 ja 2016-2025

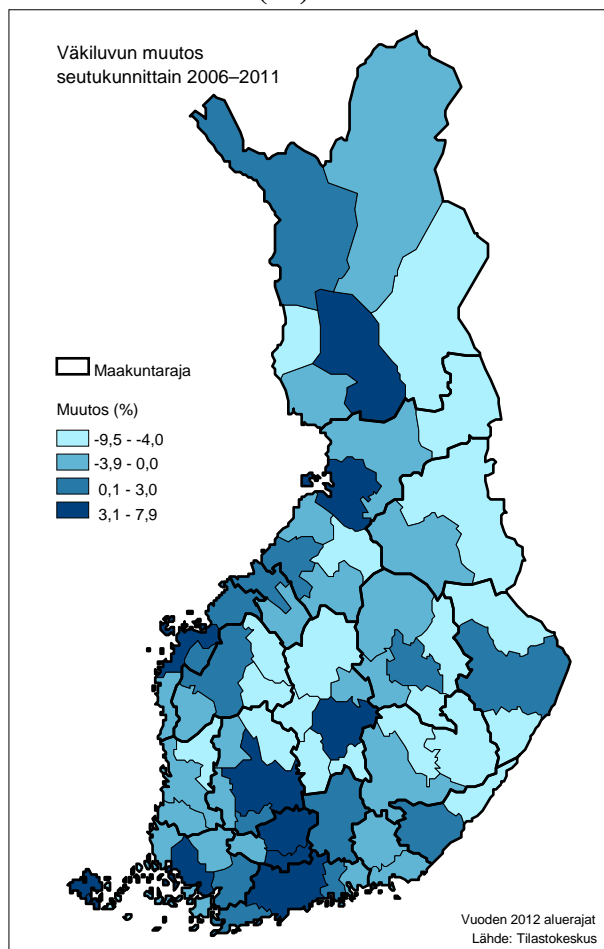
Lähde: Foredatan ennuste, Toimialaonline

Kuvio 44. Työmarkkinoille tulevan ikäluokan (20-24) osuus (%) poistuvasta (60-64) vuosina 1995, 2010 ja 2025

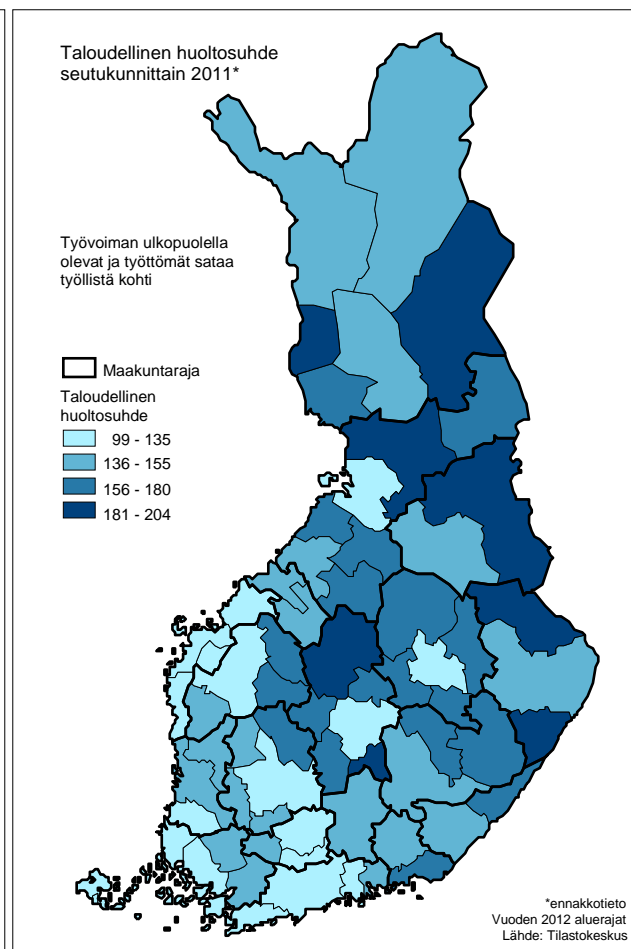

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste

Kuvio 45. Väestönkasvu seutukunnittain 2006-2011 (%)

Kuvio 46. Taloudellinen huoltosuhde seutukunnittain 2011

LÄHTEET:

Aluebarometri 2013, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, alueiden kehittäminen 49/2012

Alueelliset talousnäkökulmat, elokuu 2012, TEM (2012)

Economic Outlook, marraskuu 2012, OECD

World Economic Outlook, IMF, (2013)

Liiketoiminnan kuukausikuvaajat, aikasarjat 1996-2012, Tilastokeskus

Lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syyskuu 2012, Työ- ja elinkeinoministeriö

Maakuntien suhdannekatsaus 2010-2012 (2012), Työ- ja elinkeinoministeriö

PTT-katsaus (2012), Suhdannekuva, PTT (2012)

Suhdanne 2012/2, ETLA

Suhdannekuva 2012, Valtiovarainministeriö (2012)

Suhdannebarometri (2012), Elinkeinoelämän keskusliitto

Tuotannon ja työllisyyden ennuste maakunnittain 2010 -2016 (2012), ETLA

Työllisyys- ja työttömyystilastot maakunnittain, Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

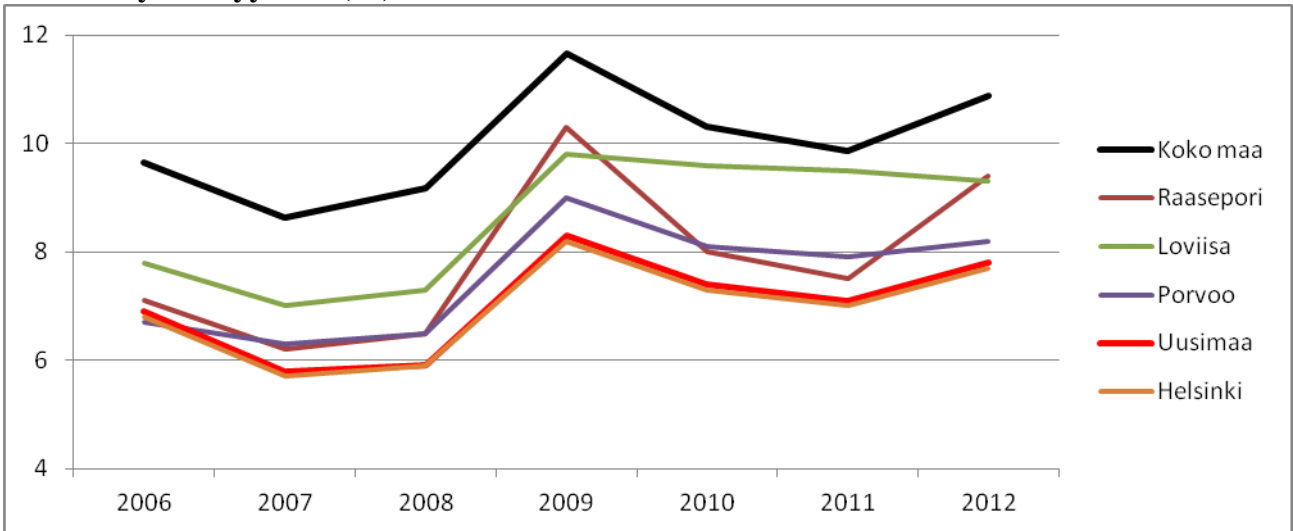
Työttömyystilastot alueittain, Työ- ja elinkeinoministeriö

Väestö- ja muuttoliiketilastot, Tilastokeskus

Uusimaa

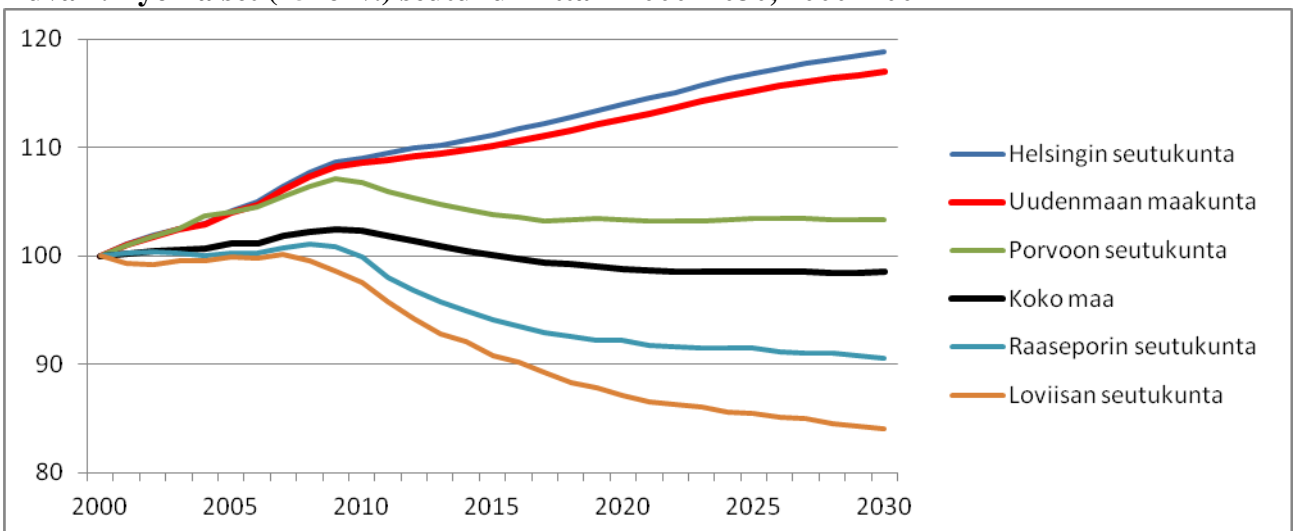
Uudenmaan maakunnan kehitys on ollut myönteistä lähinnä voimakkaan väestönkasvun ja monipuolisen yritystoiminnan ansiosta. Maakunnan muuttovoitto kohdistuu pääasiassa Helsingin seutukuntaan, mutta myös Porvoon ja Loviisan seutukunnat ovat joinain vuosina saaneet muuttovoittoa. Raaseporin seutukunnassa sen sijaan nettomuutto on ollut kaikkina vuosina negatiivista. Työikäisen väestön määrä on kääntynyt laskuun muissa seutukunnissa mutta kasvaa Helsingin seutukunnassa. Työttömyys on maakunnassa maan keskitasoa alhaisempaa, mutta lisääntyi vuonna 2012 kaikissa seutukunnissa Loviisan seutukuntaa lukuun ottamatta. Kaikilla aloilla liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2012 loppua kohden. Teollisuus ja kauppa painuivat miinukselle vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006-2012

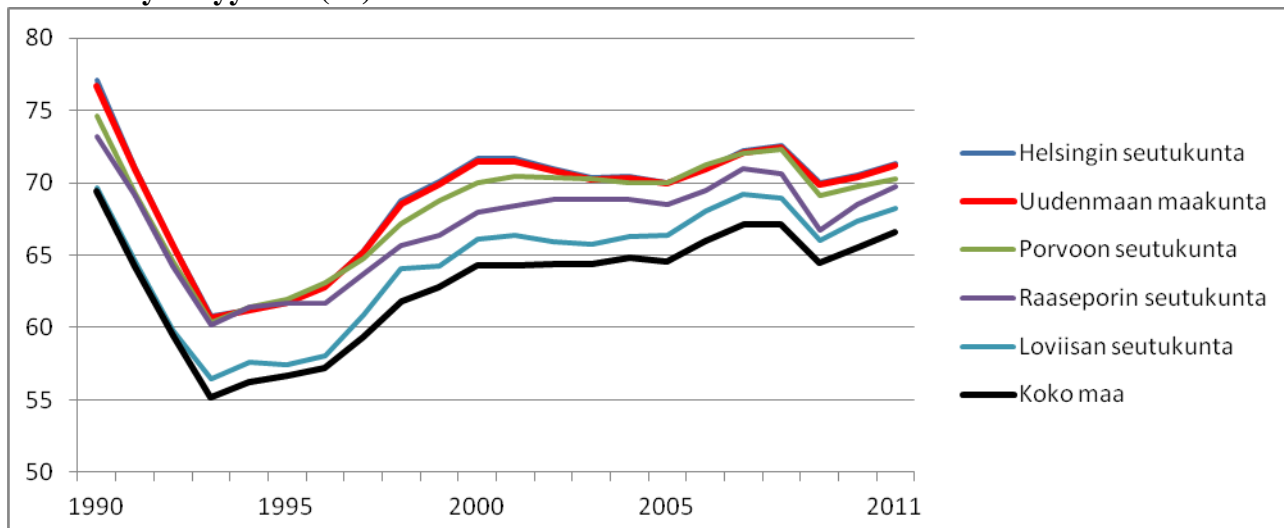

Lähde: TEM työnvälitystilastot

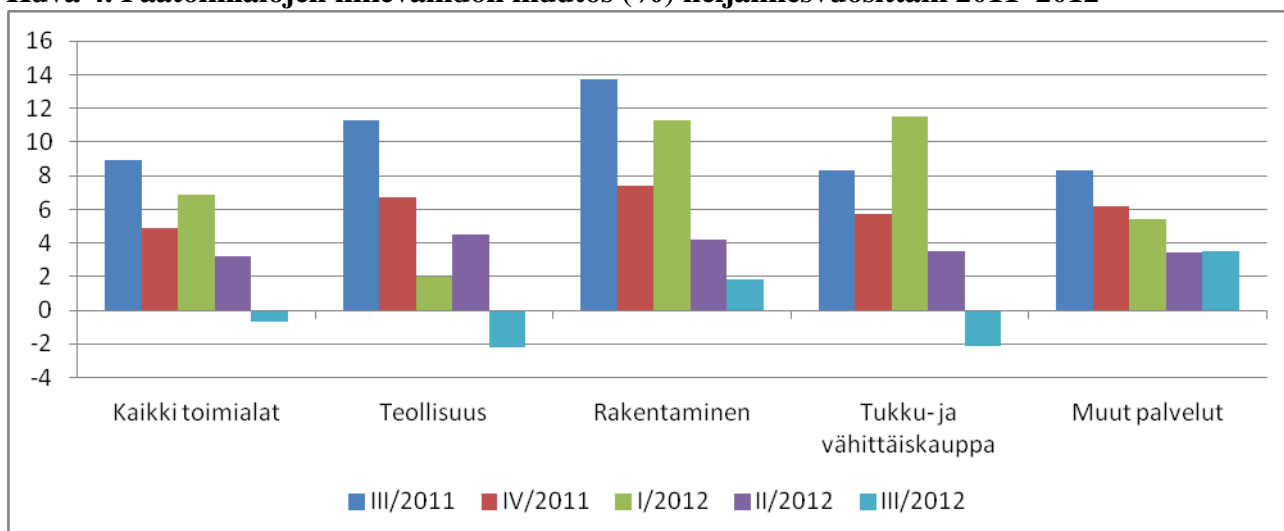
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

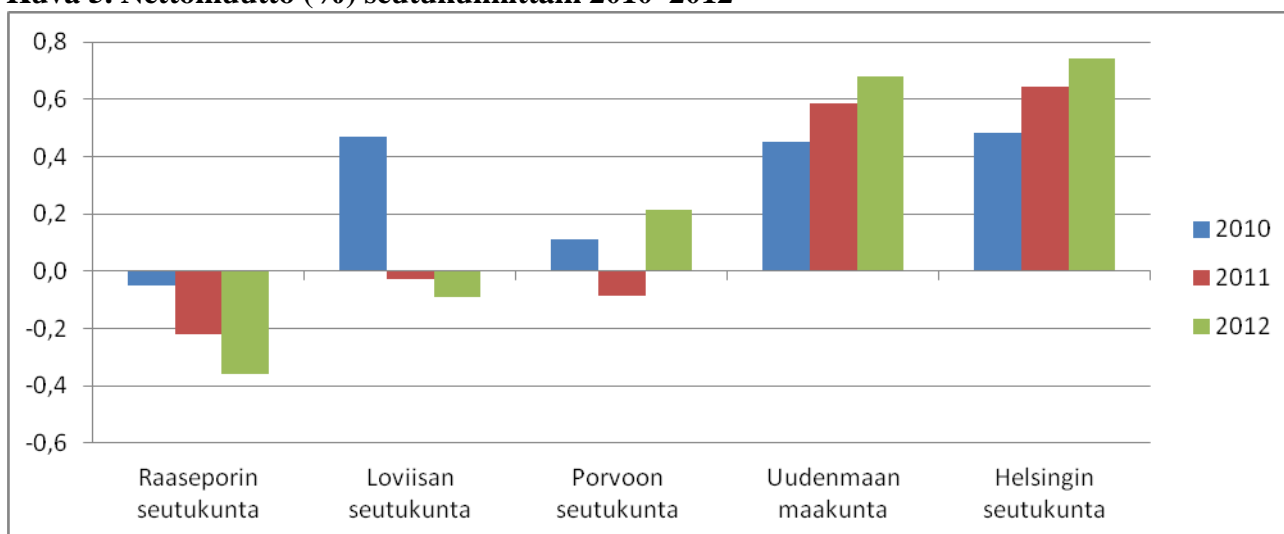
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

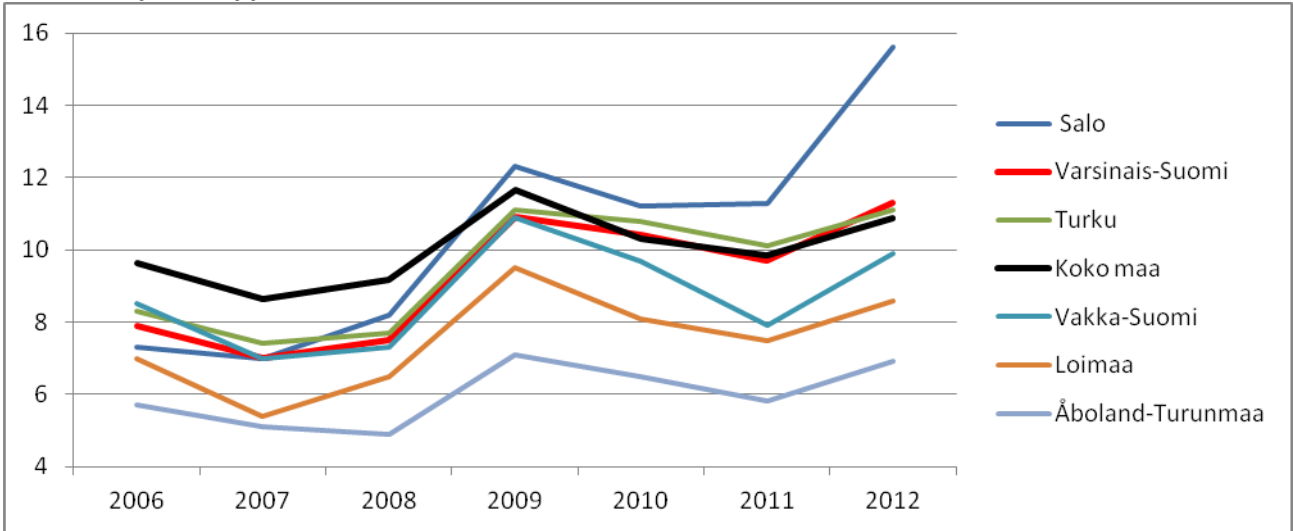
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Varsinais-Suomi

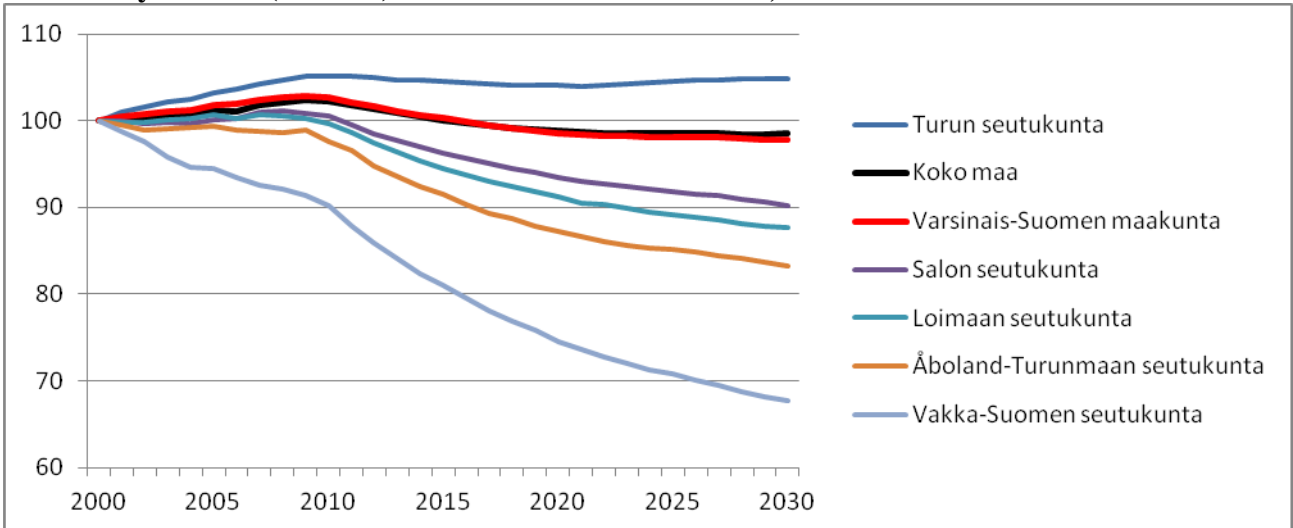
Varsinais-Suomen maakunnan kehitys on ollut pitkään myönteistä sekä väestön että talouden suhteen. Ikääntymisen myötä työikäisen väestön määrä alkaa kuitenkin vähentyä. Vakka-Suomen seutukunnassa työikäisen väestön väheneminen on selvästi voimakkaampaa kuin muissa seutukunnissa. Kaikki seutukunnat Vakka-Suomen seutukuntaa lukuun ottamatta ovat viime vuosina ainakin yhtenä vuonna saaneet osakseen muuttovoittoa. Vahvinta muuttovoittoa on Turun seutukunnassa. Nokian irtisanomiset näkyvät Salon seutukunnassa voimakkaasti vuonna 2012 kasvavana työttömyytenä. Muissakin seutukunnissa työttömyys on kasvussa. Kaikkien päätoimialojen liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2012 loppua kohden.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

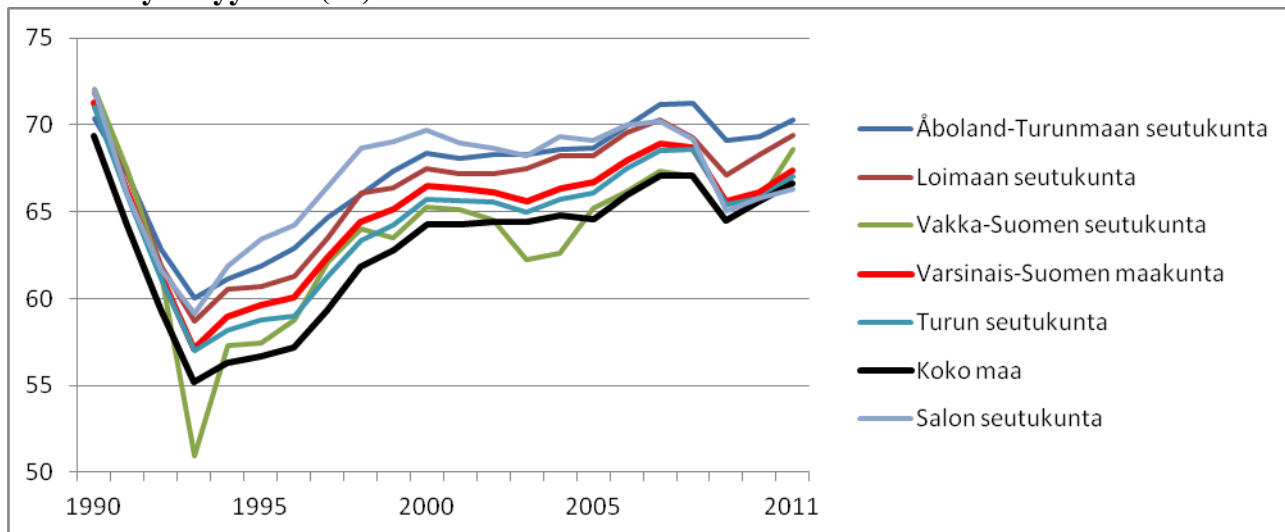

Lähde: TEM työnvälitystilastot

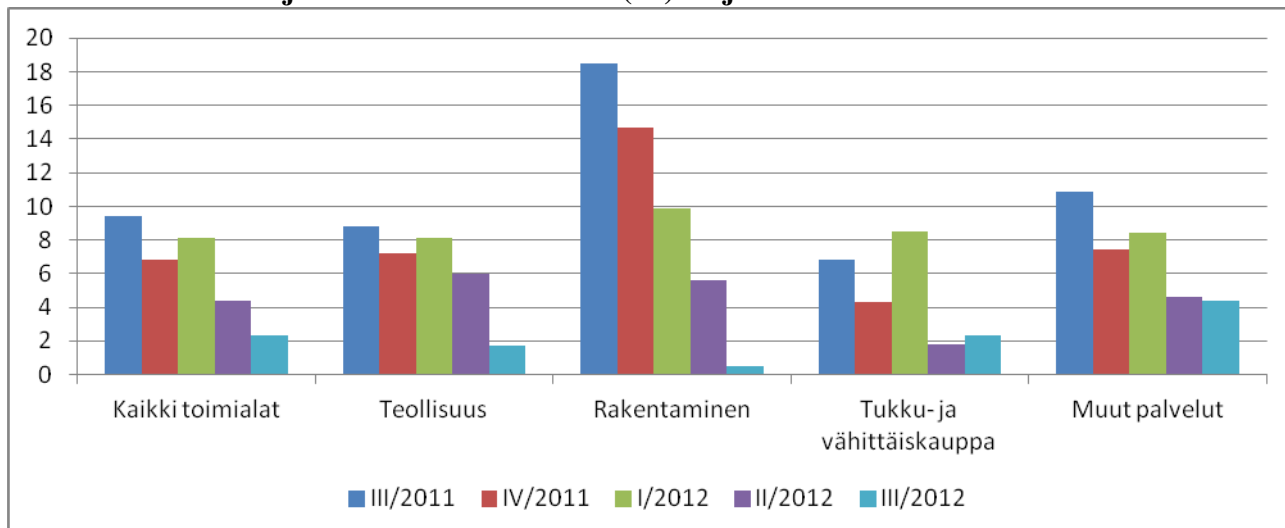
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

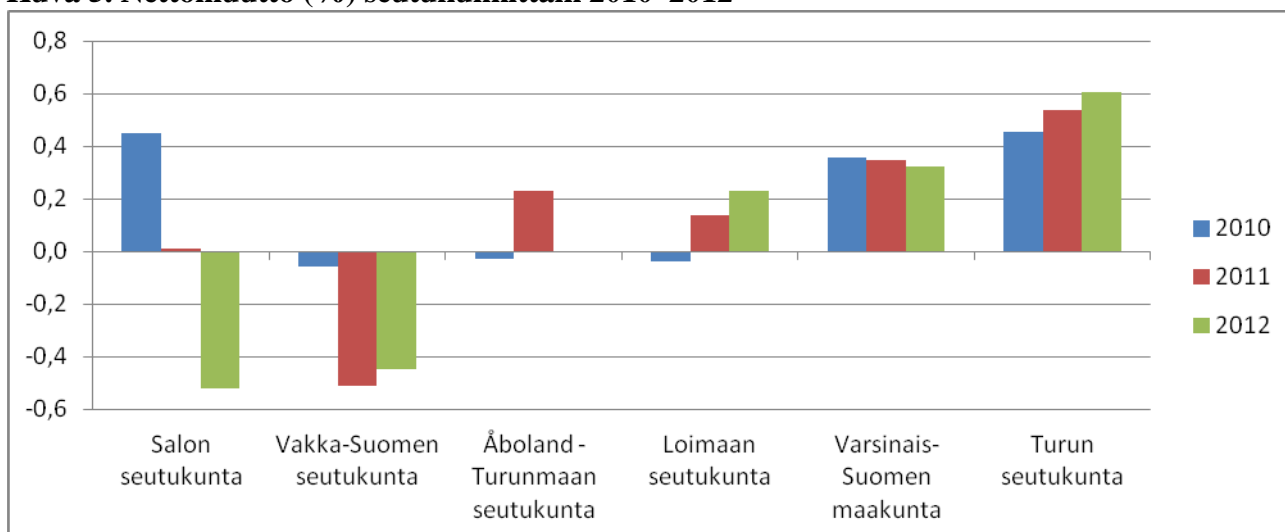
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

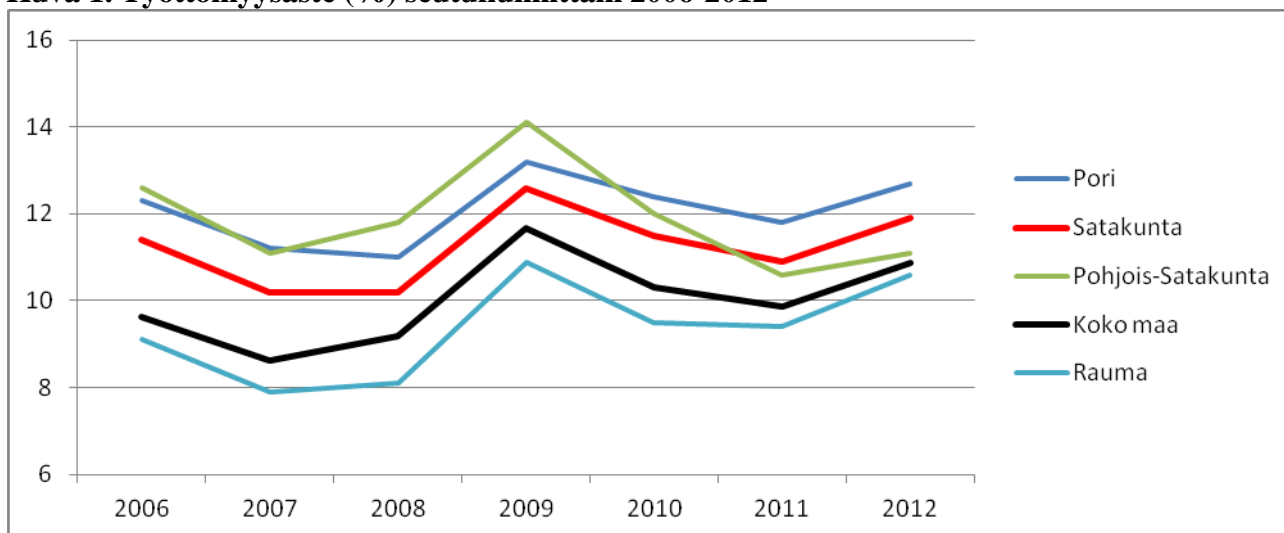
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Satakunta

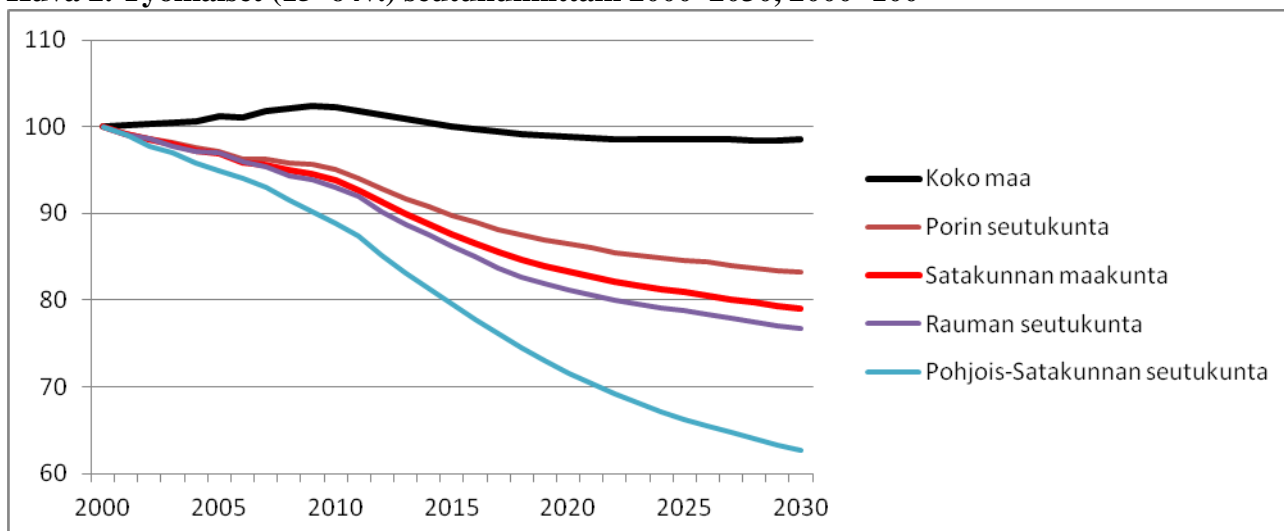
Satakunnan maakunnan kehitys on viime vuosina ollut väestön suhteen heikohkoa. Rauman ja Pohjois-Satakunnan seutukunnat ovat kärsineet muuttotappioita ja työikäisen väestön määrä vähenee kaikissa seutukunnissa selvästi muuta maata nopeammin. Tosin vuonna 2012 Rauman seutukunnan nettomuutto kääntyi lievästi positiiviseksi. Työttömyysaste nousi vuonna 2012 koko maakunnassa, ja Rauman seutua lukuun ottamatta työttömyysaste on maan keskiarvoa suurempi. Teollisuuden, kaupan ja rakentamisen liikevaihto kääntyi vuoden 2012 kuluessa negatiiviseksi.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006-2012

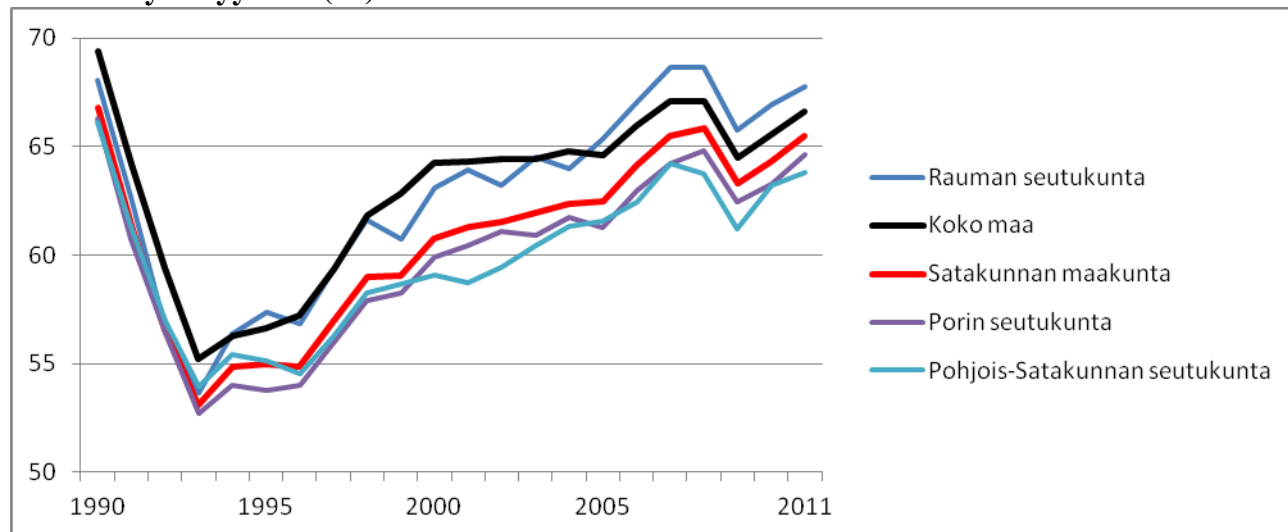

Lähde: TEM työnvälitystilastot

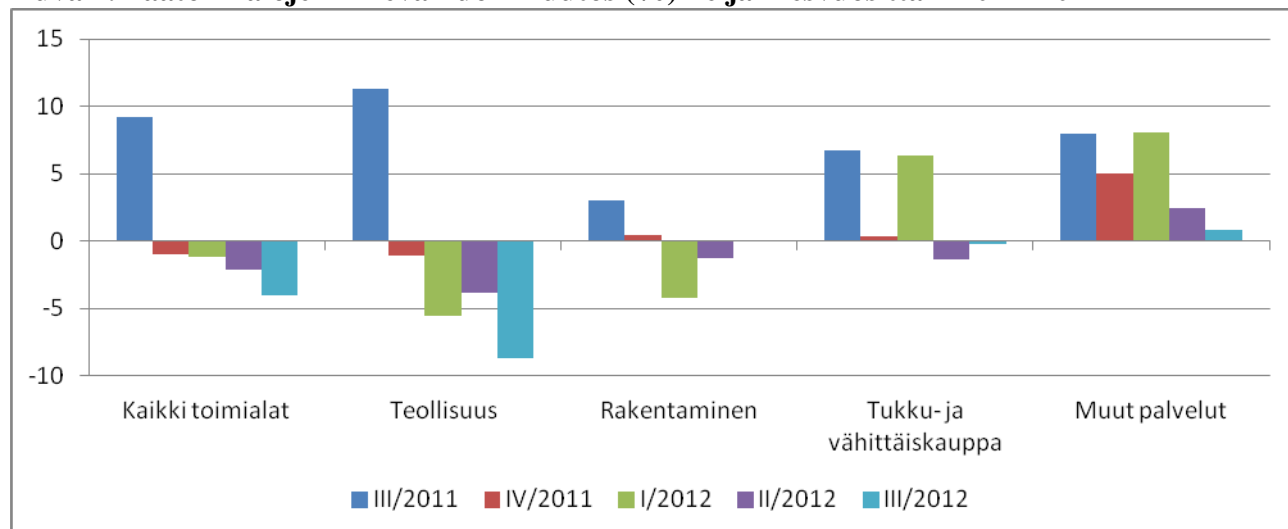
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

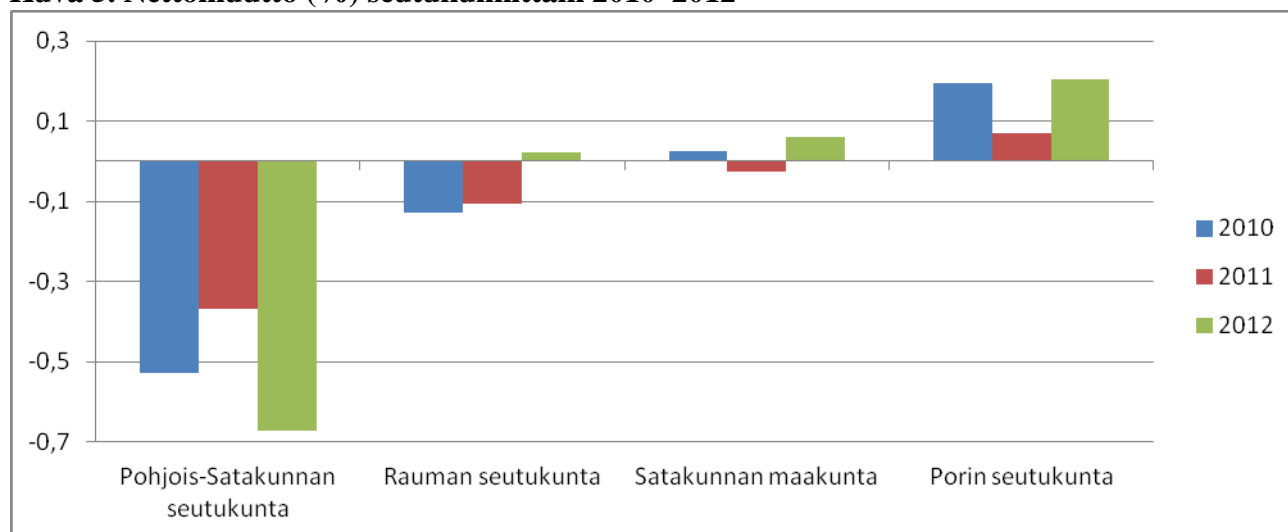
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

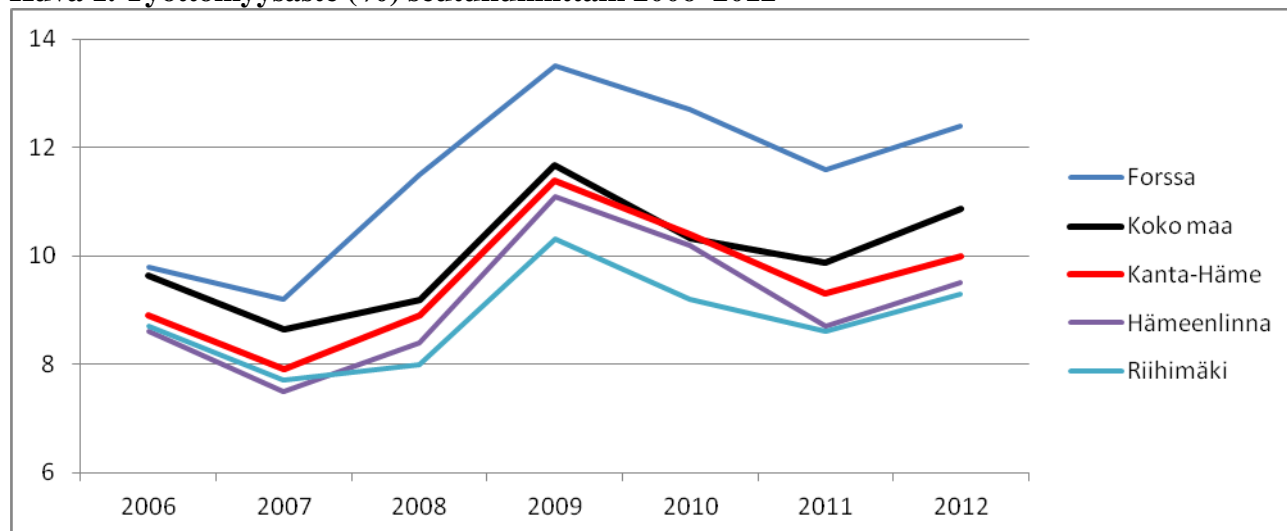
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Kanta-Häme

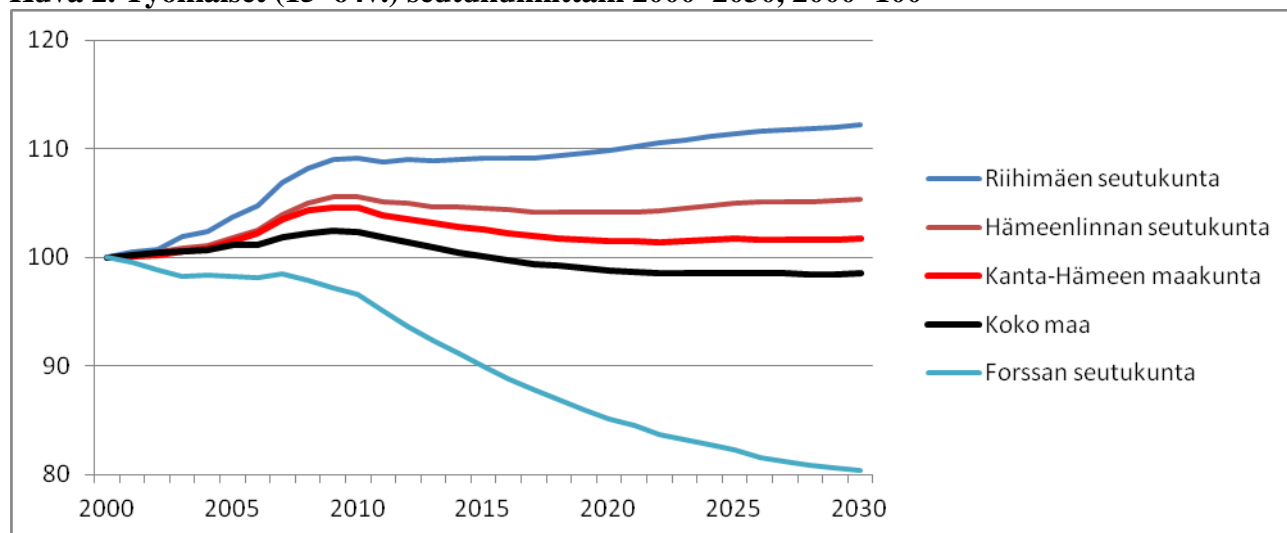
Kanta-Hämeen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä väestön ja työllisyyden suhteen. Nettomuutto on viime vuosina ollut positiivista niin Hämeenlinnan kuin Riihimäen seutukunnissa, mutta negatiivista Forssan seutukunnassa. Forssan seutukunnassa on myös maakunnan korkein työttömyys, alhaisin työllisyys ja selvästi muuta maakuntaa ja koko maata heikompi tilanne työikäisen väestön suhteen. Suotuisinta väestön ja työllisyyden kehitys on Riihimäen seutukunnassa. Yritystoiminnan liikevaihto on tarkastelujaksolla kasvujohteista, joskin vuoden 2012 loppua kohden kasvu hidastuu ja teollisuuden osalta liikevaihto alkaa laskea.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

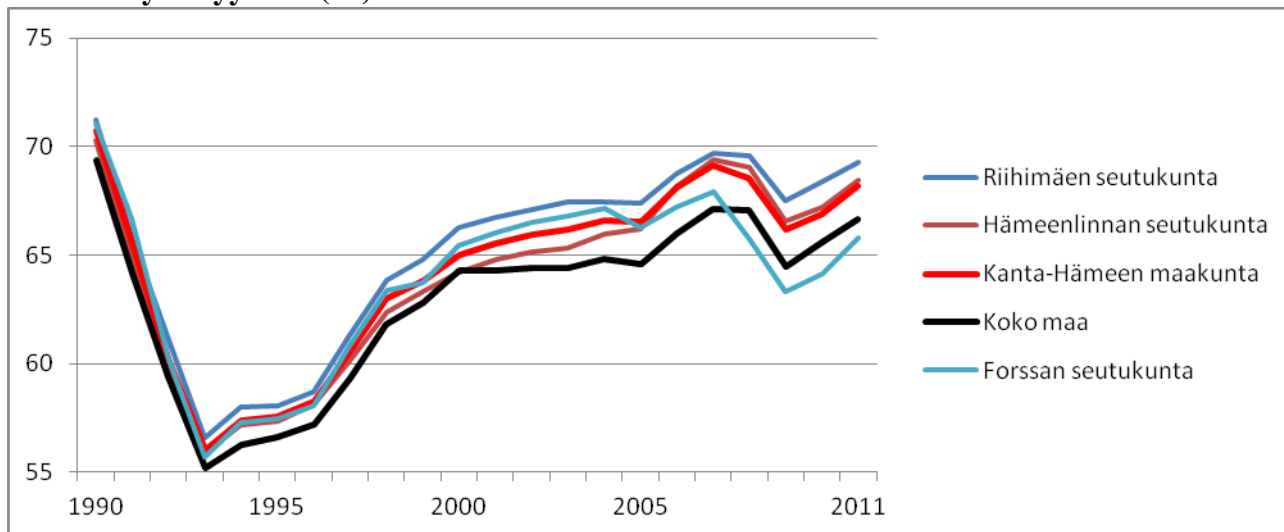

Lähde: TEM työnvälitystilastot

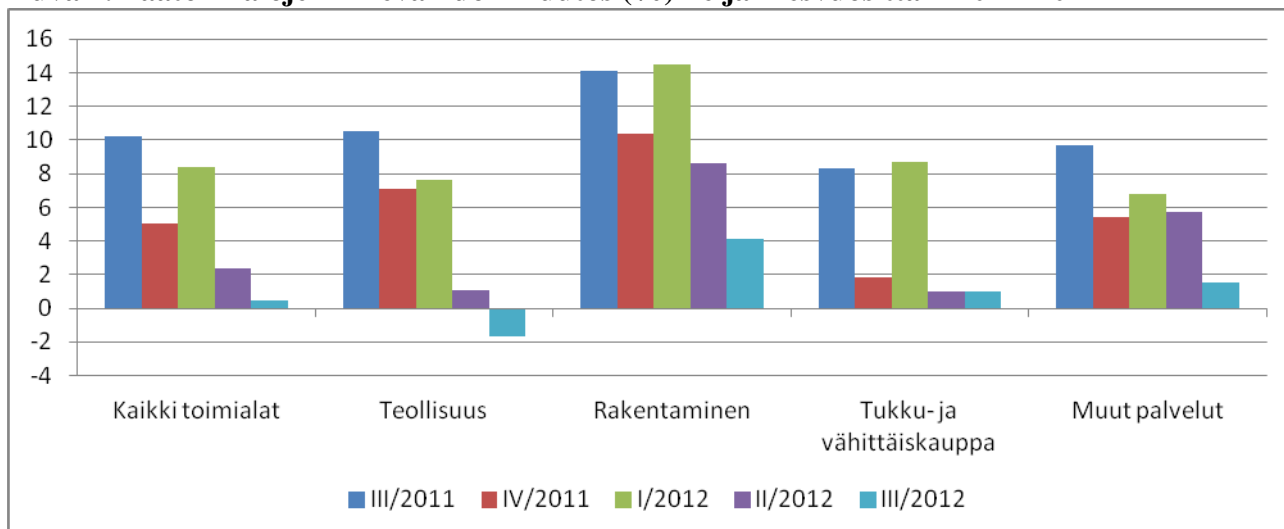
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

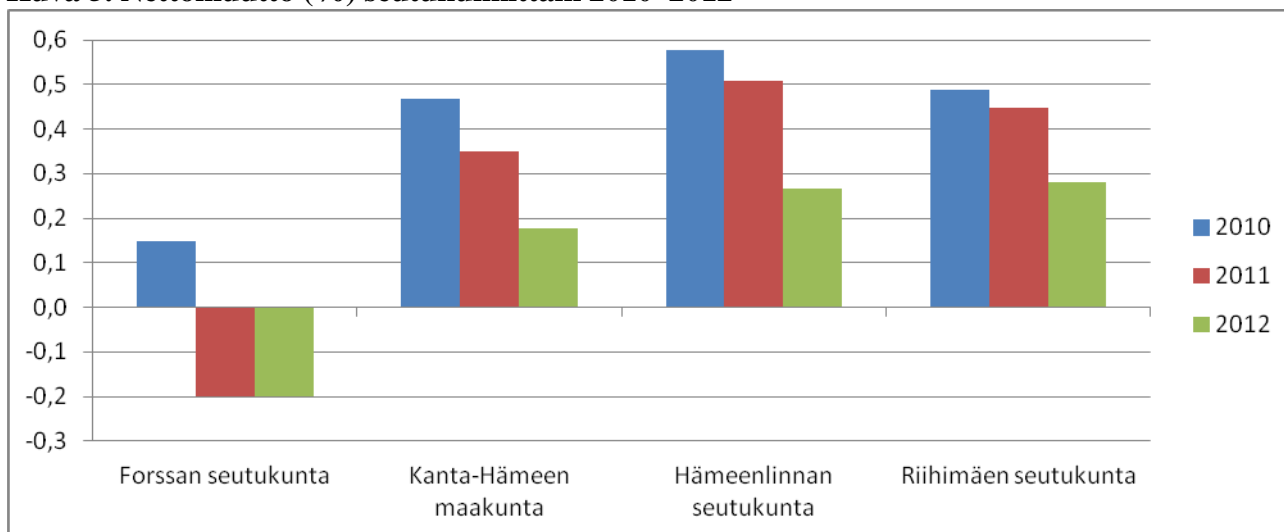
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

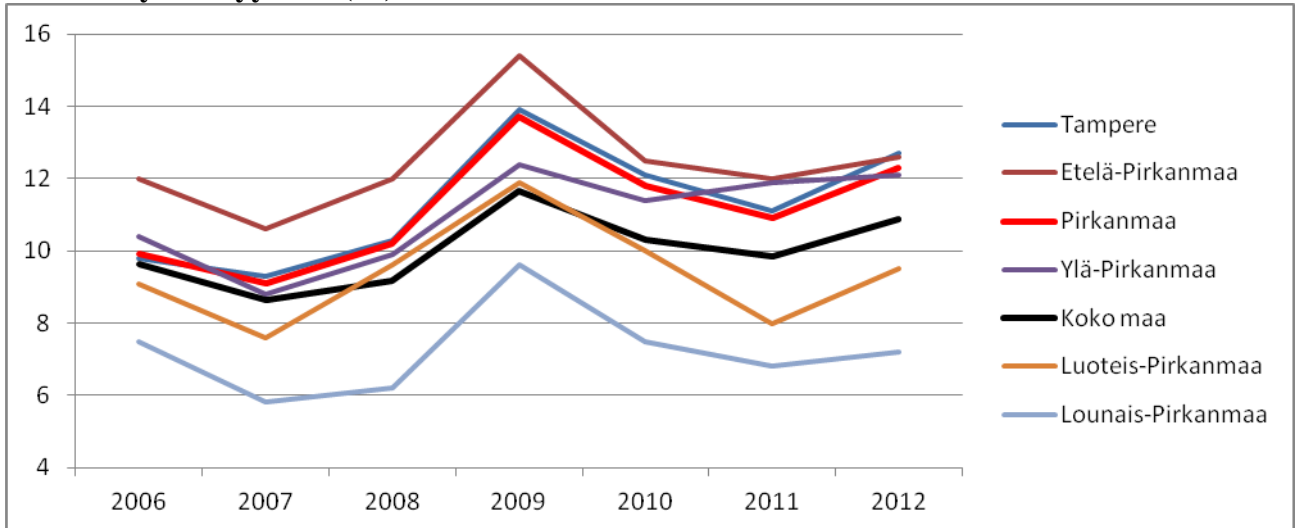
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Pirkanmaa

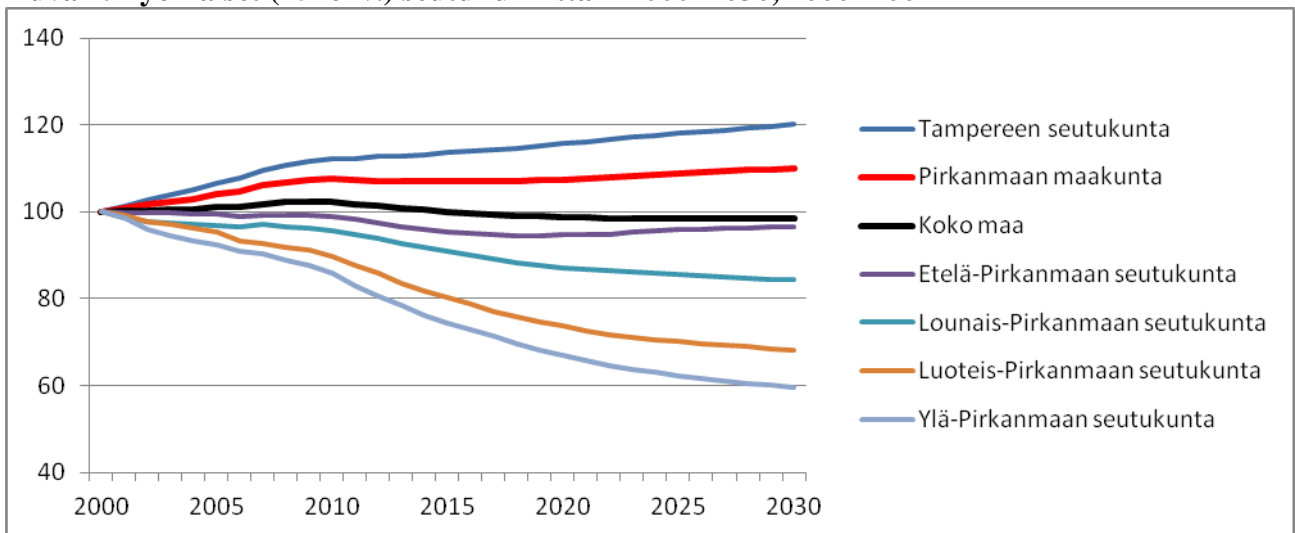
Pirkanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina positiivista väestön ja talouden suhteen. Erityisesti Tampereen seutu on hyötynyt suuresta muuttovoitosta, mutta myös Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan seutukunnat ovat saaneet muuttovoittoa. Työikäisen väestön määrä vähenee nopeimmin Luoteis- ja Ylä-Pirkanmaan seutukunnissa ja kasvaa edelleen Tampereen ja Etelä-Pirkanmaan seutukunnissa. Työttömyys on maakunnan sisällä korkeinta Tampereen ja Etelä-Pirkanmaan seutukunnissa ja matalinta Luoteis- ja Lounais-Pirkanmaalla. Päätoimialojen liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2012 aikana, mutta ei kuitenkaan lähtenyt laskuun.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

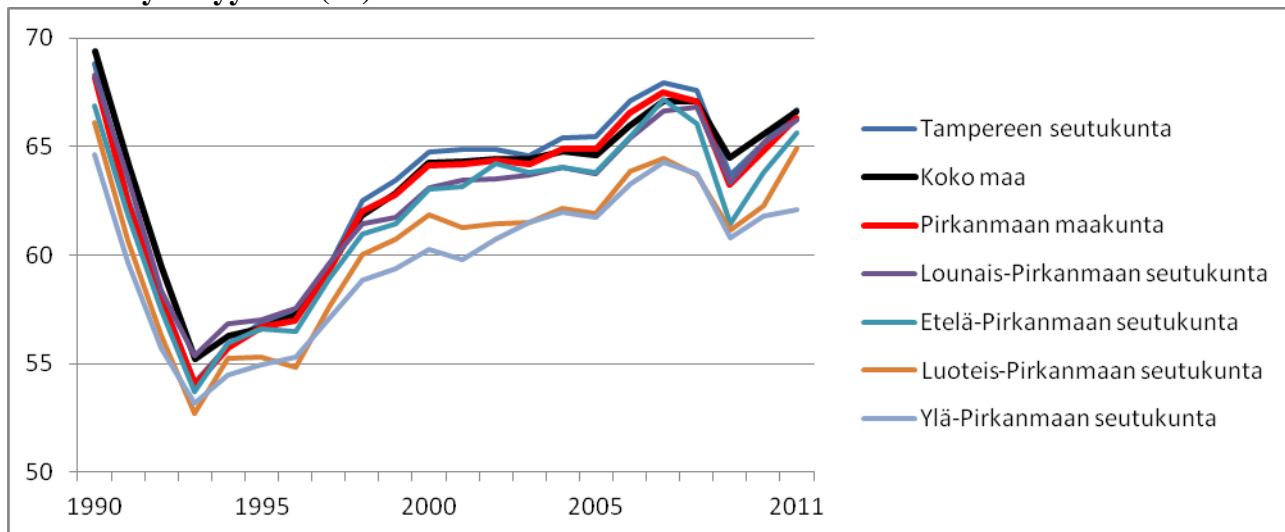

Lähde: TEM työnvälitystilastot

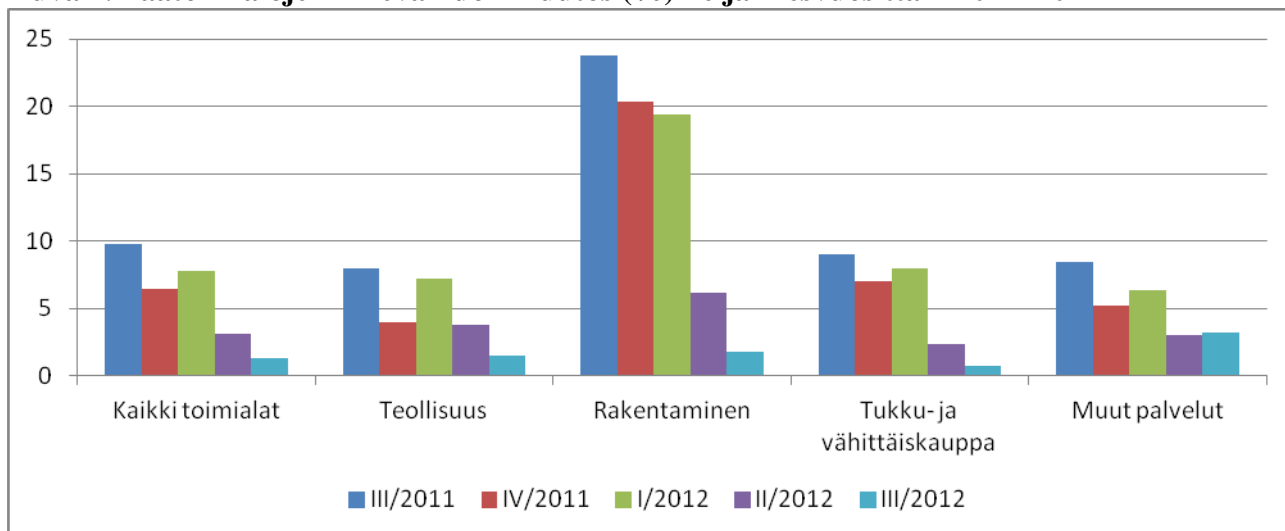
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

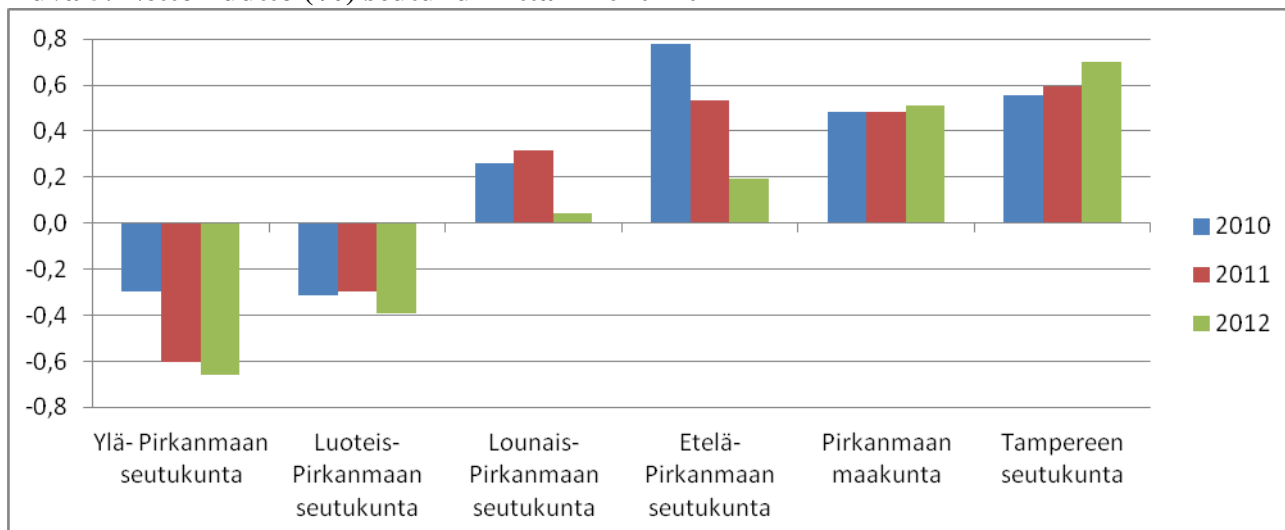
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

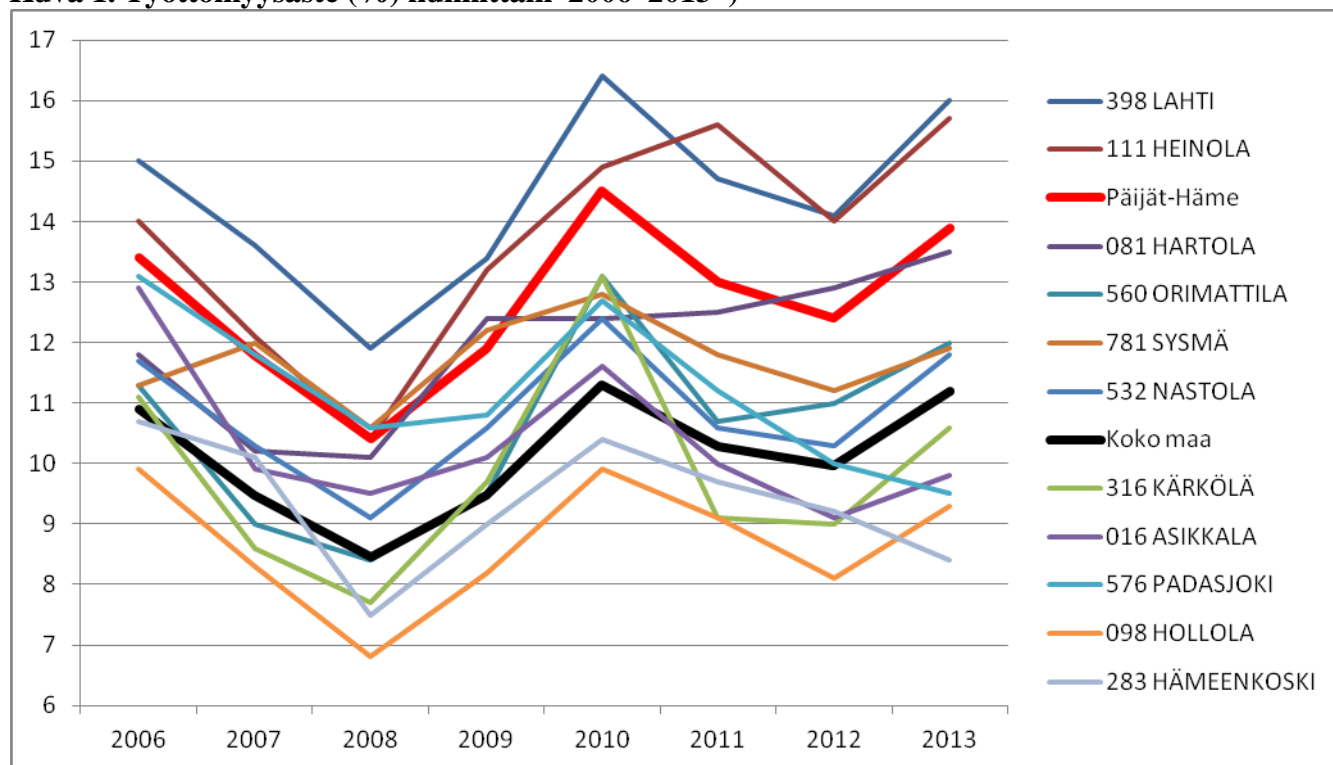
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Päijät-Häme

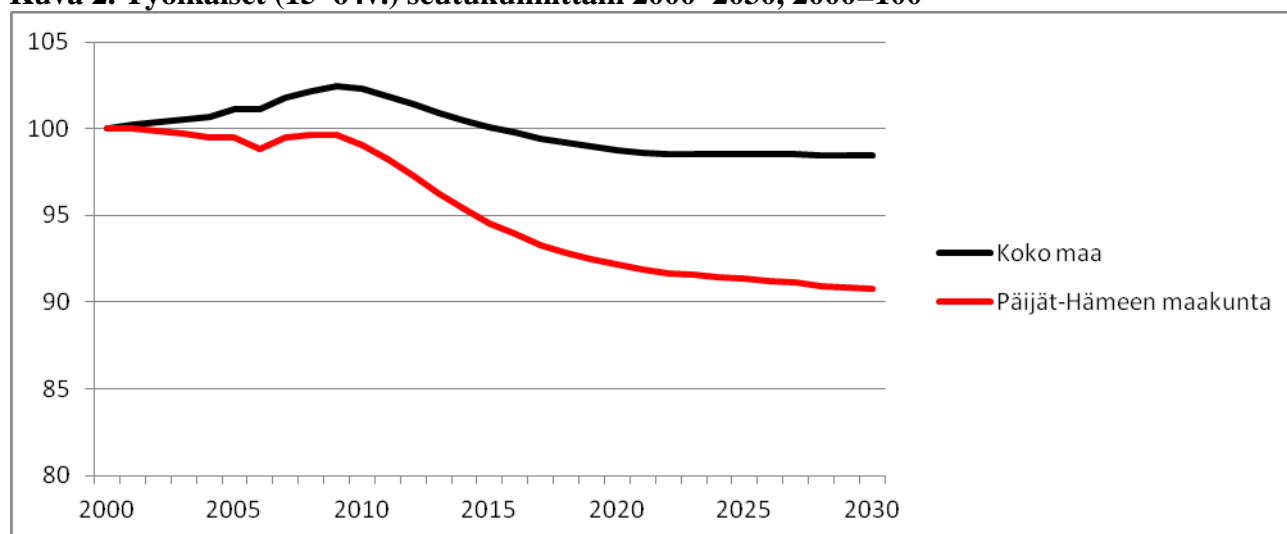
Päijät-Hämeen maakunnan väestön ja talouden kehitys on viime vuosina ollut suhteellisen myönteistä. Maakunnan nettomuutto on ollut positiivista, mutta työikäinen väestö on alkanut vähentyä ikääntymisen myötä koko maakunnassa. Työttömyysaste on koko maakunnassa maan keskitasoa korkeampi ja nousi selvästi vuoden 2012 aikana. Erityisesti Lahden ja Heinolan työttömyys on korkealla tasolla. Vuonna 2012 kaikkien toimialojen kasvu hidastui ja rakentaminen lähti laskuun.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) kunnittain 2006–2013*)

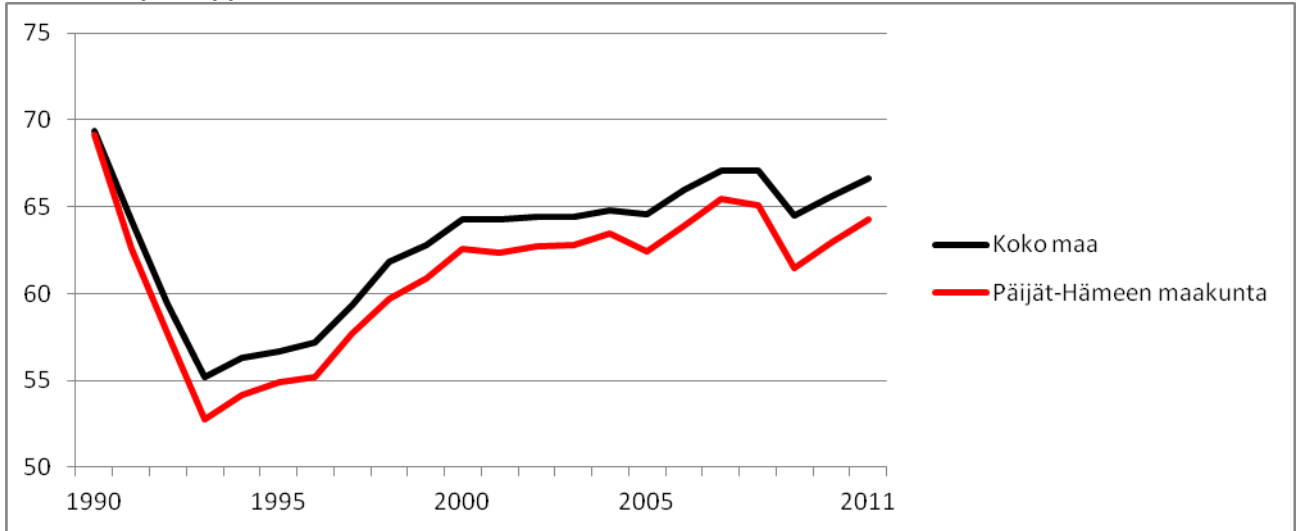

Lähde: TEM työnvälitystilastot, tammikuun tiedot

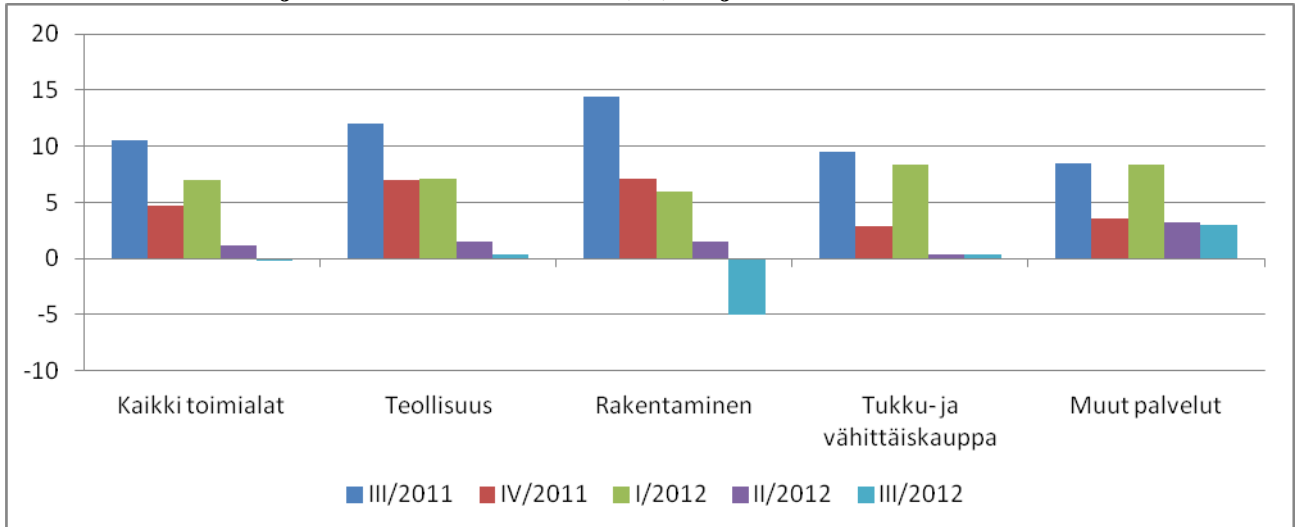
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

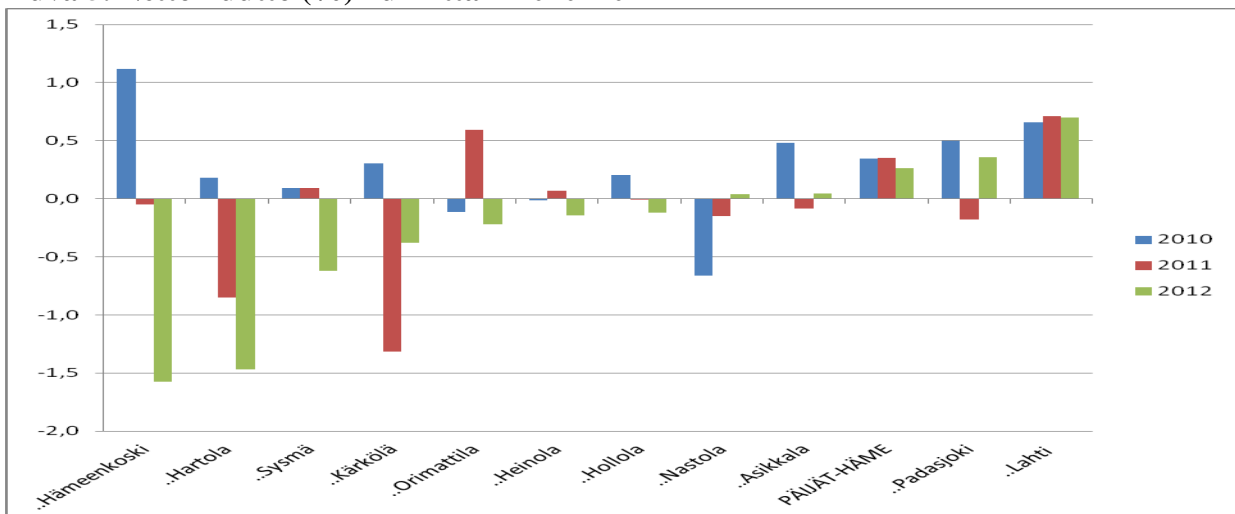
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

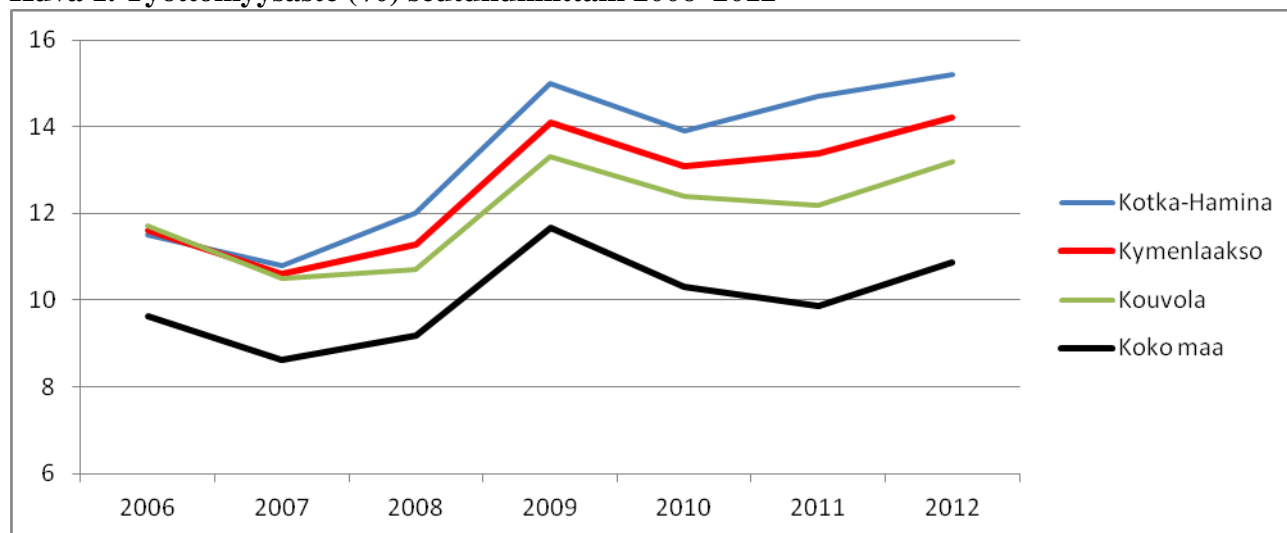
Kuva 5. Nettomuutto (%) kunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Kymenlaakso

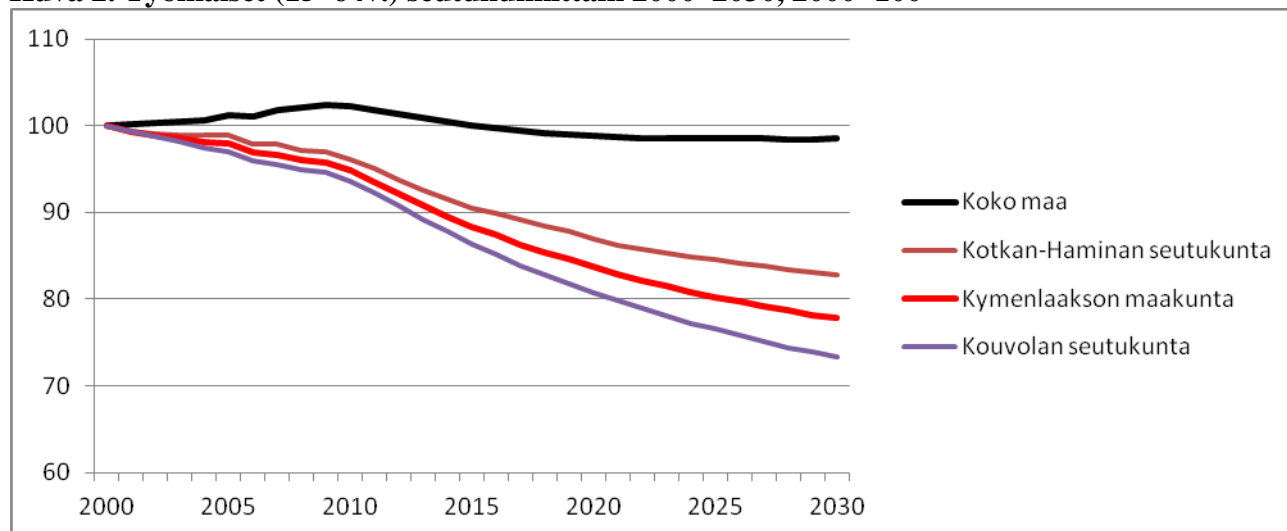
Huolimatta metsäteollisuuden työpaikkojen vähenemisestä viime vuosina Kymenlaakson työllisyyden ja väestön kehitys on ollut kohtuullisen tasapainoista, vaikkakin työttömyys on selvästi koko maan tasoa korkeampi. Maakunnan nettomuutto on ollut pääasiassa positiivista, joskin Kotka-Haminan seutukunta saa suurimman osan muuttovoitosta. Kuitenkin ikääntymisestä ja muuttotappioista johtuva työikäisten määrän lasku on voimakasta molemmissa seutukunnissa. Teollisuuden laskusuhdanne on voimistunut vuoden 2012 kuluessa ja muidenkin toimialojen kasvu on hidastunut. Vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä kaikki toimialat muita palveluja lukuun ottamatta olivat laskujohteisia.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

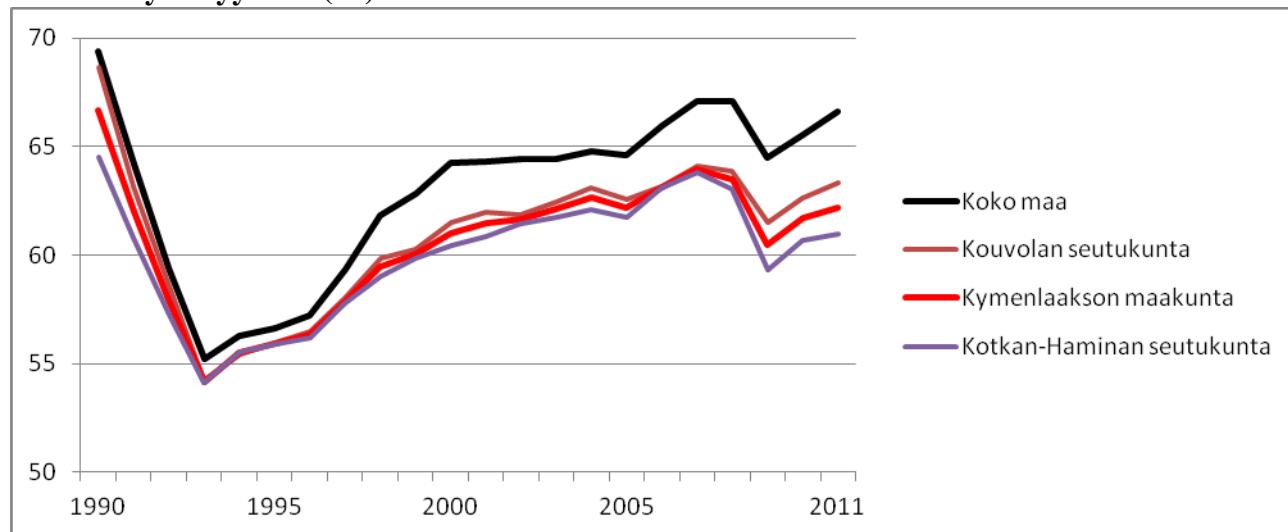

Lähde: TEM työnvälitystilastot

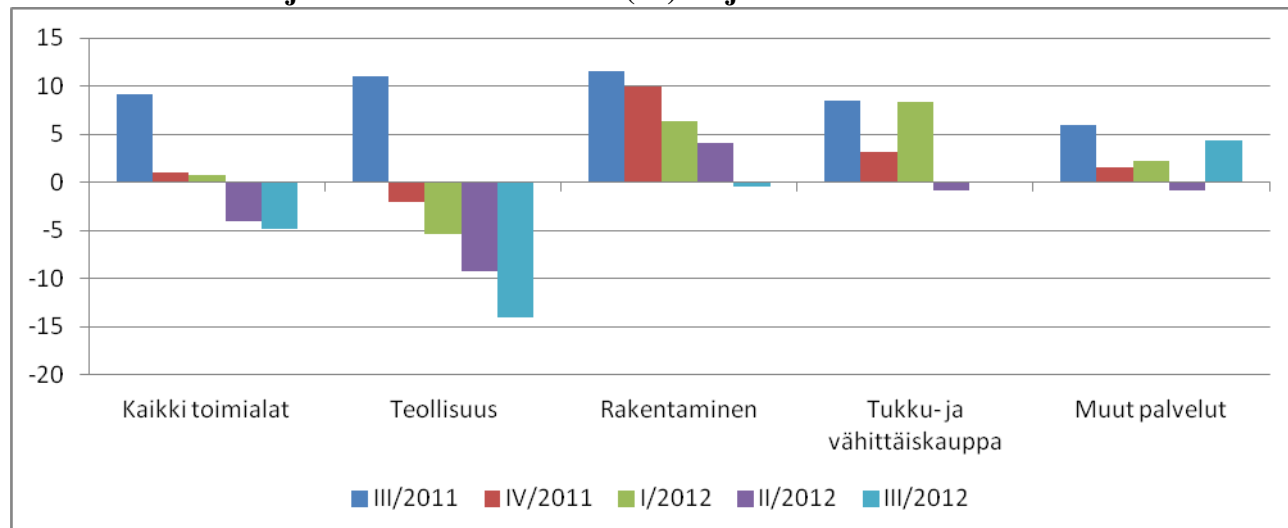
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

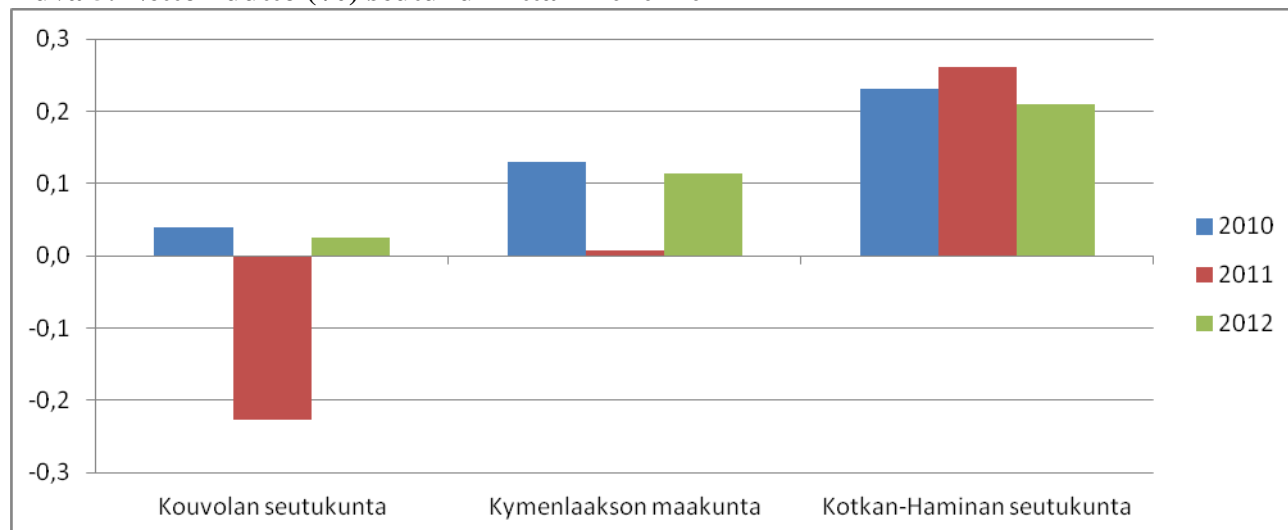
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

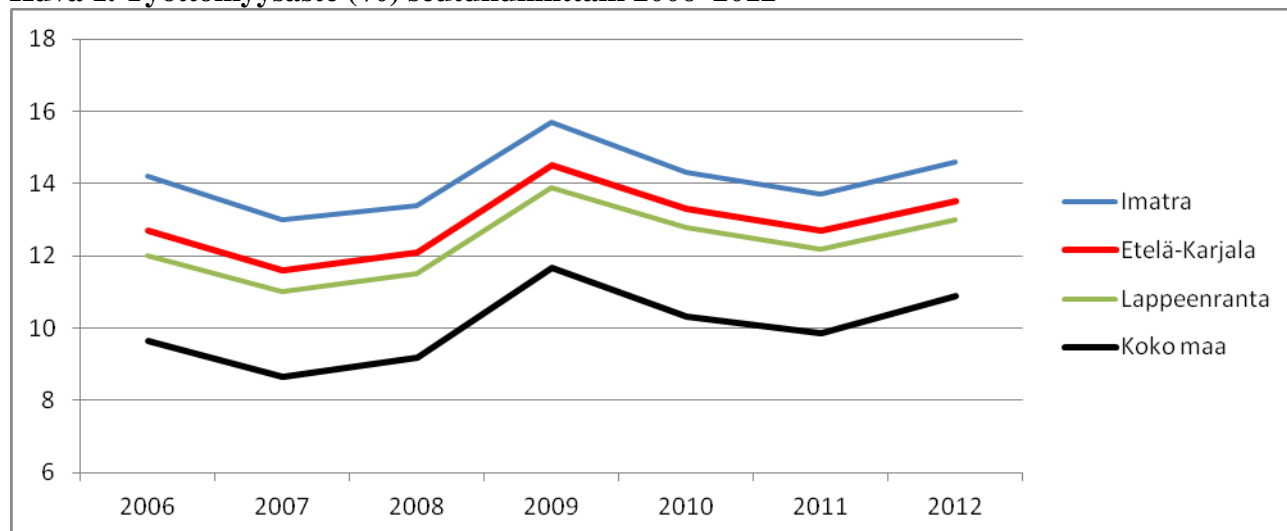
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Etelä-Karjala

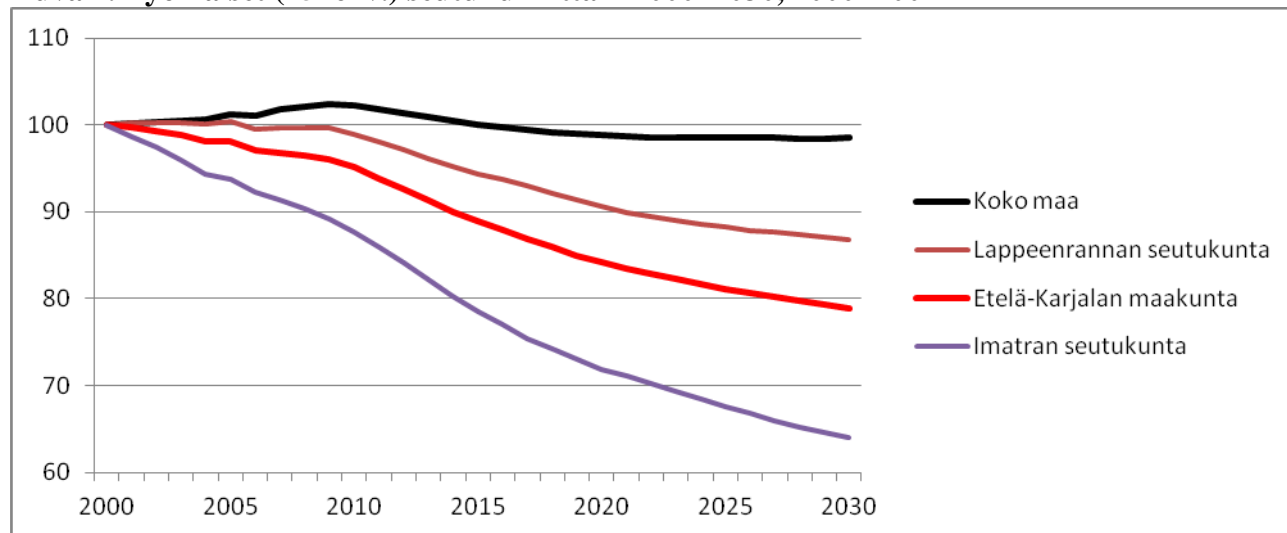
Etelä-Karjalan maakunnan talouden ja työllisyyden kehitys on ollut viime vuosina melko ongelmallista paperi- ja massateollisuuden supistumisesta. Työikäisen väestön määrä vähenee maan keskiarvoa nopeammin, erityisesti Imatran seutukunnassa. Nettomuutto on viime vuosina ollut Lappeenrannan seutukunnassa positiivista, mutta Imatran seutukunnassa negatiivista. Työttömyys lähti vuonna 2012 kasvuun ja maakunnan työttömyysaste on maan keskiarvoa korkeampi. Päätoimialojen liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2012 kuluessa, mutta ainoastaan teollisuuden liikevaihto oli lähtenyt laskuun vuoden 2012 kolmannelle neljännekselle tultaessa.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

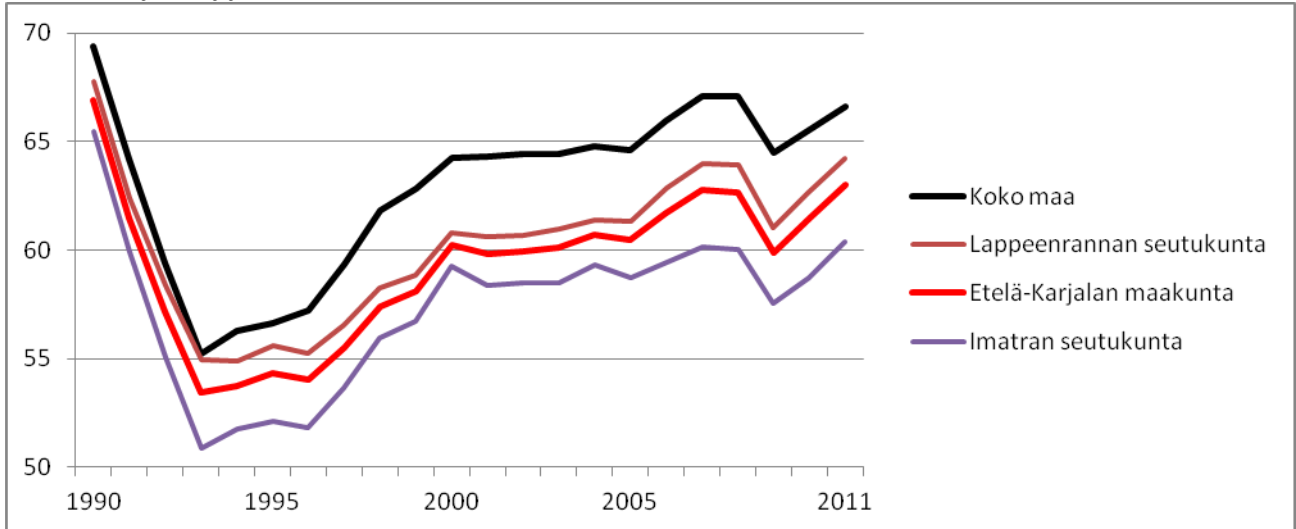

Lähde: TEM työnvälitystilastot

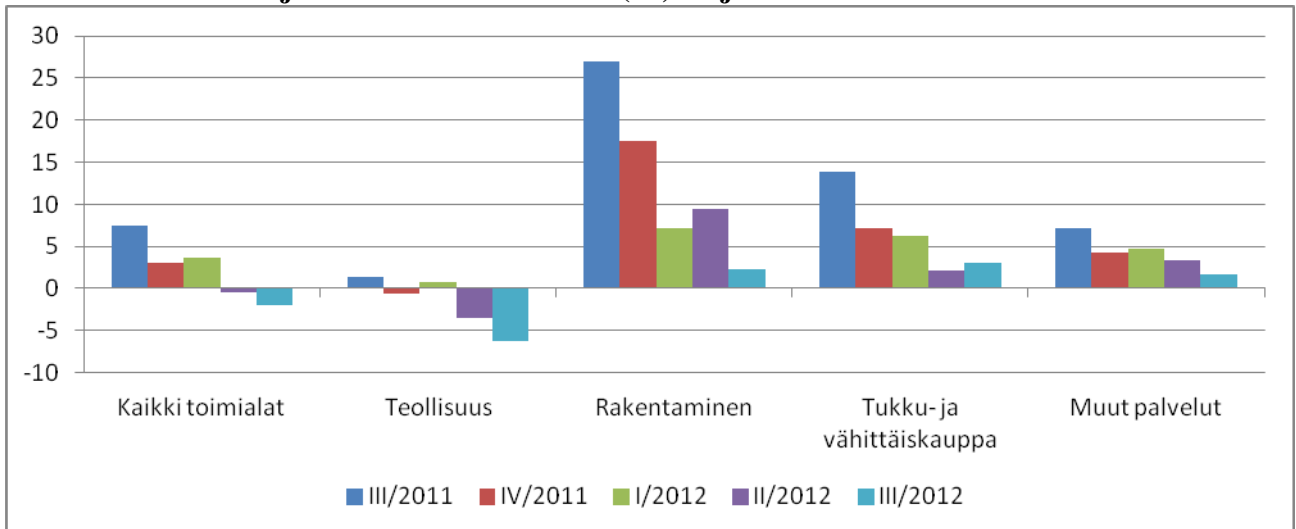
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

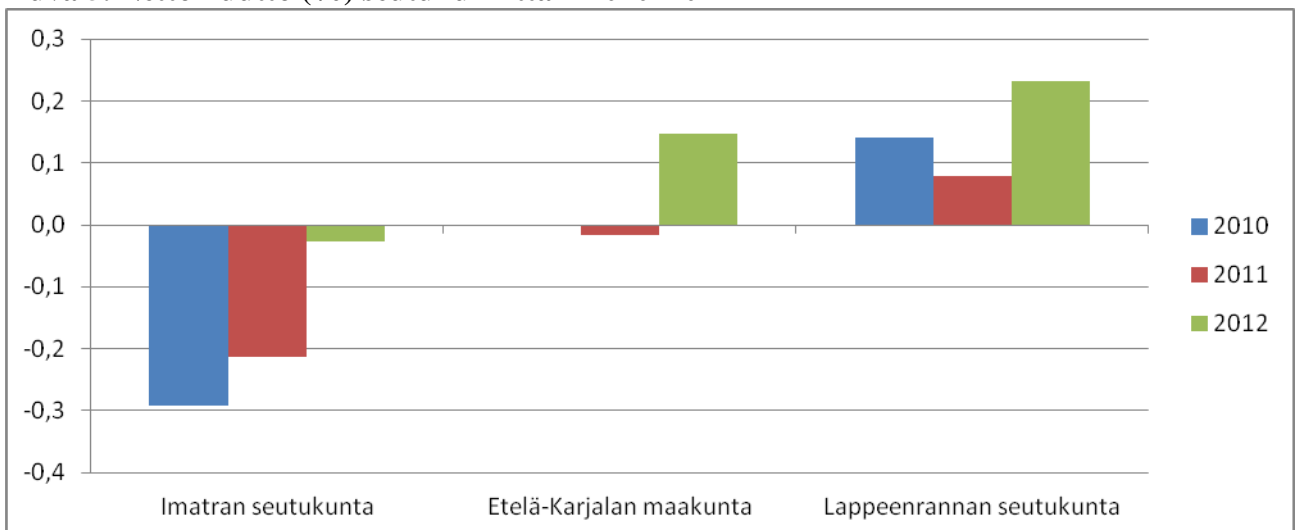
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

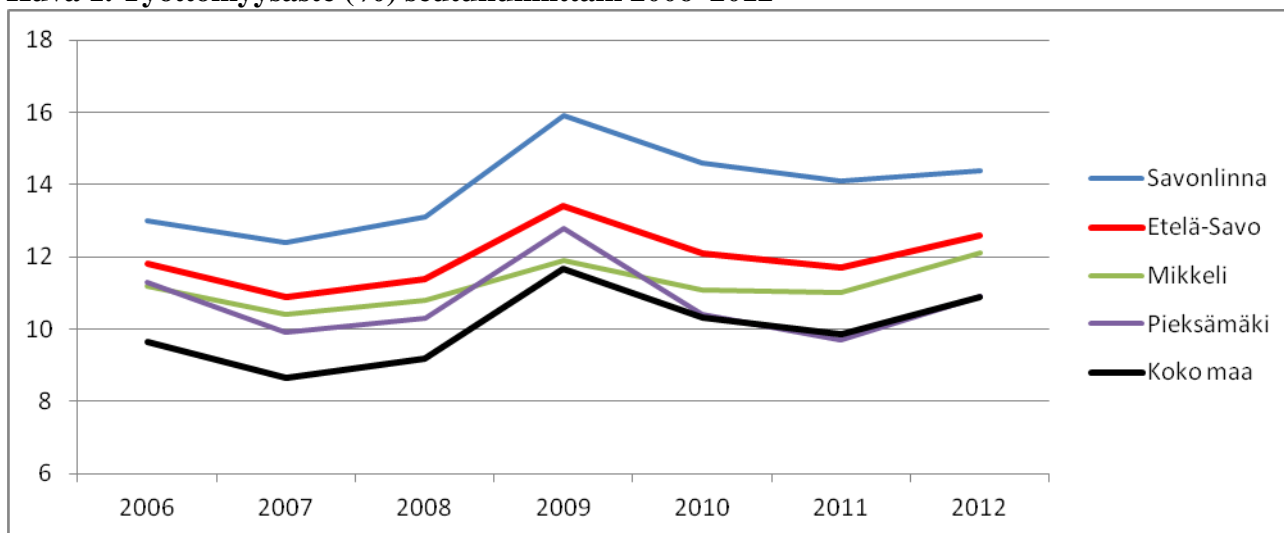
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Etelä-Savo

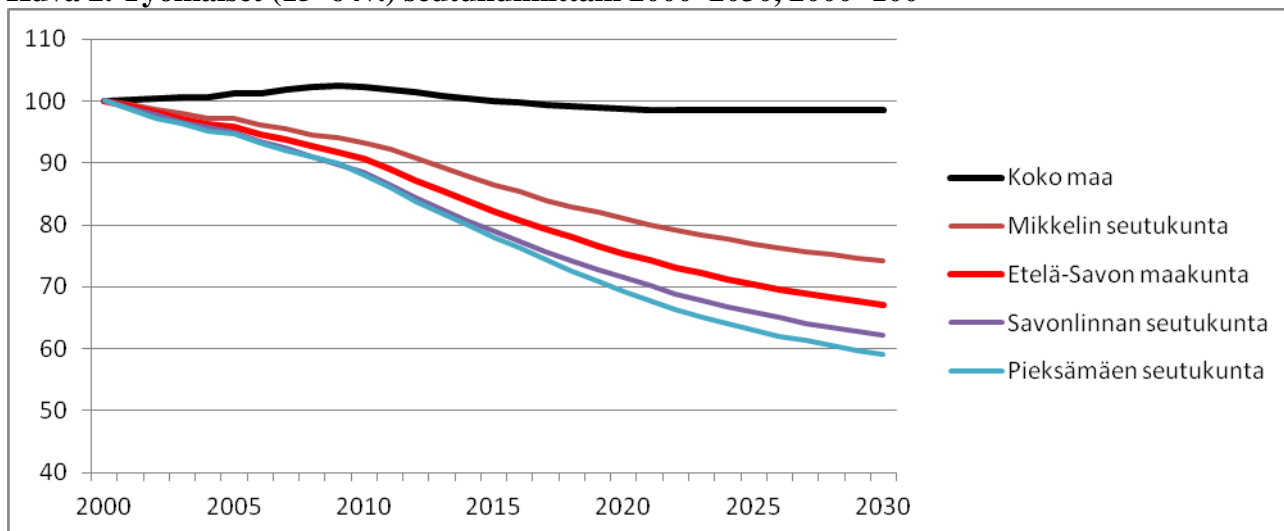
Etelä-Savon maakunnan kehitys on ollut viime vuosina heikkoa sekä väestön että työllisyyden suhteen. Työttömyys on jälleen kasvussa ja työikäisen väestön määrä putoaa lähivuosina maan keskiarvoa nopeammin koko maakunnassa. Nettomuutto on viime vuosina ollut positiivista pääsääntöisesti vain Mikkelin seutukunnassa. Suurimmista muuttotappioista kärsii Pieksämäen seutukunta. Toisaalta työttömyysaste on Pieksämäellä maakunnan alhaisin. Kaiken kaikkiaan maakunnan työttömyys ja työllisyys ovat maan keskitason heikommalla puolen. Liikevaihdon kasvu hidastui kaikilla toimialoilla vuoden 2012 aikana, ja rakentaminen ja kauppa painuivat miinukselle.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

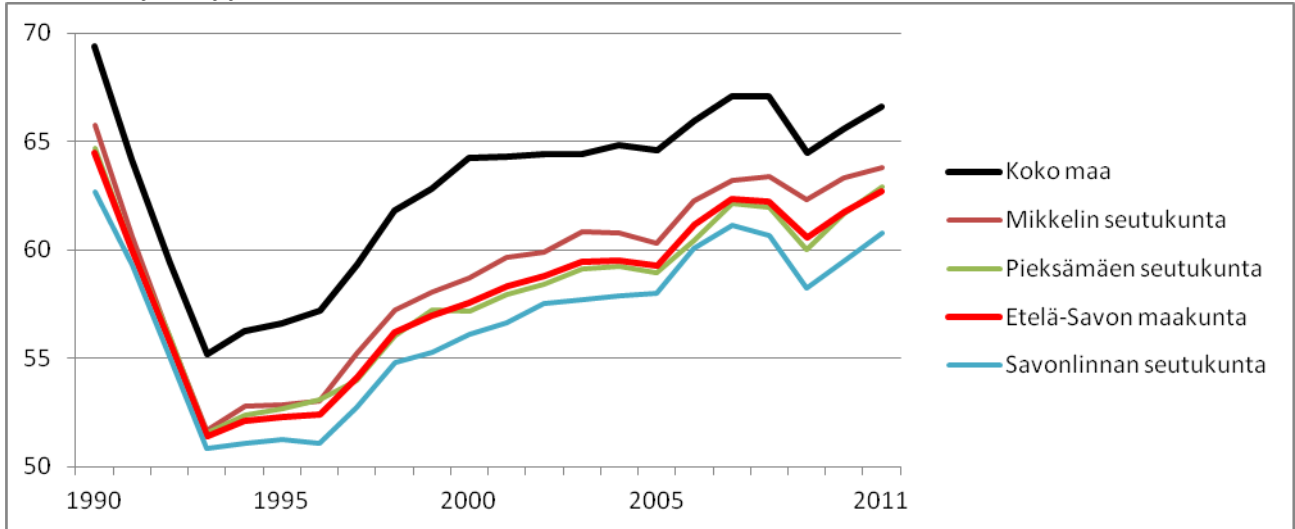

Lähde: TEM työnvälitystilastot

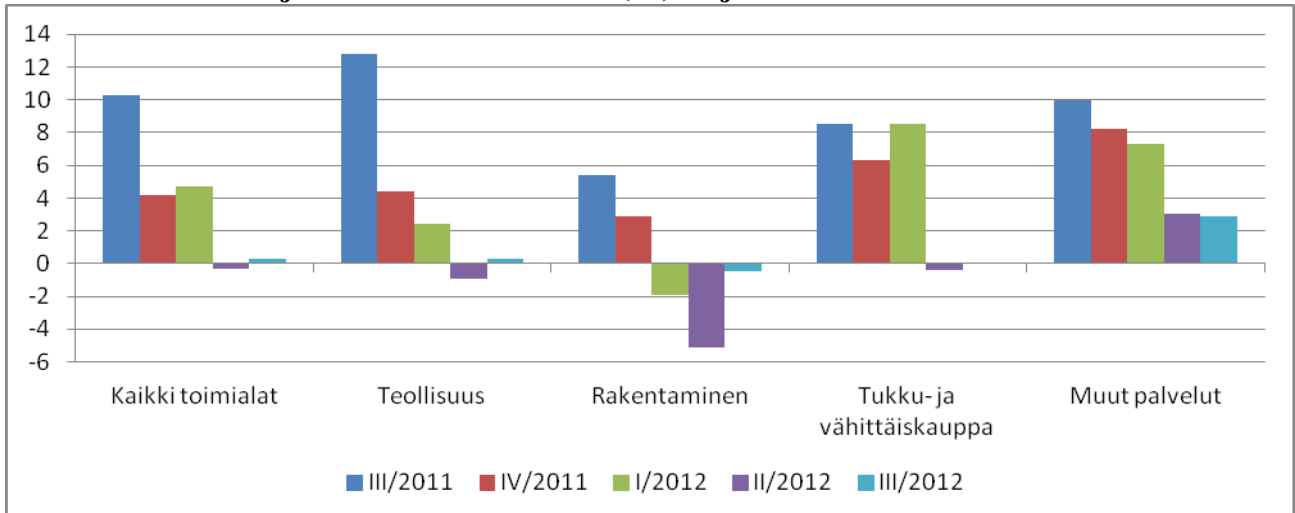
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

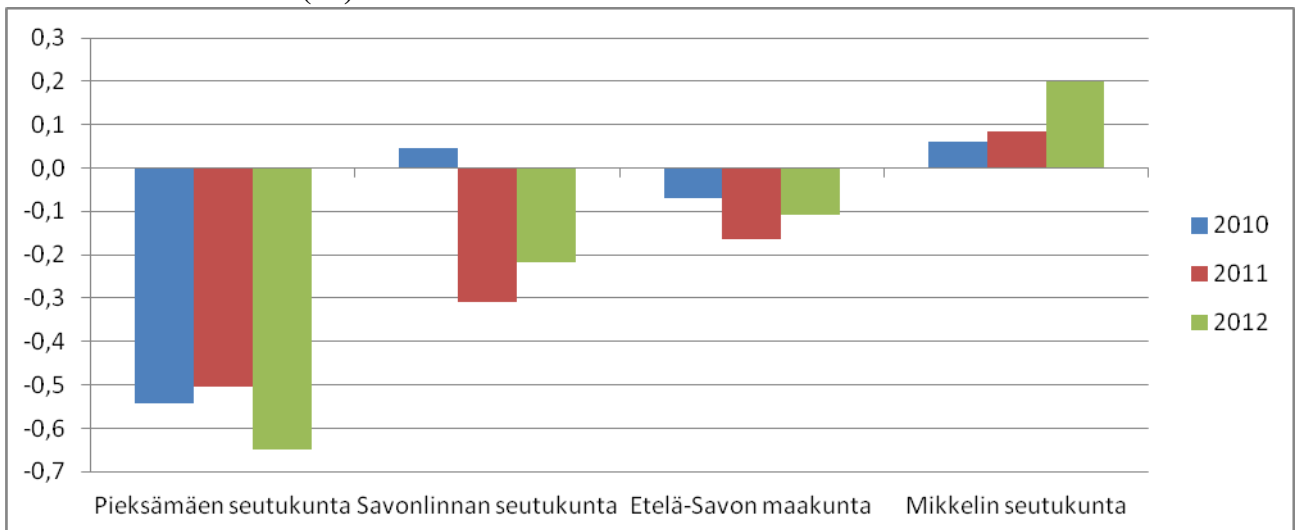
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

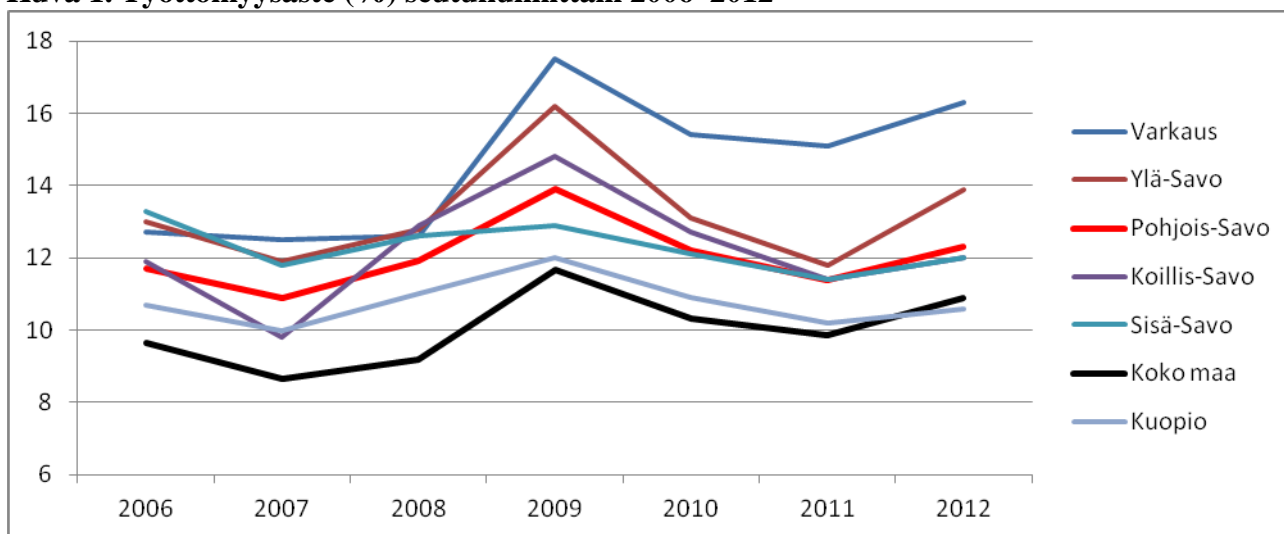
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Savo

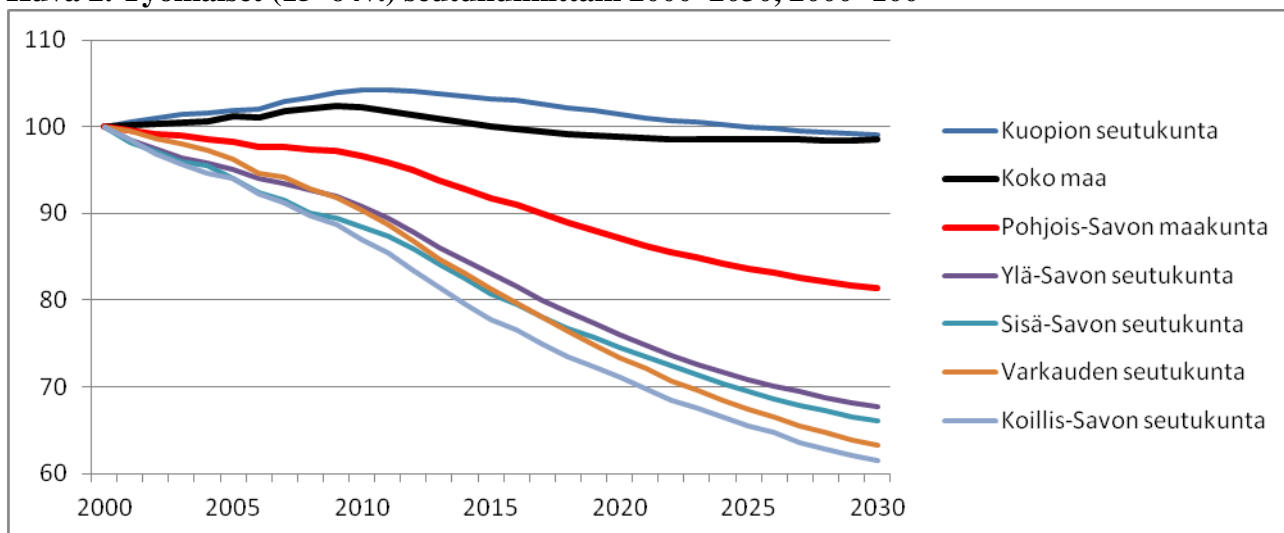
Pohjois-Savon maakunnan kehitys on viime vuosina ollut suhteellisen myönteistä työllisyyden suhteen. Kuitenkin monessa seutukunnassa väestönkehitys on jo pitkään ollut laskeva ja erityisesti työikäinen väestö vähenee kaikissa seutukunnissa ikääntymisen ja muuttotappion myötä. Ainoastaan Kuopion seutukunta on saanut muuttovoittoa viime vuosina. Sisä-Savon nettomuutto oli positiivista vuosina 2010 ja 2011, mutta kääntyi jälleen negatiiviseksi vuonna 2012. Työttömyys lisääntyi jälleen vuonna 2012 kaikissa seutukunnissa muutaman vuoden vähenemisen jälkeen. Työttömyysaste on koko maan keskiarvon yläpuolella kaikissa muissa paitsi Kuopion seutukunnassa. Toimialojen liikevaihdon kehitys on vuosina 2011-2012 ollut vaihtelevaa. Vuoden 2012 aikana on havaittavissa pudotus niin teollisuuden, rakentamisen kuin tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihdon kasvussa.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

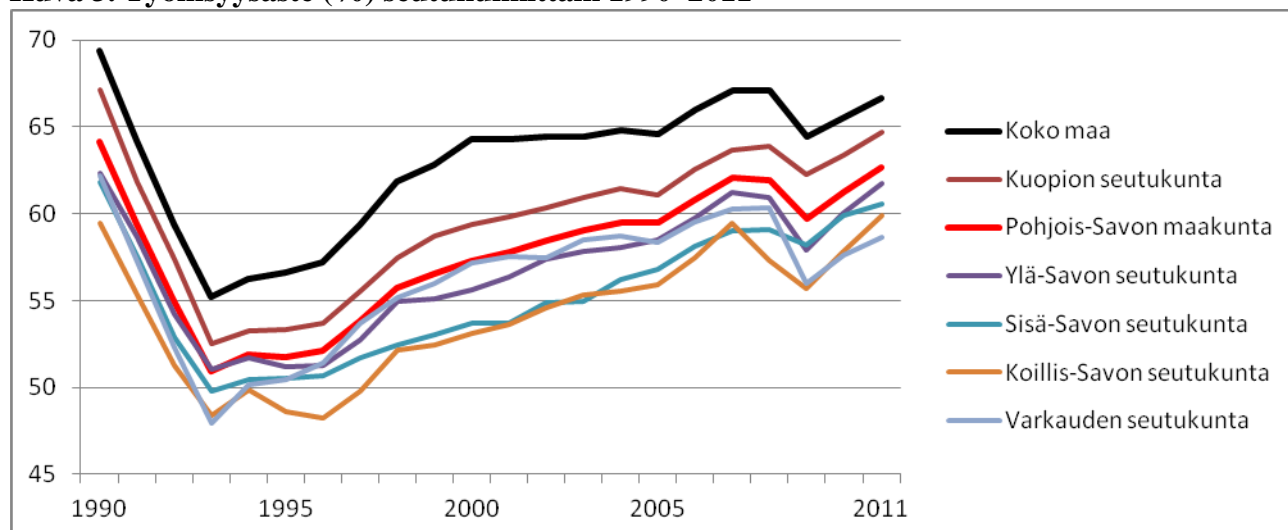

Lähde: TEM työnvälitystilastot

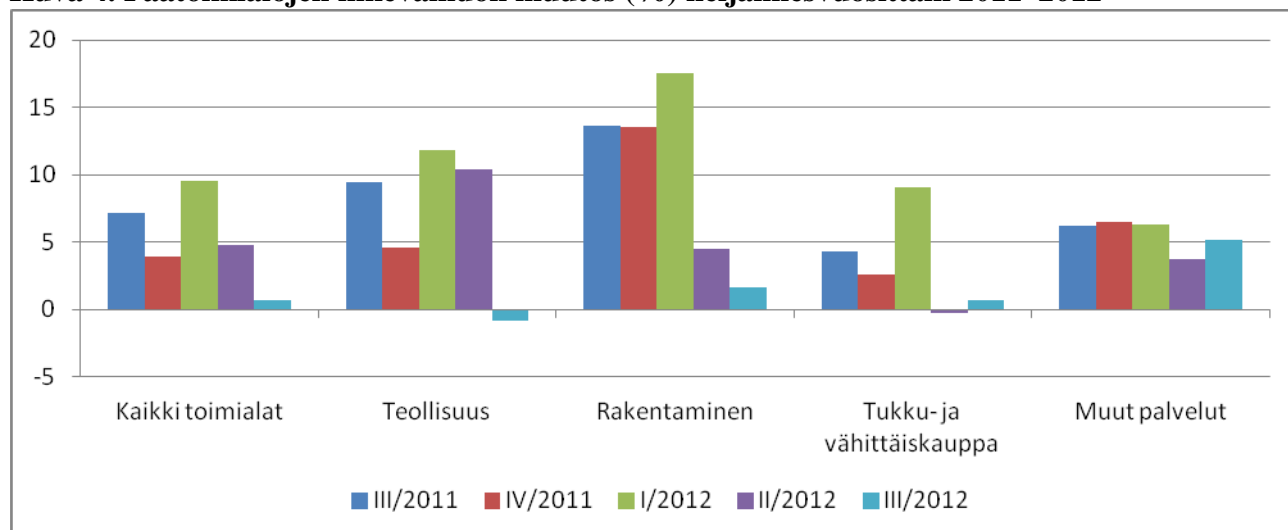
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

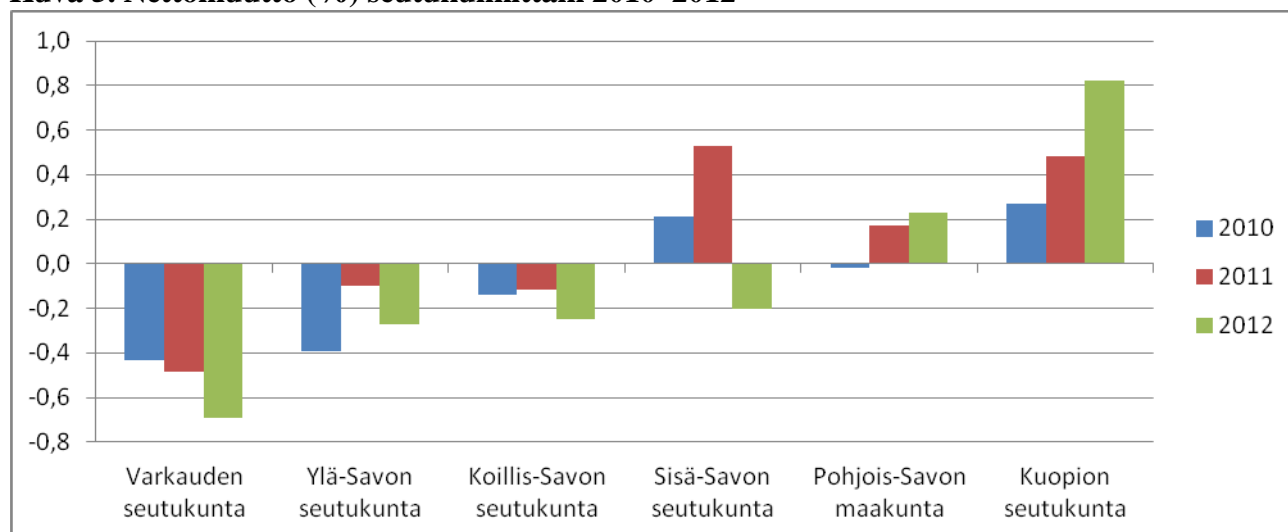
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

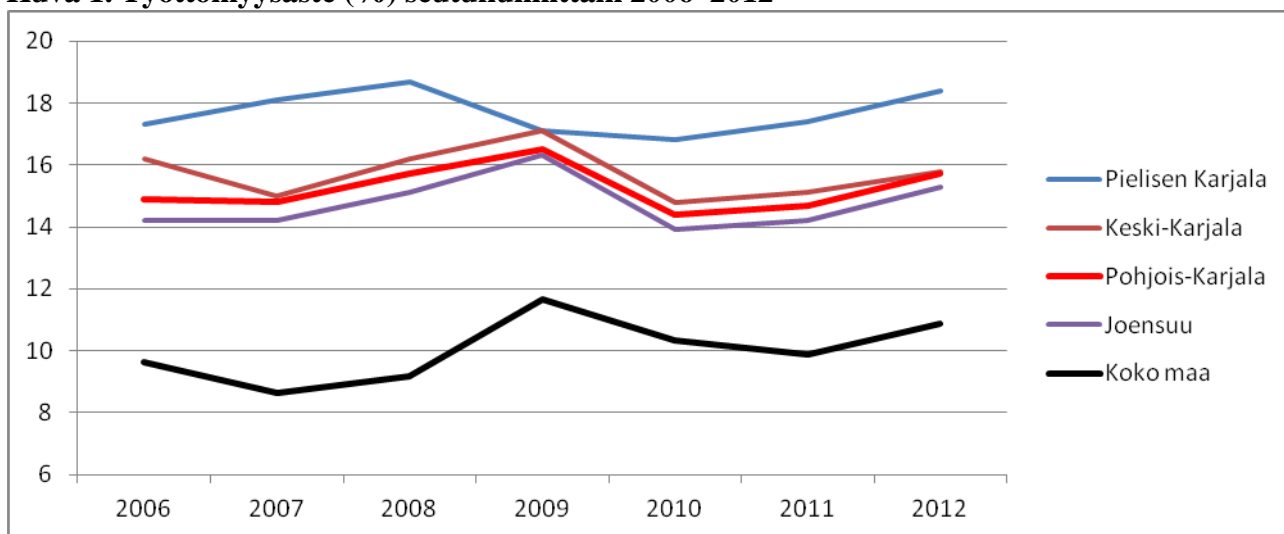
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Karjala

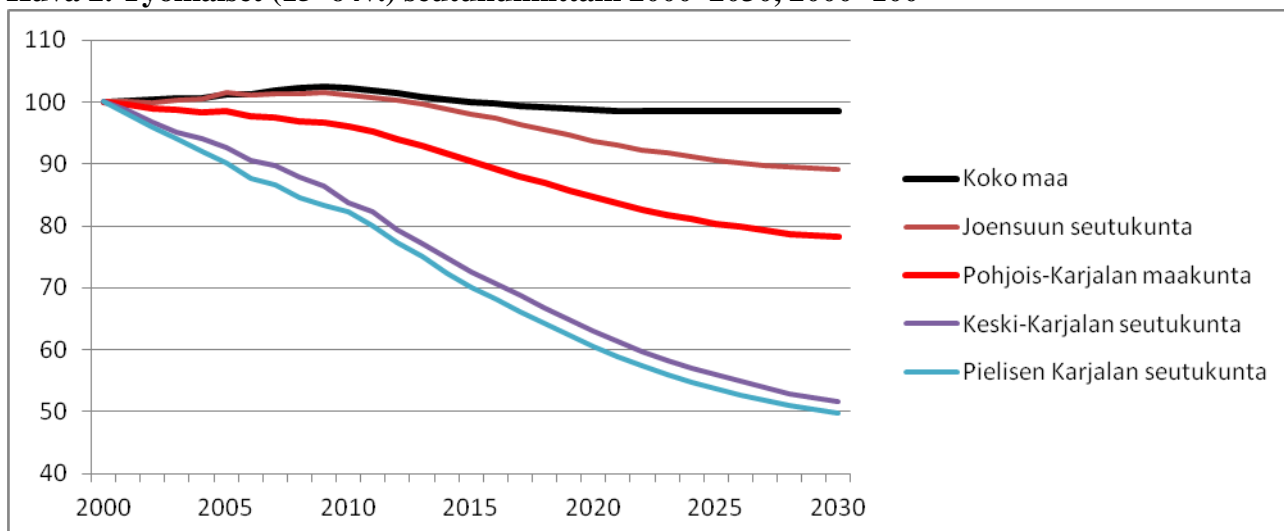
Pohjois-Karjalan maakunnassa työpaikkojen määrän väheneminen ja työttömyyden kasvu alkoi jo ennen vuoden 2008-2009 taantumaa. Maakunta ei ole päässyt selkeälle kasvu-uralle, kun uusi taantuma on jo tulossa ja työttömyys on kääntynyt nousuun vuosina 2011-2012. Työllisyysaste on pysynyt matalana, vaikkakin on hieman noussut kaikissa seutukunnissa nousussa. Maakunta kärsii suurista rakenteellisista ongelmista, mikä näkyy ikääntymisen ja muuttotappioiden aiheuttamana työikäisen väestön voimakkaana vähenemisenä erityisesti Keski-Karjalassa ja Pielisen-Karjalassa. Viime vuosina Joensuun seutukunta on saanut muuttovoittoa, mutta muita seutukuntia nettomuutto vaivaa jatkuva muuttotappio. Päätoimialojen liikevaihto kääntyi vuoden 2012 aikana laskuun, joskin rakentaminen lähti uudelleen kasvuun vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

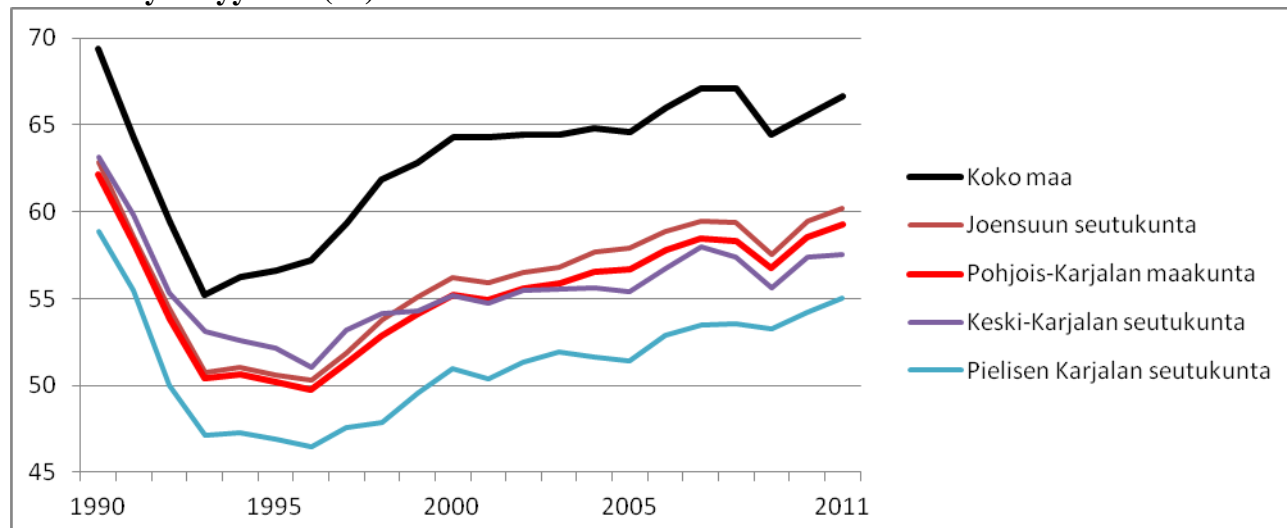

Lähde: TEM työnvälitystilastot

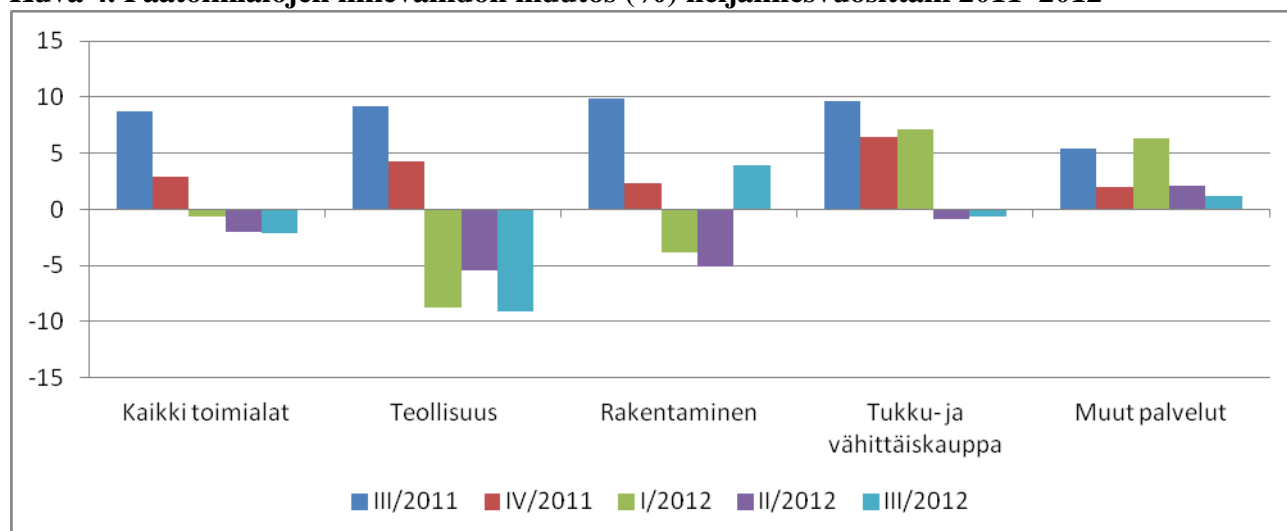
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

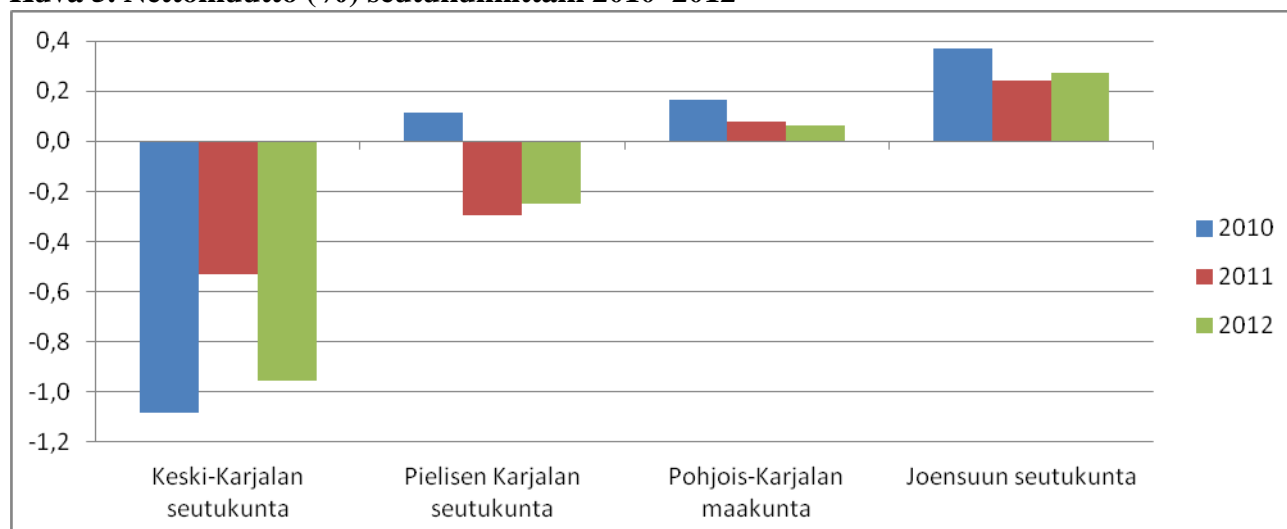
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

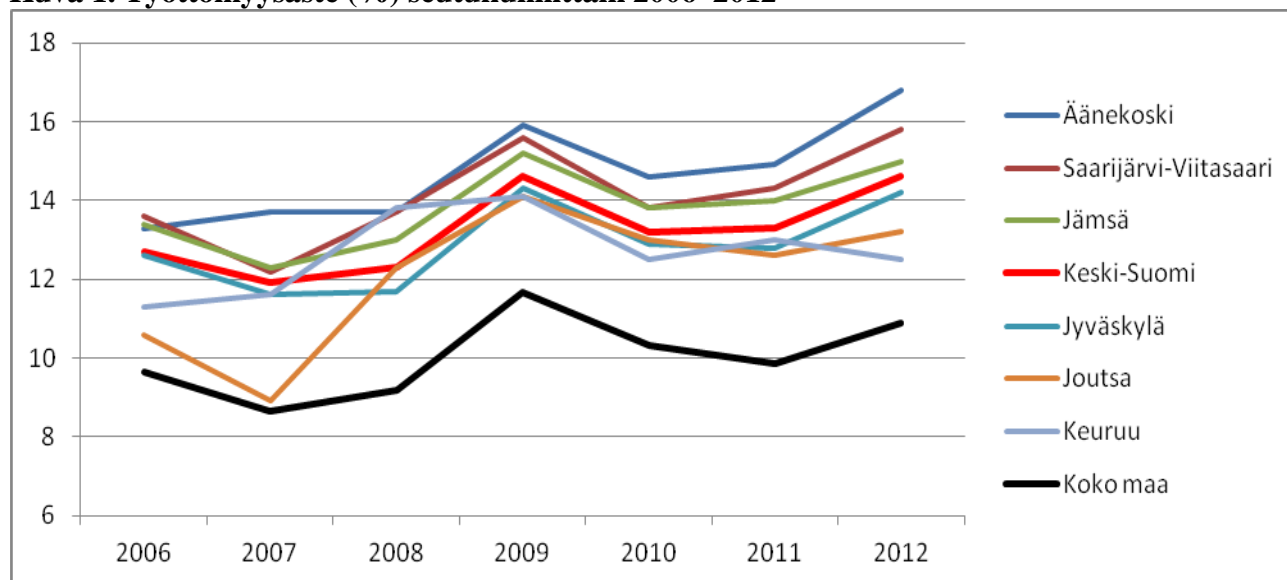
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Keski-Suomi

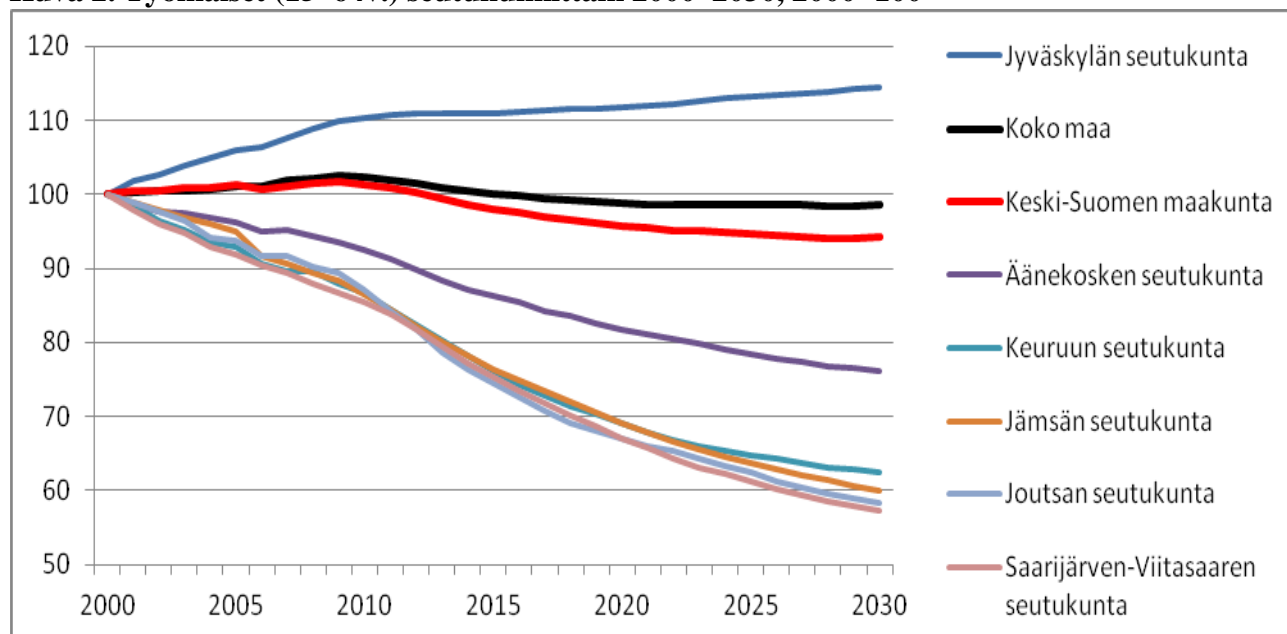
Keski-Suomen maakunnan kehitys on ollut varsin kaksijakoista siten, että Jyväskylän seutukunta on kasvanut ja muut seutukunnat ovat kärsineet muuttotappioista ja korkeasta työttömyydestä. Myös työikäisen väestön määrä laskee muissa seutukunnissa, kun taas Jyväskylässä työikäisen väestön määrä kasvaa. Työttömyys on maakunnassa maan keskiarvoa korkeampi. Vuonna 2012 työttömyys nousi kaikissa muissa seutukunnissa paitsi Keuruun seutukunnassa. Yritystoiminnan liikevaihto on pudonnut vuoden 2012 aikana erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

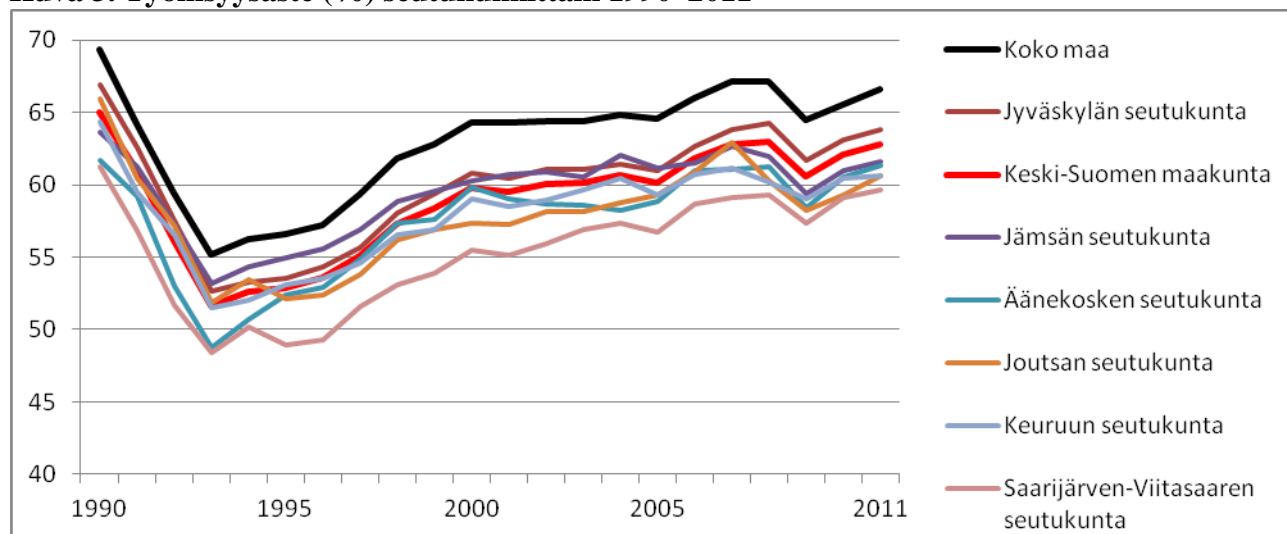

Lähde: TEM työnvälitystilastot

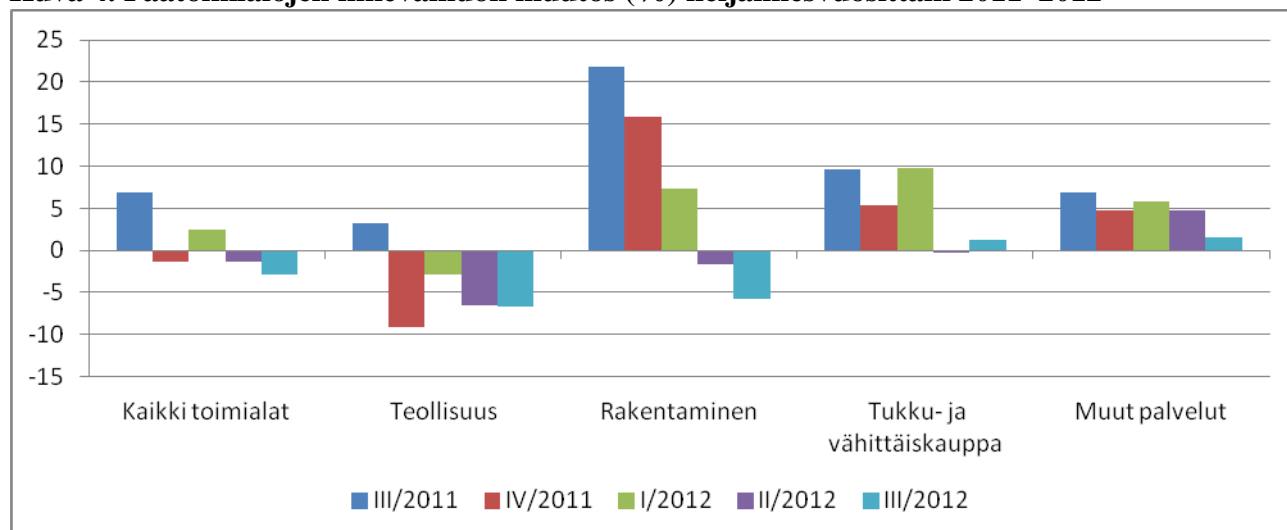
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

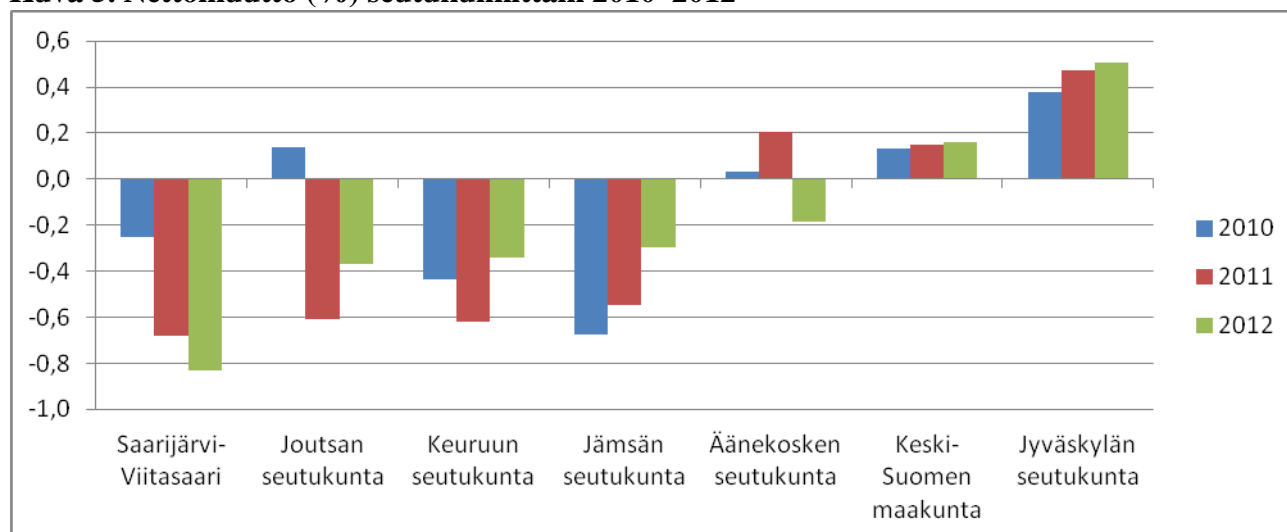
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

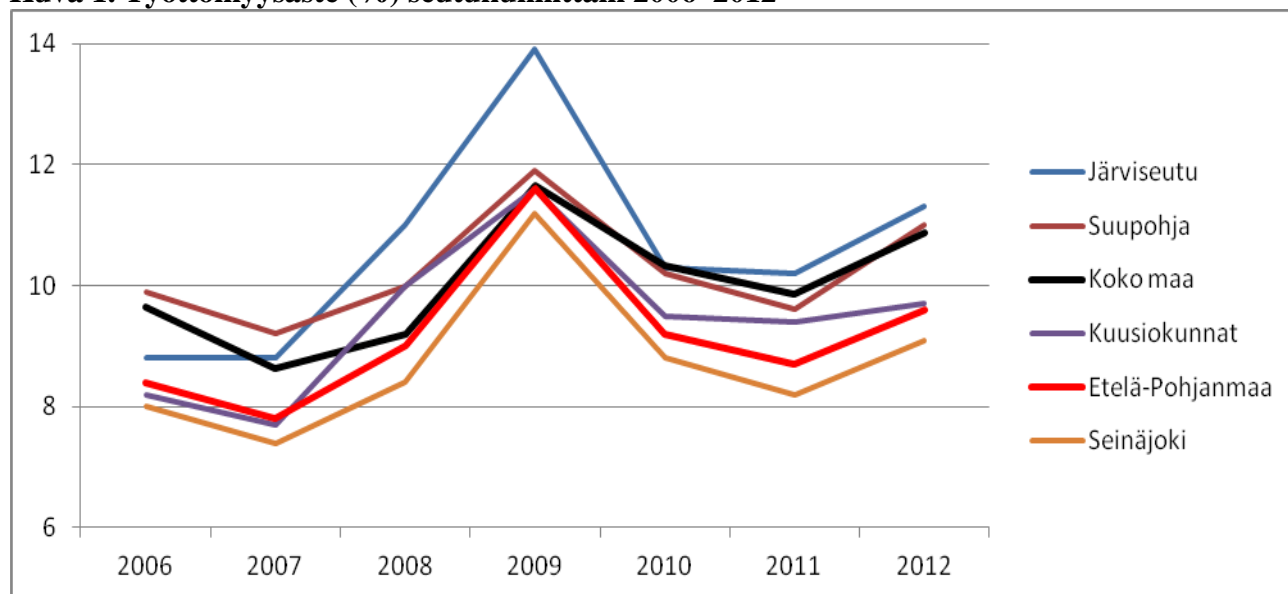
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Etelä-Pohjanmaa

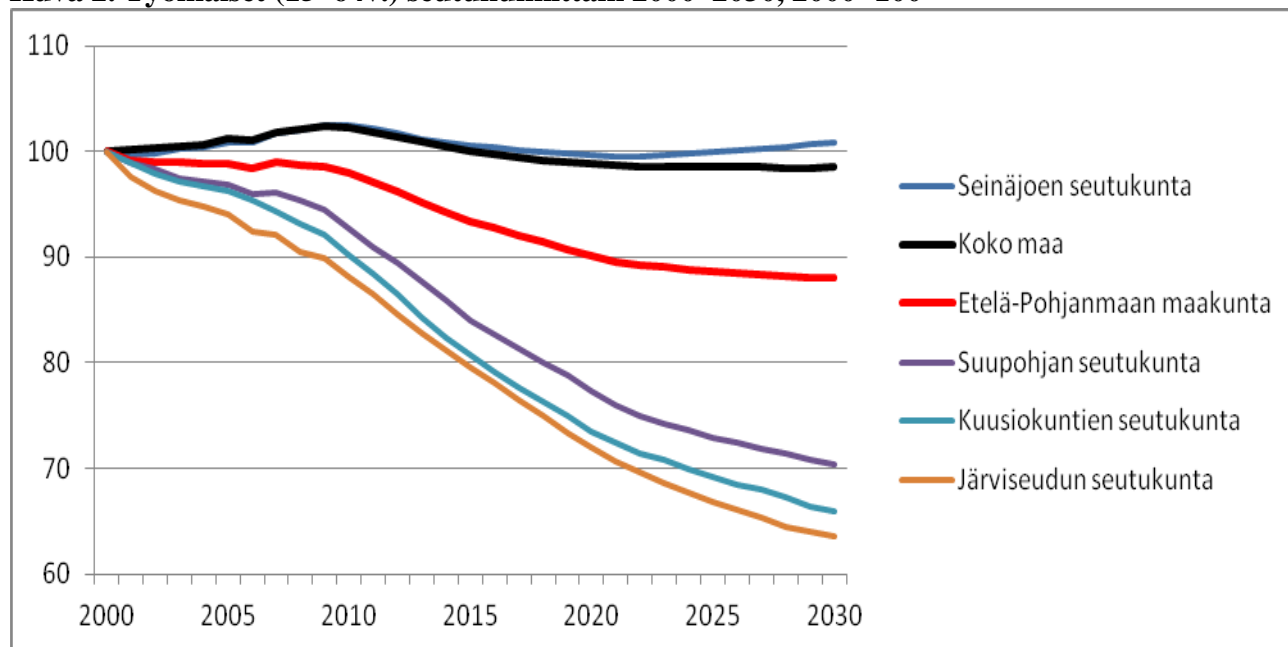
Etelä-Pohjanmaan maakunnan kehitys on kaksijakoista siten, että väestö ja työvoima kasvavat Seinäjoen seutukunnassa, mutta muissa seutukunnissa muuttoliike on tappiollista ja työikäisen väestön määrä vähenee voimakkaasti. Työttömyys on korkeinta Järviseudun ja Suupohjan seutukunnissa, kun taas Seinäjoen ja Kuusiokuntien seutukuntien työttömyysaste on maan keskiarvoa pienempi. Työllisyysaste on kaikissa seutukunnissa nousussa. Yritystoiminnan liikevaihdon kehitys on pysynyt positiivisena lukuun ottamatta teollisuutta, joka painui miinuksen puolelle vuoden 2012 aikana.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

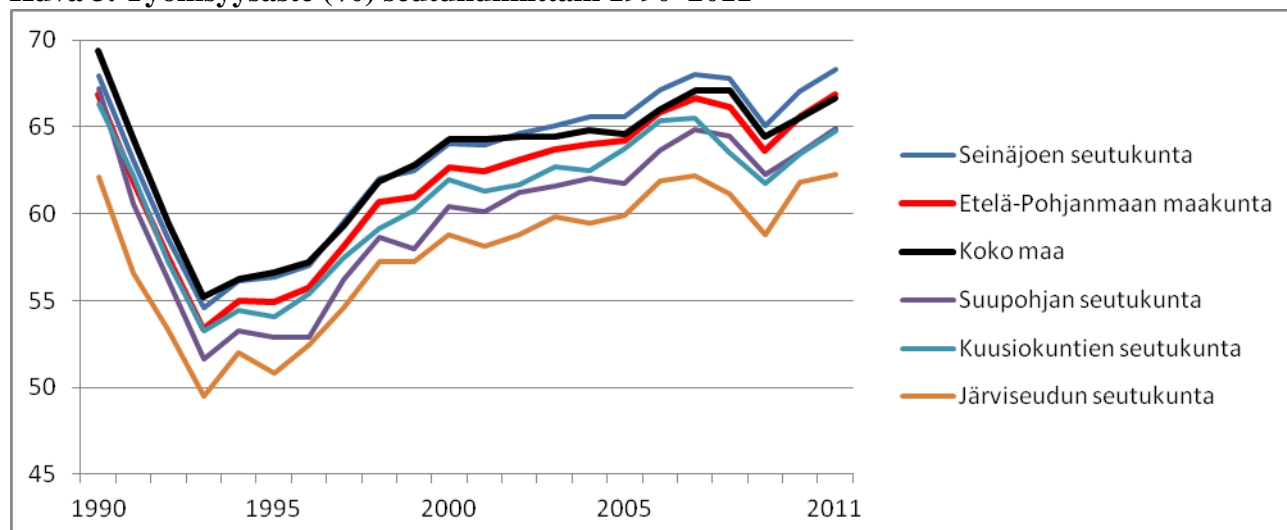

Lähde: TEM työnvälitystilastot

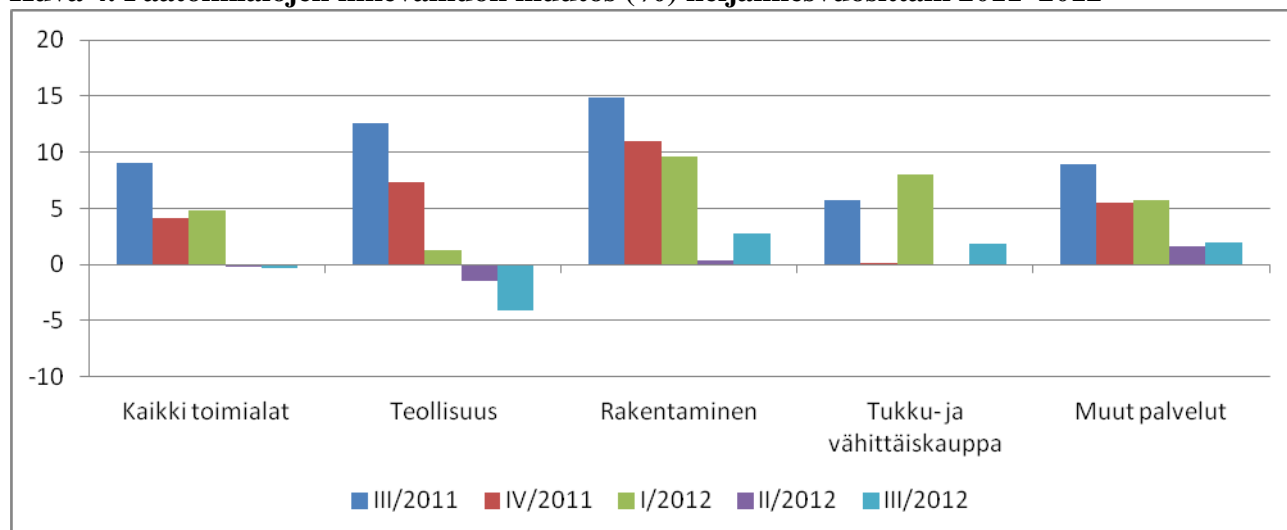
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

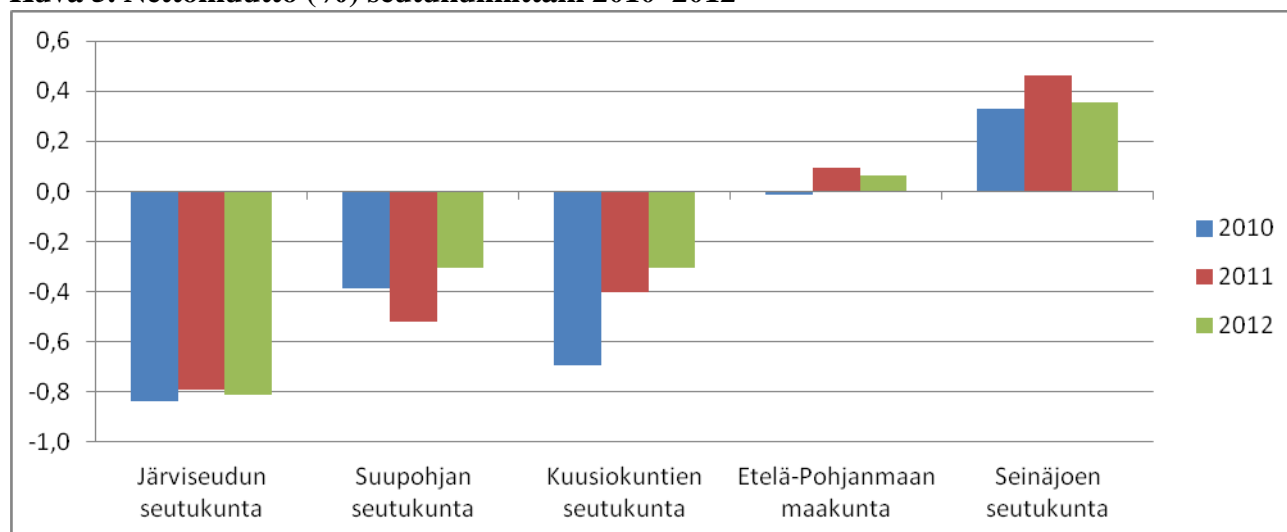
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

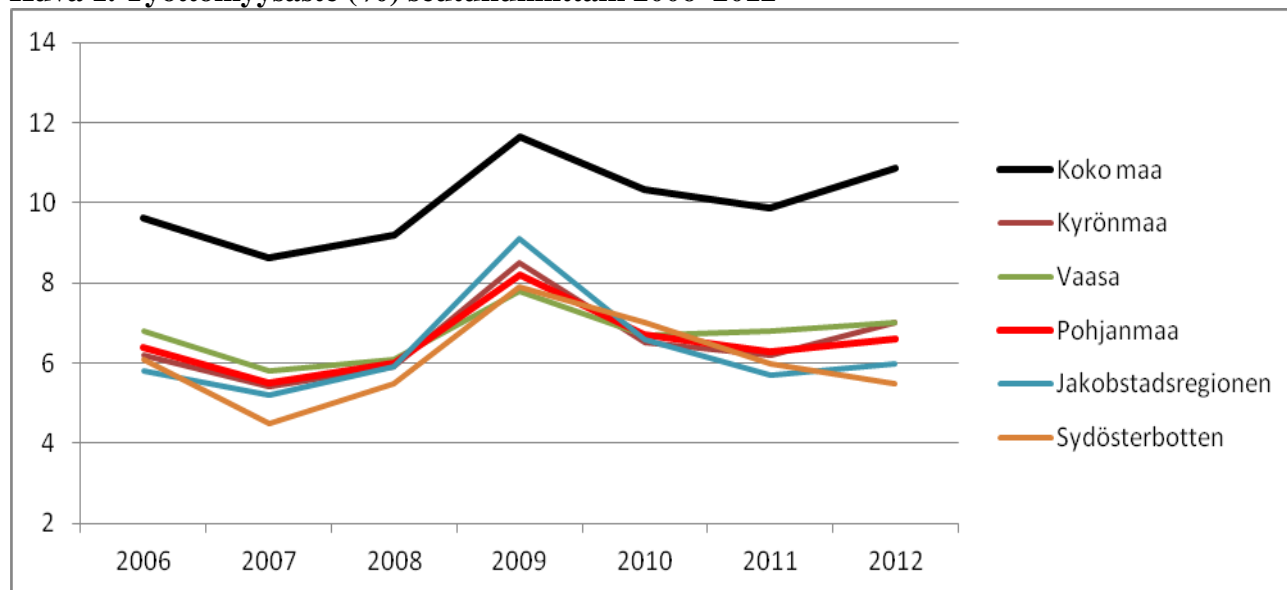
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Pohjanmaa

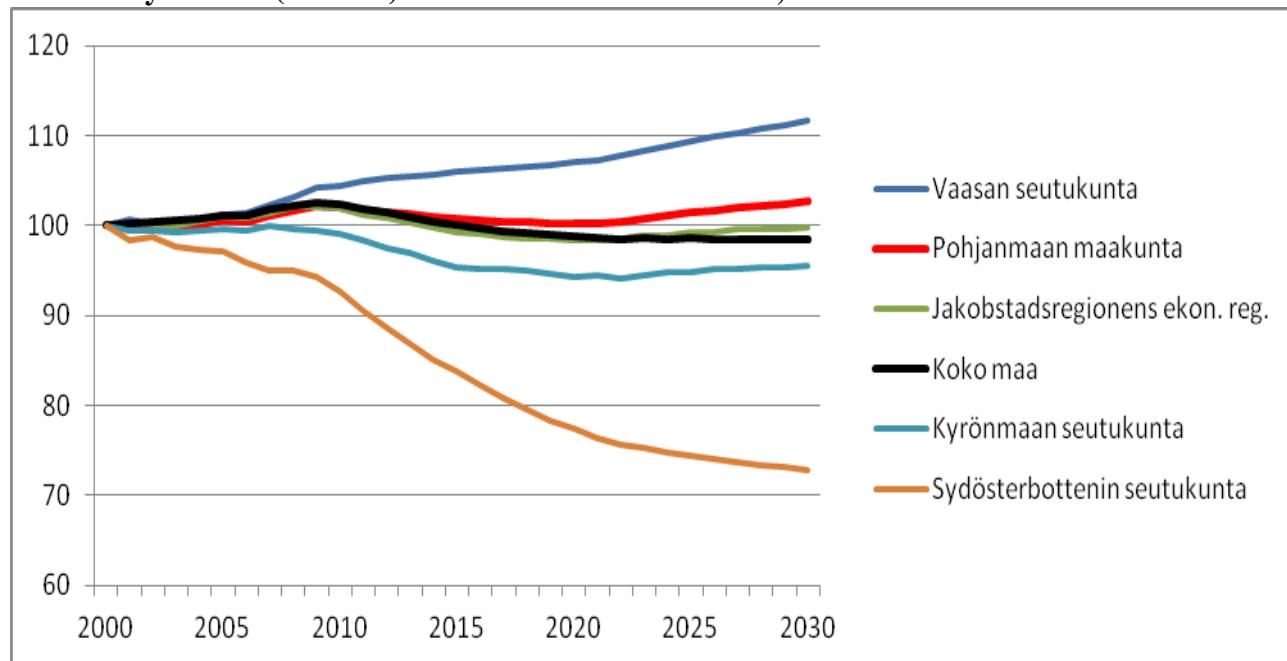
Pohjanmaan maakunnan kehitys on viime vuosina ollut maan keskiarvoa parempaa niin työllisyysasteen kuin työttömyysasteenkin suhteen. Työikäisen väestön määrä kasvaa edelleen Vaasan seutukunnassa, mutta on kääntynyt jo laskuun Kyrönmaan ja erityisesti Sydösterbottenin seutukunnassa. Nettomuutto on viime vuosina ollut positiivista Vaasan seutukunnassa ja vuosina 2010 ja 2011 myös Kyrönmaan seutukunnassa. Kaupan ja palveluiden liikevaihdon kehitys on tarkastelujaksolla ollut vaihtelevaa. Rakentamisen kasvu hidastui ja kääntyi vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä laskuun, kun taas teollisuuden liikevaihto nousi lievästi.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

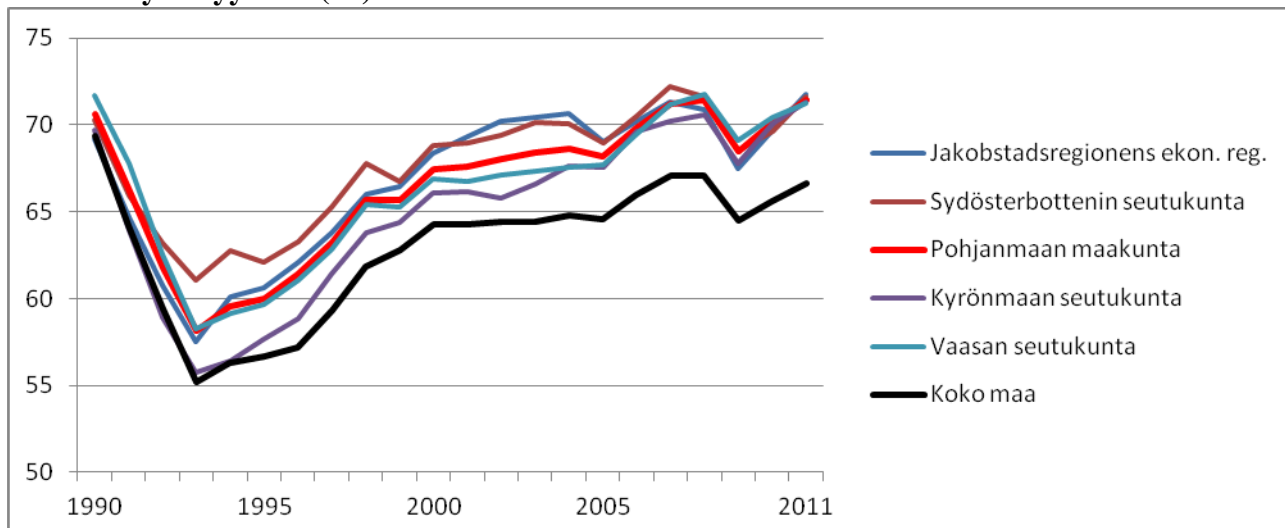

Lähde: TEM työnvälitystilastot

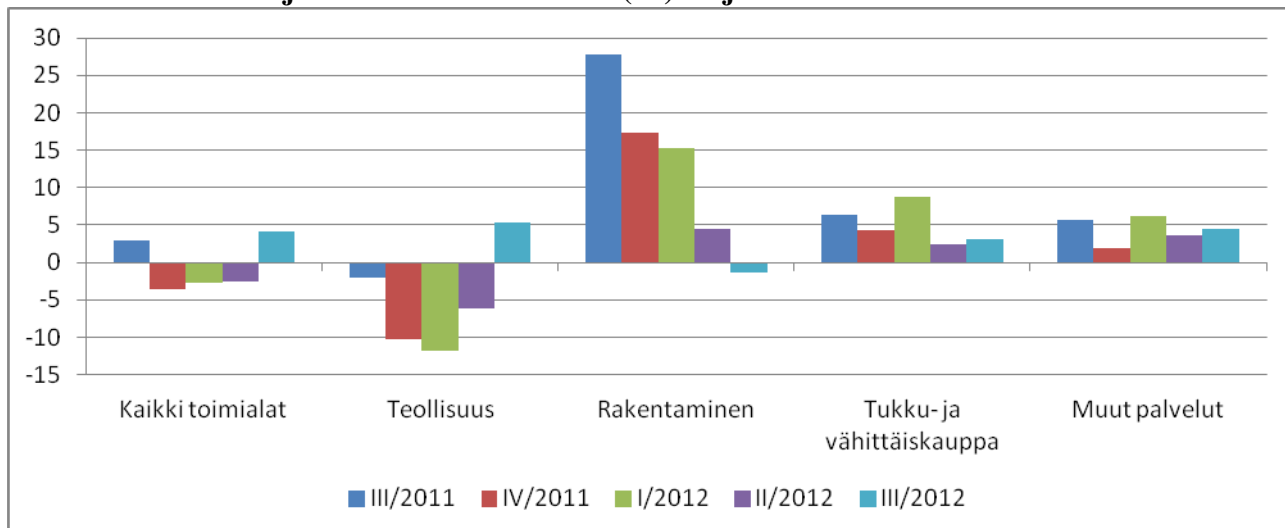
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

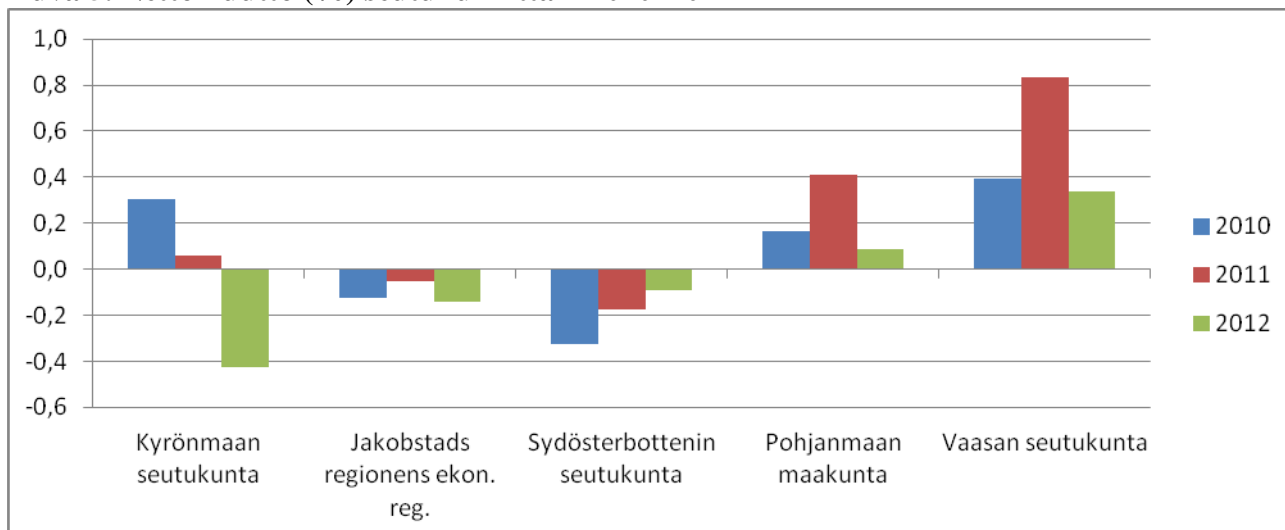
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

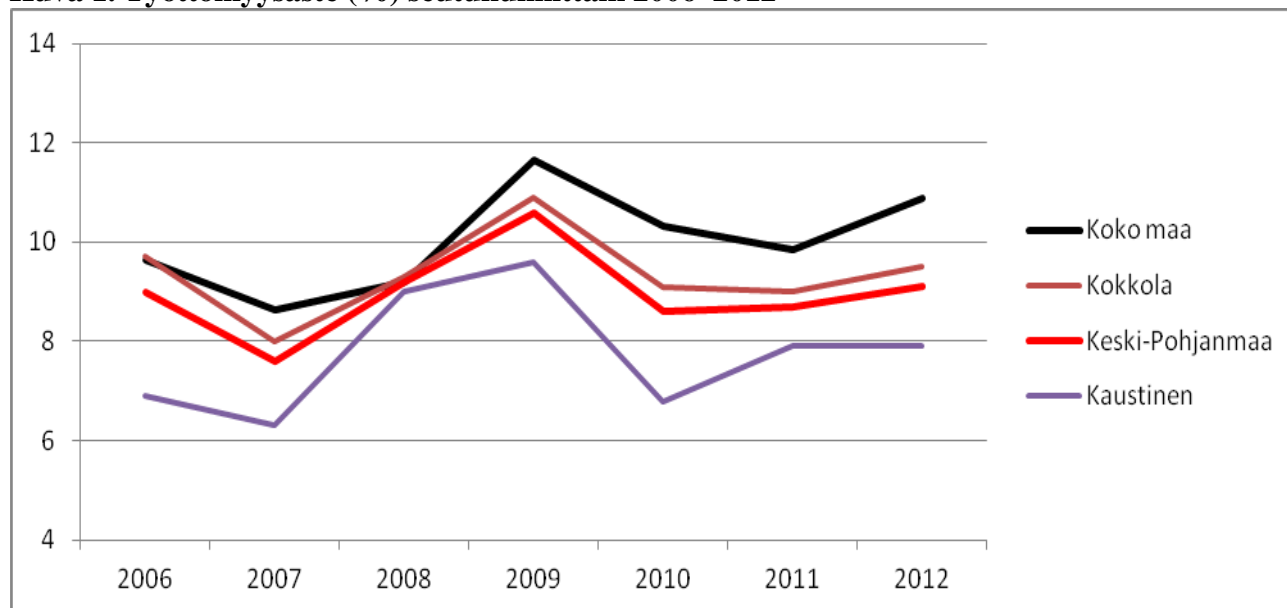
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Keski-Pohjanmaa

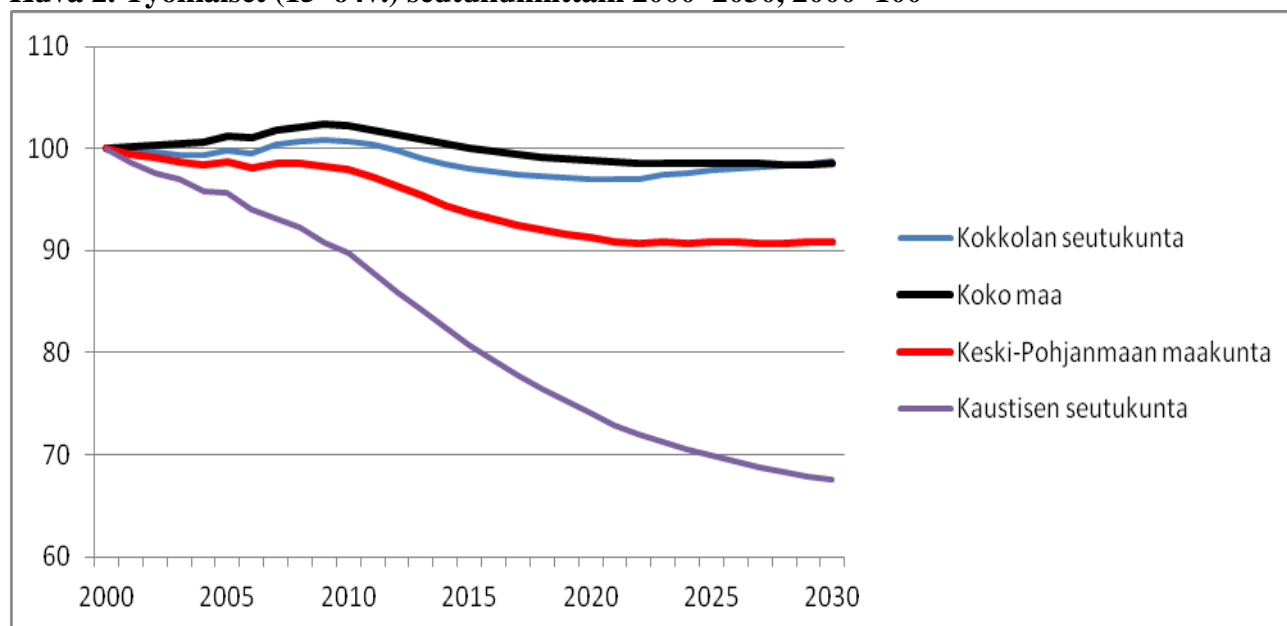
Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä työllisyyden ja talouden suhteen, mutta vuoden 2012 aikana kehitys hieman heikkeni. Vuoden 2012 aikana yritystoiminnan liikevaihto lähti laskuun kaikilla muilla sektoreilla paitsi rakentamisessa. Nettomuutto on viime vuosina ollut Kokkolan seutukunnassa lievästi positiivista, mutta vahvasti negatiivista Kaustisten seutukunnassa. Myös työikäisen väestön määrä laskee voimakkaasti Kaustisten seutukunnassa kun taas Kokkolan seutukunnassa työikäisen väestön määrä on lievässä kasvussa. Työttömyys on koko maakunnassa maan keskitaso alhaisempi.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

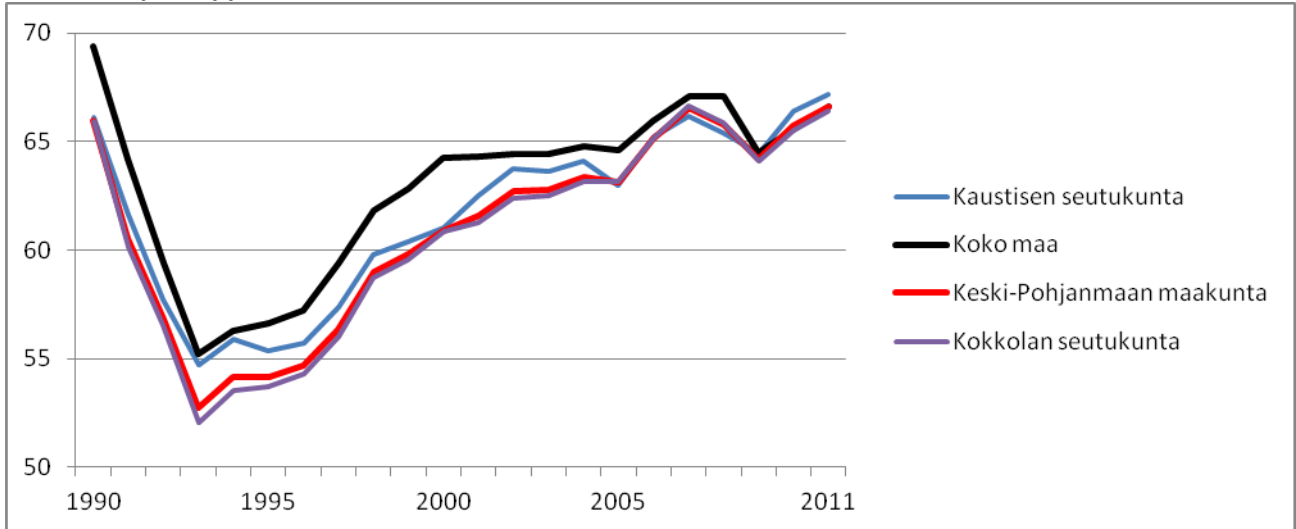

Lähde: TEM työnvälitystilastot

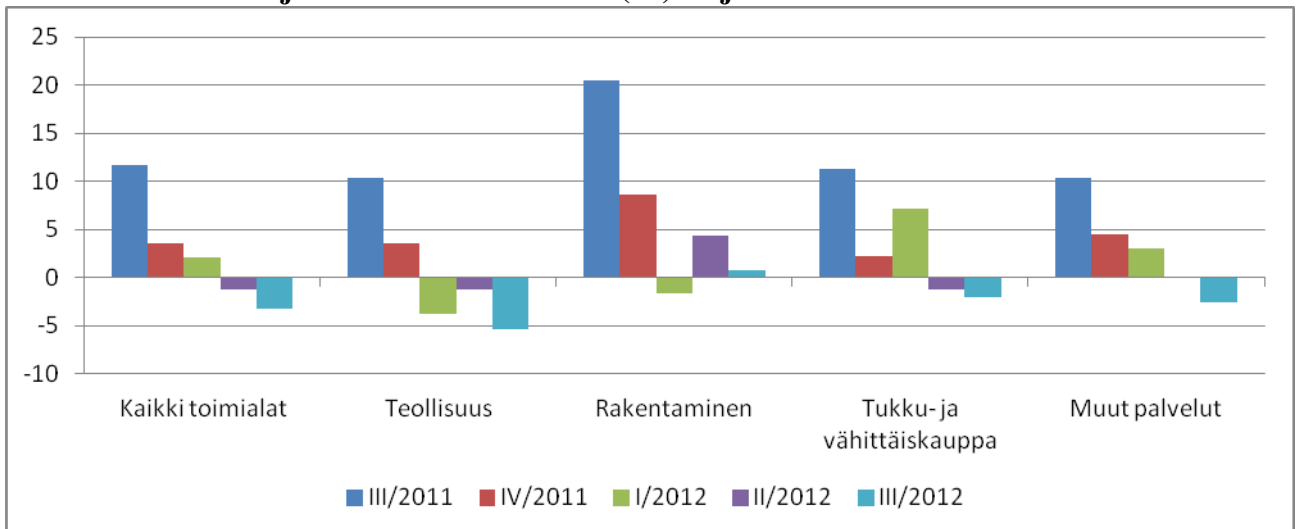
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

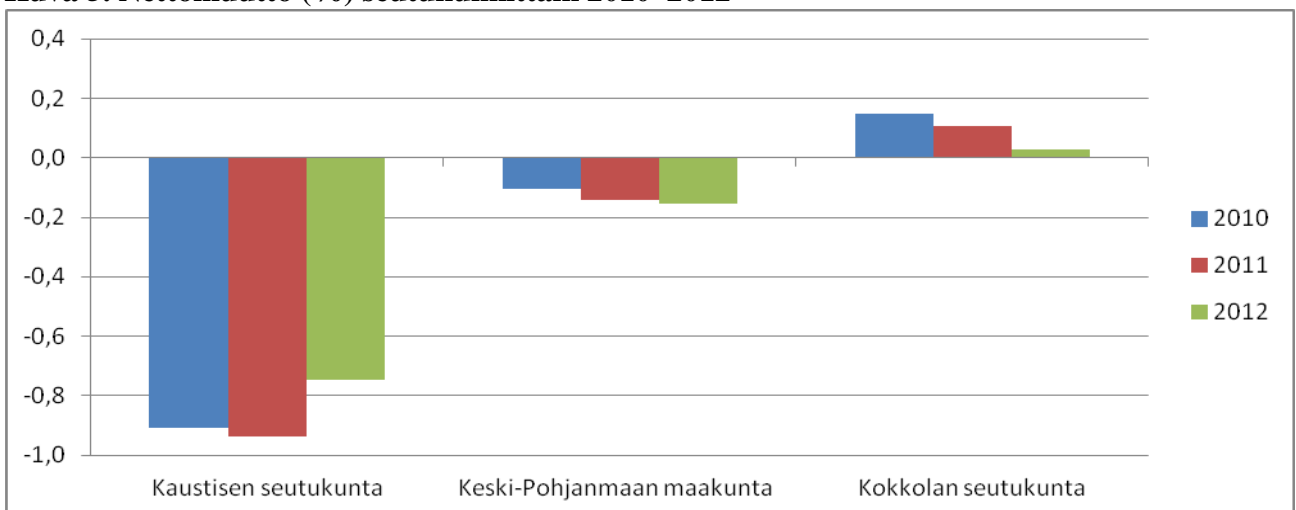
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

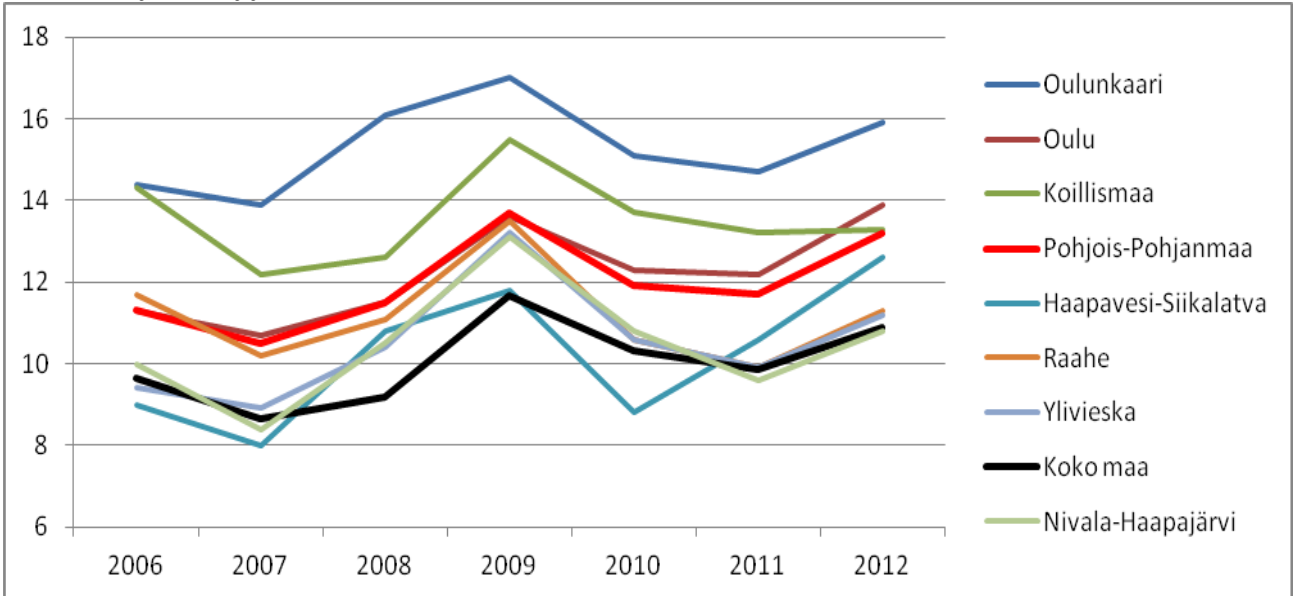
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Pohjanmaa

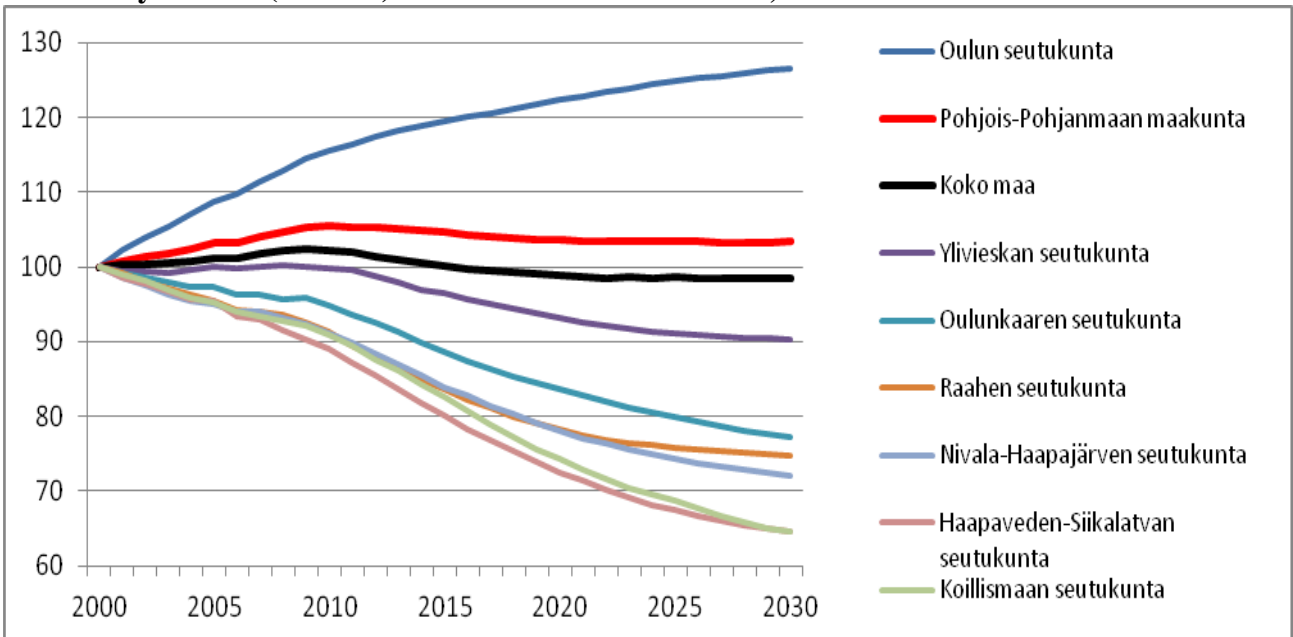
Pohjois-Pohjanmaan väestön kehitys on ollut pitkään myönteistä korkean syntyvyyden ansiosta. Maakunnan kehitys on kuitenkin varsin kaksijakoista, sillä Oulun seutukuntaa lukuun ottamatta muut seutukunnat kärsivät muuttotappioista. Myös työikäisen väestön määrä laskee yhä voimakkaammin muissa seutukunnissa kuin Oulussa. Maakunnan työllisyysaste on parantunut viime vuosina, mutta on edelleen alhaisempi kuin koko maassa. Työttömyysaste kääntyi maakunnassa kasvuun vuonna 2012. Yritysten liikevaihto oli vuoden 2011 loppuun saakka kasvujohteista, mutta vuoden 2012 aikana kasvu hidastui kaikilla aloilla ja teollisuudessa ja kaupassa liikevaihto lähti laskuun.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

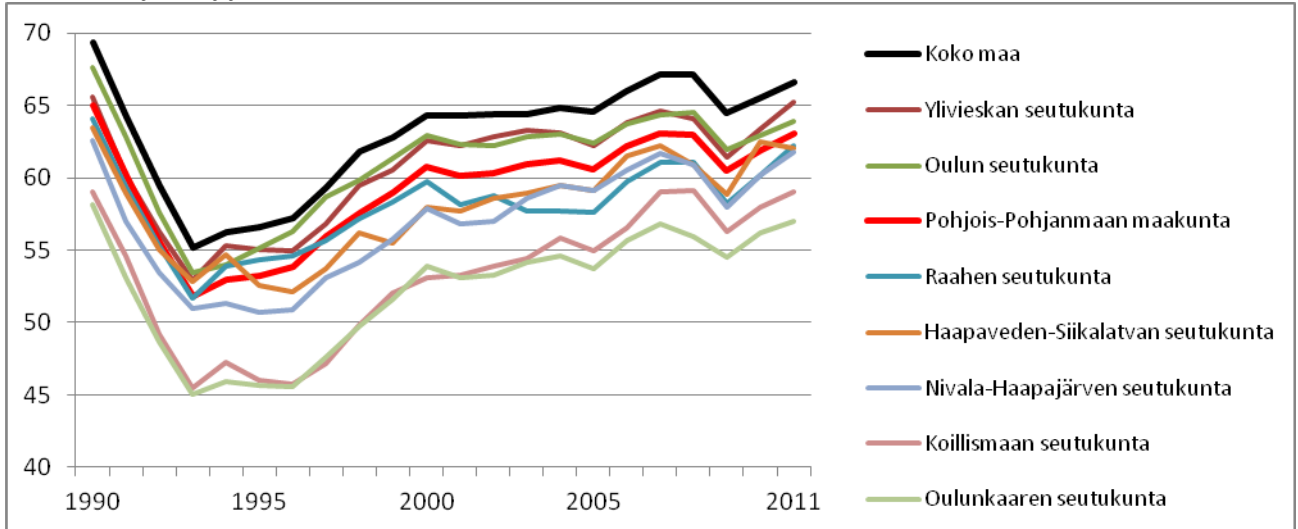

Lähde: TEM työnvälitystilastot

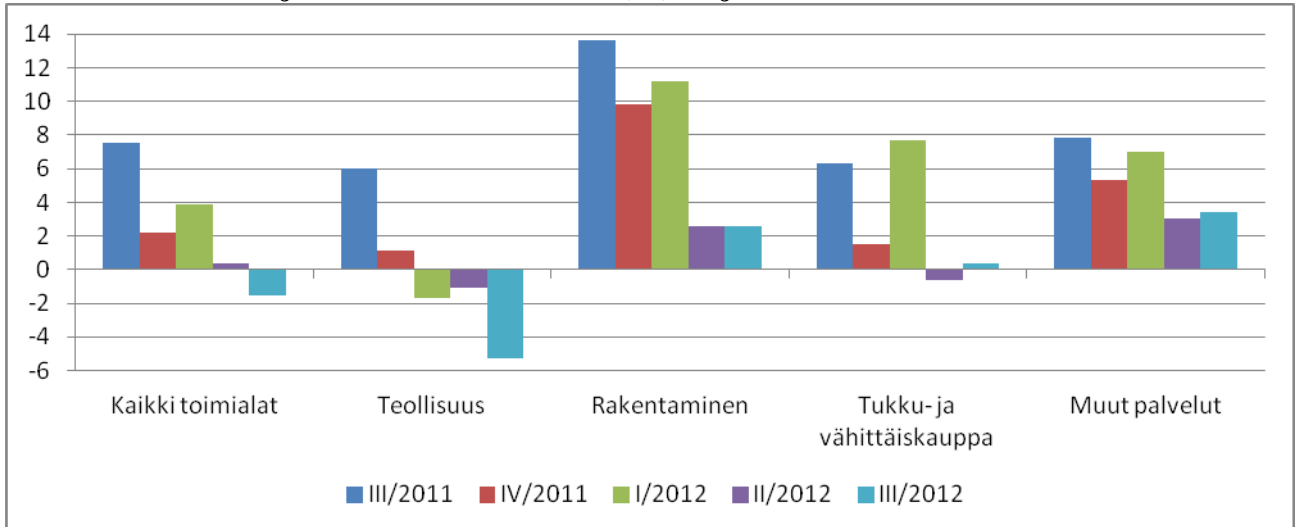
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

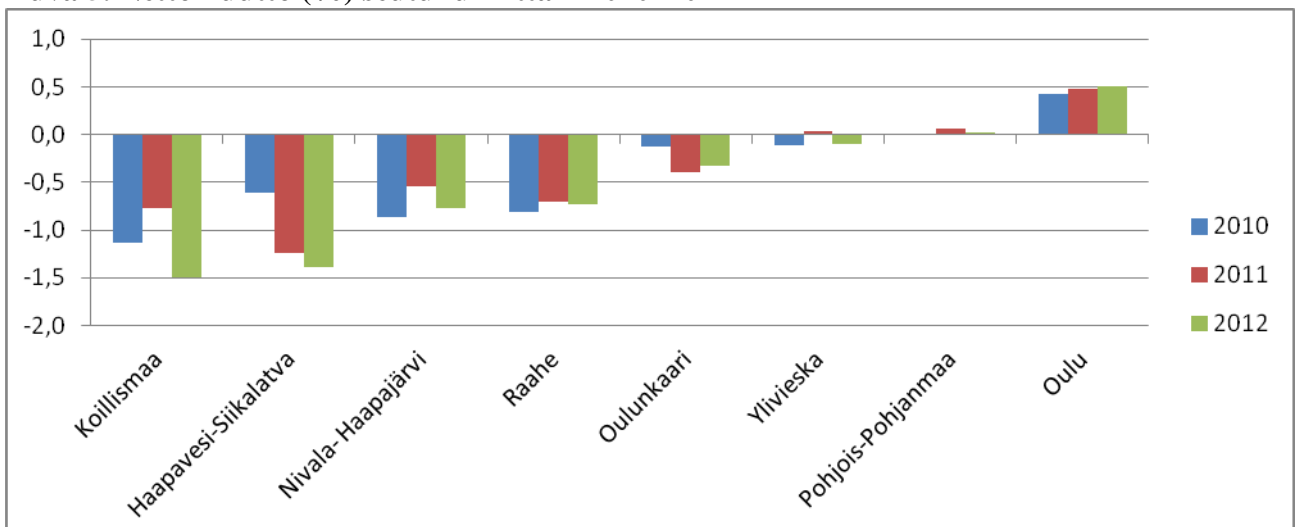
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

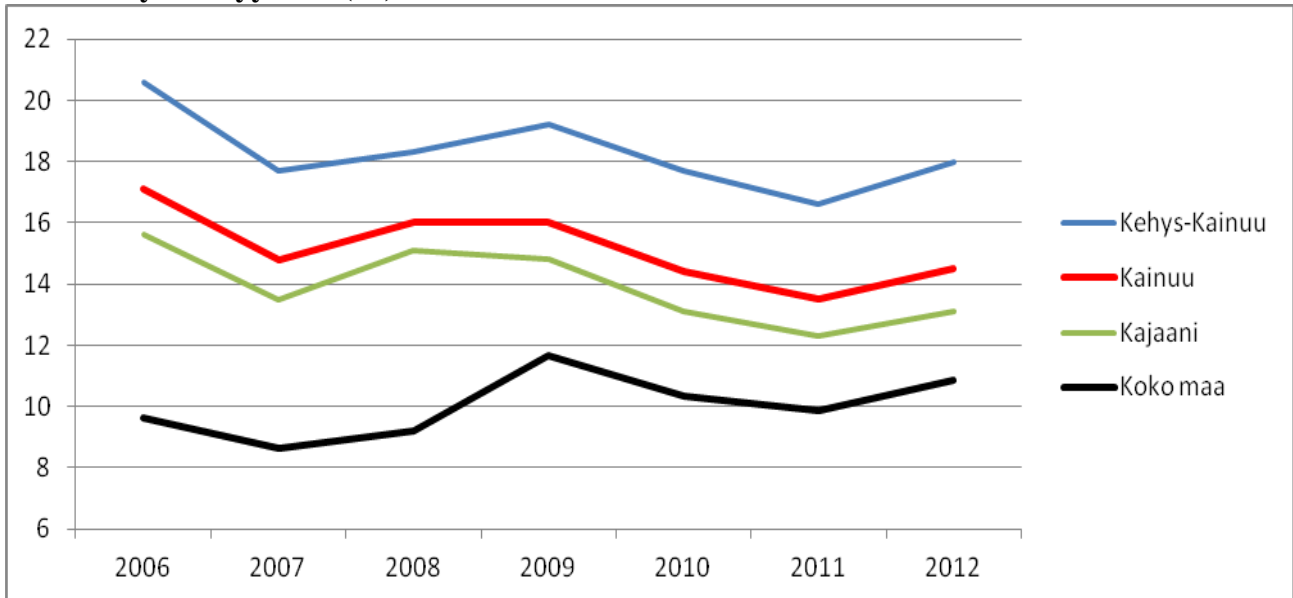
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Kainuu

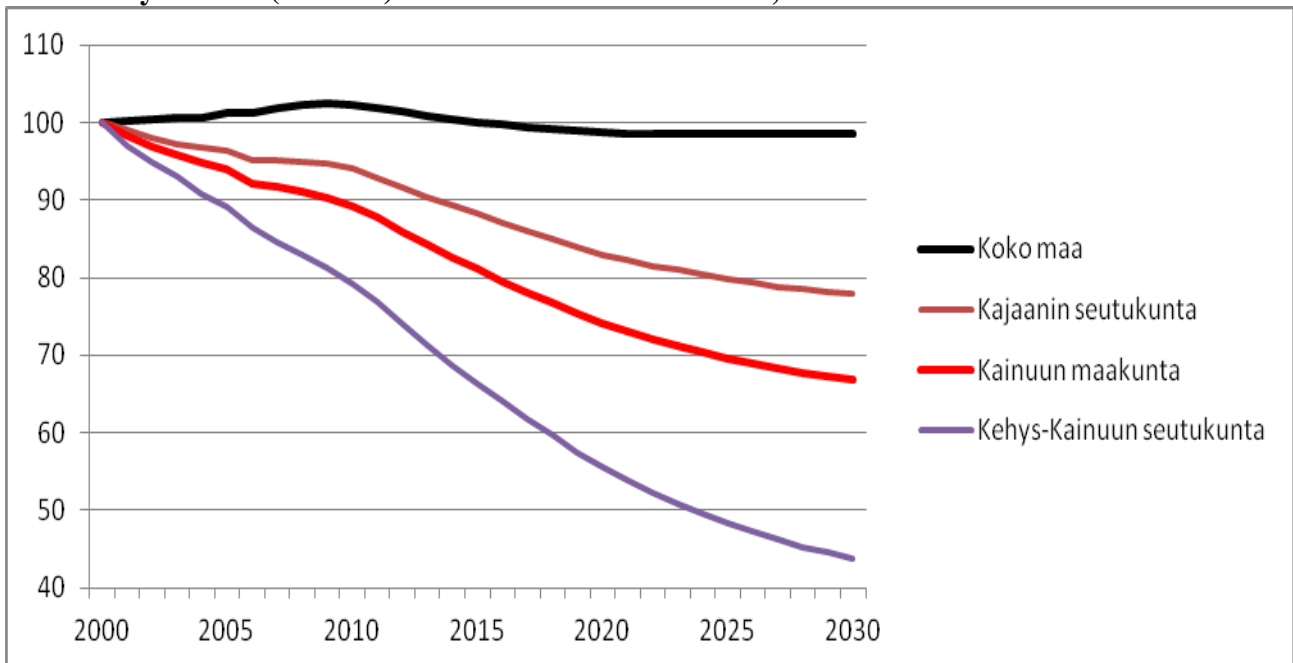
Kainuun maakunnan väestönkehitys on ollut viime vuosina heikkoa. Ikääntymisen myötä luonnollinen kasvu vähenee ja työikäisen väestön määrän ennustetaan putoavan voimakkaasti. Myös muuttotappio on ollut suurta koko maakunnassa, tosin vuonna 2012 hieman vähäisempää kuin vuonna 2011. Erityisen heikossa asemassa on Kehys-Kainuun seutukunta, jossa työikäisen väestön määrä laskee voimakkaimmin, nettomuutto on voimakkainta ja työttömyysaste vuonna 2012 jopa 18 prosentin tasolla. Positiivista on, että koko maakunnassa työllisyysaste on nousussa. Vuoden 2012 kuлуessa kaikkien alojen kasvu on hidastunut ja rakentaminen on ollut laskusuhdanteista koko tarkastelujakson ajan.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

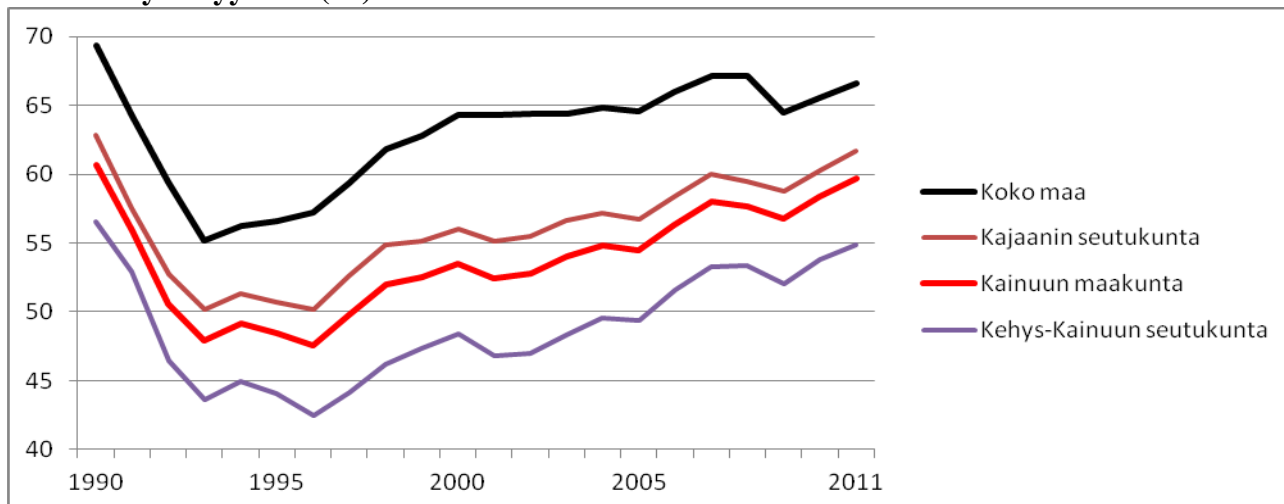

Lähde: TEM työnvälitystilastot

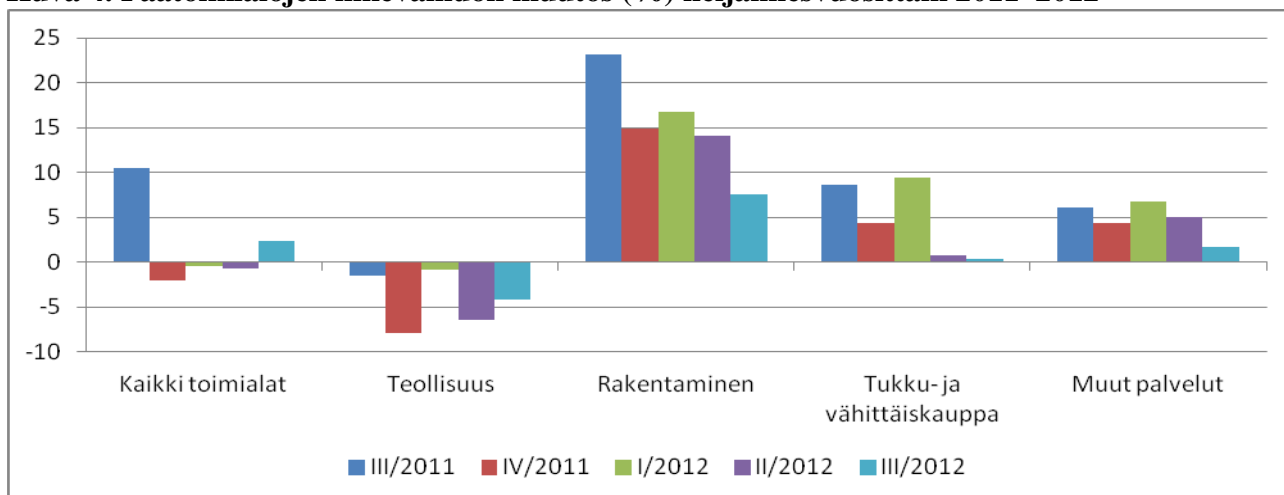
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

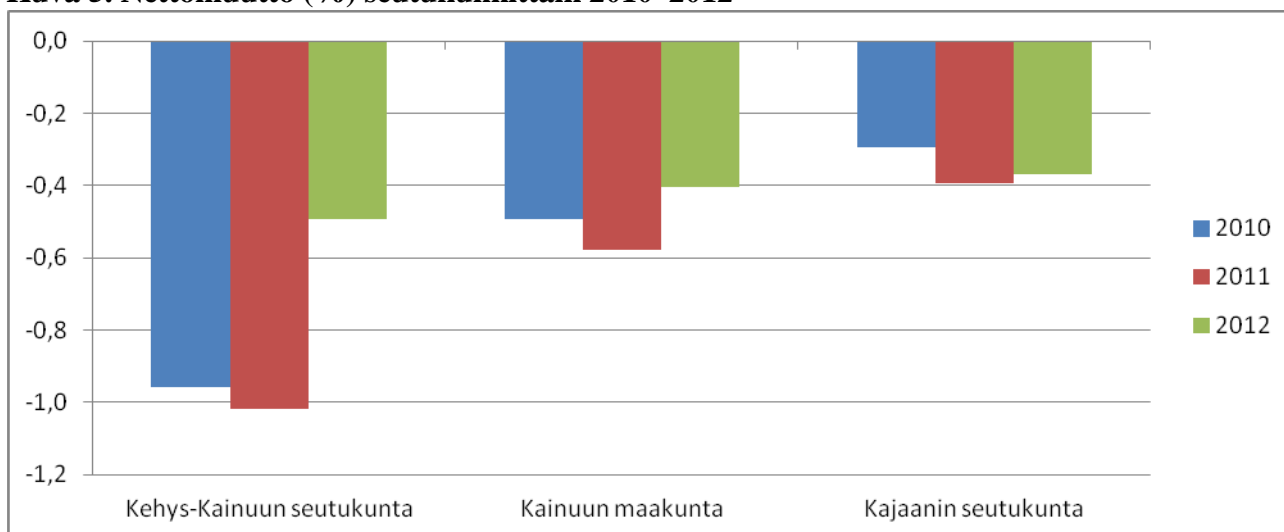
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

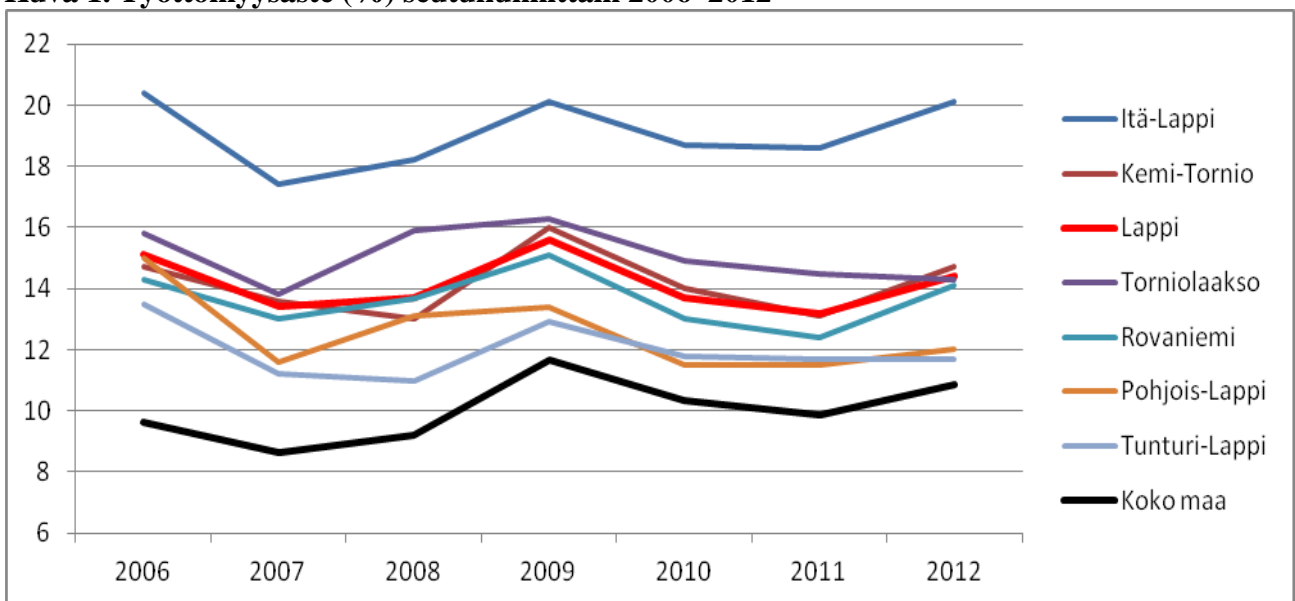
Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

Lappi

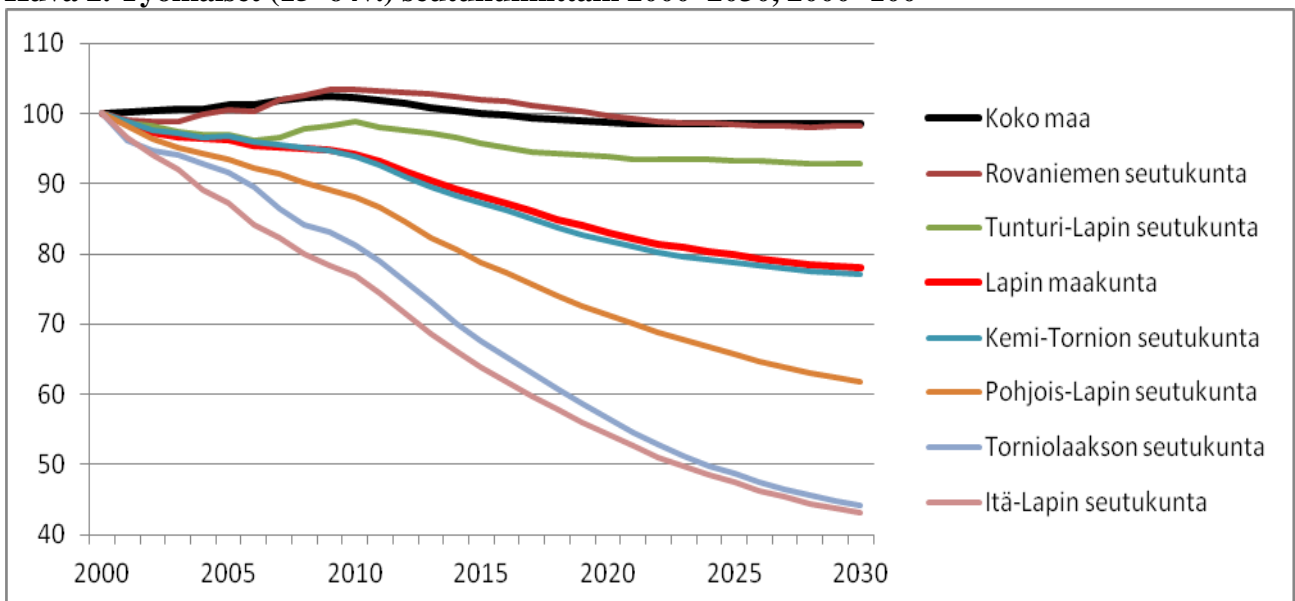
Lapin maakunta muodostuu hyvin erilaisista seutukunnista, joista Rovaniemen ja Tunturi-Lapin seutukunnat ovat kehittyneet parhaiten väestön ja työllisyyden osalta. Kohtuullisesti ovat menestyneet myös Kemi-Tornio ja Pohjois-Lappi. Matkailun ja kaivosteollisuuden menestys näkyvät erityisesti Tunturi-Lapin ja Pohjois-Lapin myönteisessä kehityksessä. Ongelmallisempia seutukuntia ovat Itä-Lappi ja Torniolaakso, joissa väestön ikääntyminen ja muuttotappiot verottavat erityisesti työikäisen väestön määrää kiihtyvällä vauhdilla. Työttömyys kasvoi vuoden 2012 aikana muissa seutukunnissa paitsi Torniolaakson ja Tunturi-Lapin seutukunnissa. Nettomuutto on vuosina 2011 ja 2012 ollut positiivista Tunturi-Lapin, Pohjois-Lapin ja Rovaniemen seutukunnissa. Toimialoista kaupan, palveluiden ja rakentamisen liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2012 kuluessa ja rakentaminen painui laskuun vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä. Teollisuuden kehitys on tarkastelujaksolla ollut vaihtelevampaa.

Kuva 1. Työttömyysaste (%) seutukunnittain 2006–2012

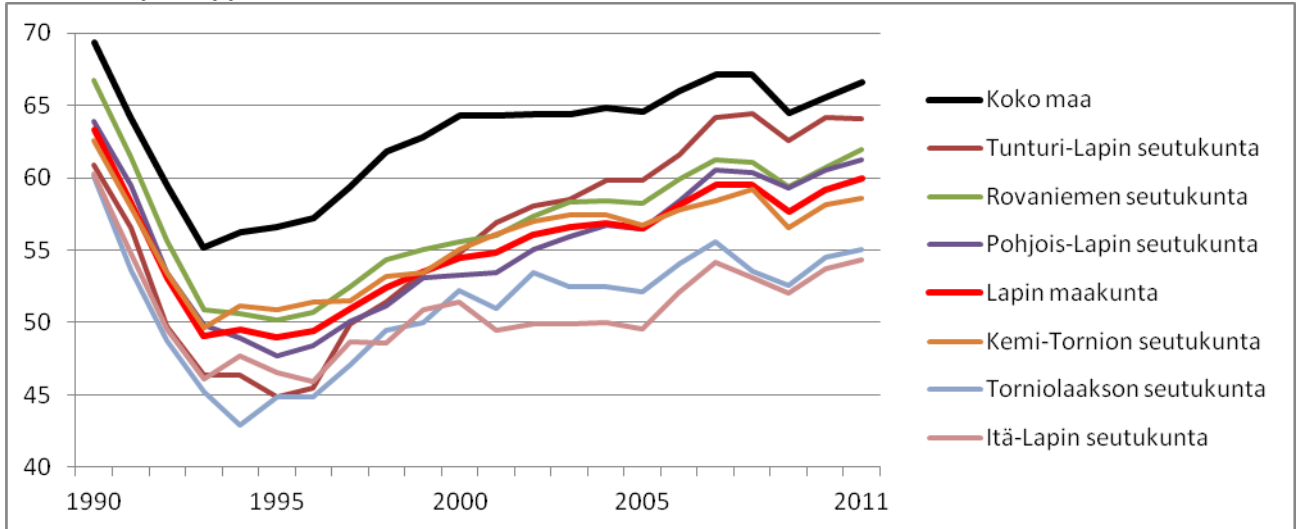

Lähde: TEM työnvälitystilastot

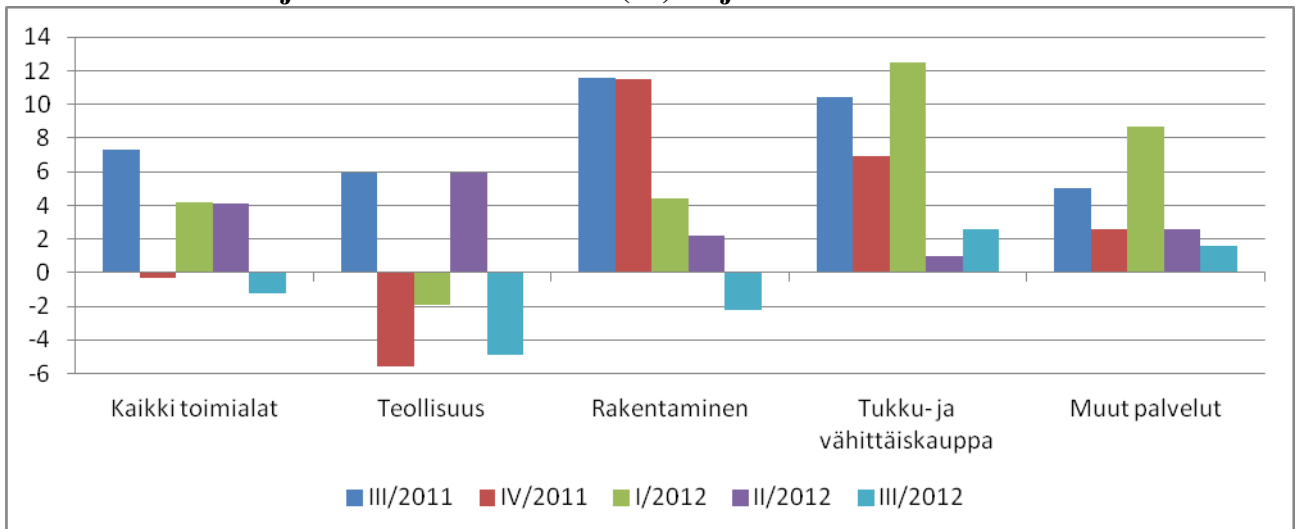
Kuva 2. Työikäiset (15–64v.) seutukunnittain 2000–2030, 2000=100

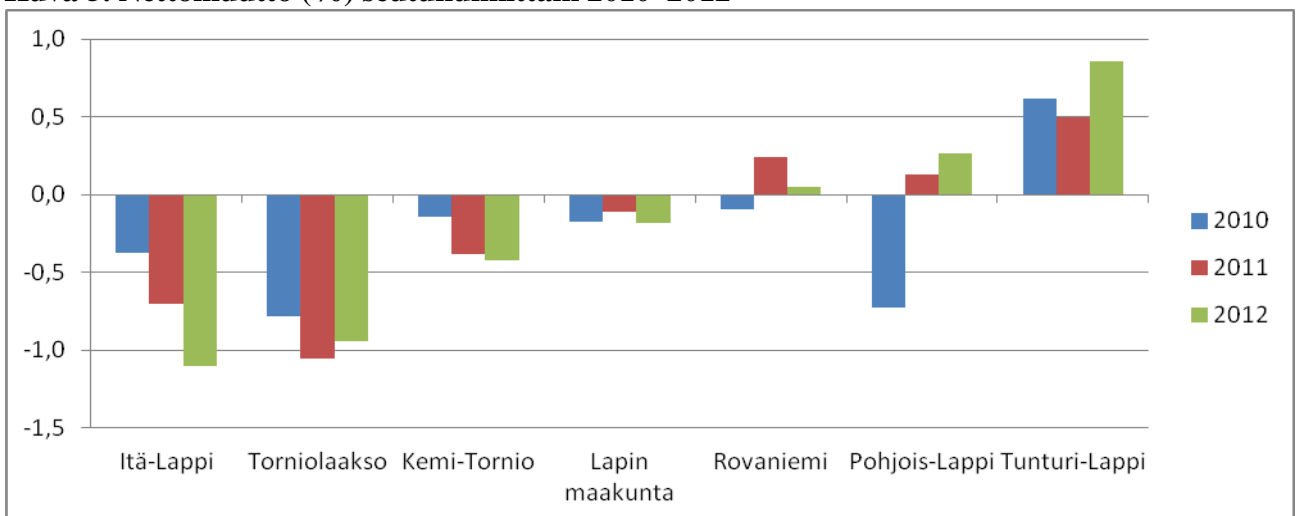
Lähde: Tilastokeskus

Kuva 3. Työllisyysaste (%) seutukunnittain 1990–2011

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos (%) neljännesvuosittain 2011-2012

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 5. Nettomuutto (%) seutukunnittain 2010–2012

Lähde: Tilastokeskus

TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt

→ www.tem.fi → julkaisut → TEM-analyyseja

Nio, Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi, Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (4/2008); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala, Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo, Johanna – Tuomaala, Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella, Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala, Mika – Torvi, Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen, Ville – Kangaspunta, Kirsi – Räisänen, Heikki – Sardar, Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala, Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo, Johanna – Torvi, Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007-2009**

Alatalo, Johanna – Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna, Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (18/2009); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (19/2010); **TE -toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus**

Kaarna, Anssi – Mella, Ilkka (20/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008 – 2010**

Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (21/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala, Mika (22/2010); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009**

Kaarna, Anssi – Mella, Ilkka (23/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008 – 2010**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (24/2010); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2008**

Alatalo, Johanna – Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (25/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2010**

Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (26/2010); **Työvoiman rekrytointi taantumassa – julkisen työnvälityksen näkökulma**

Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki – Tiainen, Pekka (27/2010); **Lainsäädännön työllisyysvaikutusten arviointi ja taloudelliset vaikutukset**

Avikainen, Ahti – Kerminen, Päivi – Korhonen, Tiina – Murto, Mikko – Peura, Jari (28/2010); **Työhönoittamisesta työn tarjoamiseen – työhönoittamisten käyttöä koskeva selvitys ja kehittämissitykset**

Kaarna, Anssi – Mella, Ilkka (29/2011); **Maakuntien suhdannekehitys 2009 – 2011**

Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (30/2011); **Työvoimatilanne metsäalan ammattiteissa**

Douglas, Inka – Kerminen, Päivi – Meling, Timo – Peura, Jari (31/2011); **Työttömyysturvan menettämisen työvoimapolitiisesta moitittavan menettelyn takia**

Alatalo, Johanna – Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (32/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala, Mika (33/2011); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2010**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (34/2011); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2009**

Järvinieniemi, Päivi (35/2011); **Suomen työelämän muutoksia 2000 luvulla – Tutkimuksesta vaikuttavaan kehittämiseen?**

Alatalo, Johanna – Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (36/2011); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, syksy 2011**

Hytönen, Jukka – Mella, Ilkka – Pousi, Anu (37/2011); **Äkillisen rakennemuutoksen alueet 2007 – 2011**

Räisänen, Heikki (38/2011); **Rekrytoinnin mustan laatikon avaaminen: rekrytoinnin syyt, rekrytointiongelmien ja hakukanavat Suomessa v. 2010**

Mella Ilkka (39/2012); **Maakuntien suhdannekehitys 2010-2012**

Alatalo, Johanna – Tuomaala, Mika (40/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2012**

Tuomaala, Mika (41/2012); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa 2011**

Sihto, Matti – Tuomaala, Mika – Sardar, Paula (42/2012); **Työvoimapolitiisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuonna 2010**

Koponen, Eija-Leena – Laiho, Ulla-Maija – Tuomaala, Mika (43/2012); **Mistä tekijät sosiaali- ja terveysalalle – työvoimatarpeen ja –tarjonnan kehitys vuoteen 2025**

Alatalo, Johanna – Tuomaala, Mika (44/2012); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin ennuste. Syksy 2012**

Sihto, Matti – Sardar, Paula (45/2012); **Ikääntyneiden työllisyys- ja työttömyyskehitys uuden ikäpolitiikan aikana**

Honkanen, Petri – Kangaspunta, Seppo – Koponen, Eija-Leena – Tukki, Jukka – Tuohinen, Titta (46/2013); **Ilmiöitä 2013 – Toimintaympäristön muutoksia, joita TEM ei voi väistää**

Räisänen Heikki (47/2013); **Onko yksikään työllisyyskokeilu onnistunut Suomessa?**